

جزوه عربی پاز در صمد انسانی

تهیه و تنظیم:

هادی پورلادی

« فهرست مطالب »

۳	.....	عربی یازدهم
۴	.....	درس ۱
۱۶	.....	درس ۲
۳۷	.....	درس ۳
۳۸	.....	درس ۴
۵۹	.....	درس ۵
۶۷	.....	درس ۶
۷۸	.....	درس ۷
۹۱	.....	پاسخنامه

عربی پانجم

الفصلی

تهیه و تنظیم: هادی پولادی

09147688263 @Arabi_Pouladi

 09147688263

 @Arabi_Pouladi

درس اول :

لغات مهم درس اول :

أَوْمَرُ : دستور بده (وَ أَوْمَرُ = وَأَمَرَ)	أَغْضَضُ مِنْ صَوْتِكَ : صدایت را پایین بیاور (مضارع : يُغَضِّضُ)	أَرْضَى : راضی کرد ، خشنود کرد (مضارع : يُرْضِي)
أَقِمَّ : به پا دار (أَقَامَ ، يُقِيمُ) أَقِمِ الصَّلَاةَ : نماز را برپای دار	أَقْصِدُ : میانه روی کن (قَصَدَ ، يَقْصِدُ)	لَا تَمْشِ : راه نرو (ماضی : مَشَى ، مضارع : يَمْشِي)
إِنَّهُ : بازدار (نَهَى ، يَنْهَى)	أَنْكَرَ : زشت ، زشت ترین = أَقْبَحَ	إِقْتِصَادٌ : صرفه جویی (إِقْتَصَدَ ، يَقْتَصِدُ)
تَرْبَوِي : پرورشی	أَهْدَى : هدیه کرد (مضارع : يُهْدِي)	أَسْخَطَ : خشمگین کرد (مضارع : يُسْخِطُ)
جَادِلٌ : بحث کن (جَادَلَ ، يُجَادِلُ)	تَعَمَّرُ : عمر می کند (در اینجا یعنی ماندگار می شود) (عَمَرَ ، يَعْمُرُ)	جَبَّارٌ : ستمکار زورمند (صفت خدا به معنای زورمند)
يُقَدِّمُ : تقدیم می کند ، پیش می فرستد (ماضی : قَدَّمَ)	لَا تُصَعِّرْ حَدَّكَ : با تکبر رویت را بر نگردان (مضارع : يُصَعِّرُ)	تَمَّ : کامل کرد لِأَتَمَّ : تا کامل کنم
دَعَّ : رها کن (وَدَعَ / يَدَعُ)	حَدَّ : صورت ، گونه	حَيٌّ : بشتاب
سِعْرٌ : قیمت (جمع : أَسْعَارٌ)	سَاءَ : بد شد (مضارع : يَسُوءُ)	زَمِيلٌ : همکار
صَمْتُ : خاموشی ، سکوت	شَبَّهَ : تشبیه کرد (مضارع : يُشَبِّهُ)	شَاتِمٌ : ناسزاگو
عَاقَبَ : کیفر داد (مضارع : يُعَاقِبُ)	عَذَّبَ : عذاب داد (مضارع : يُعَذِّبُ)	صَلَّ : گمراه شد (مضارع : يَصِلُّ)
فَخَّرَ : فخر فروش ≠ مُتَوَاضِعٌ	عَلَبَتْ : چیره شده (مضارع : يَغْلِبُ)	عَزَمَ الْأُمُورِ : کارهای مهم
قَيِّمٌ : ارزشمند	فُنُونٌ : هنرها (مفرد : فَنٌّ)	الْقَلْقُ : سپیده دم
مَرَحًا : شادمانه و با ناز و خودپسندی	تَخْفِيفٌ : تخفیف	حَمِيرٌ : خرها (مفرد : حِمَارٌ)
إِذْنٌ : بنابراین	مُخْتَالٌ : خودپسند = مُعْجَبٌ بِنَفْسِهِ	مُنْتَجِرٌ : مغازه
إِعْجَابٌ بِالنَّفْسِ : خود پسندی	مُعْجَبٌ بِنَفْسِهِ : خود پسند	مَشَى : راه رفتن
مَيَّرَ : جدا و سوا کن (مَيَّرَ ، يُمَيِّرُ)	مُنْكَرٌ : کار زشت	مِيزَانٌ : ترازو (ترازوی اعمال)
حَسَنَتٌ : نیکو گردانیدی	مُهَانَ : خوار	مَهْلًا : آرام باش
لَ : بی گمان (حرف تأکید)	نَوْعِيَّةٌ : جنس	مَوَدَّجٌ : نمونه (جمع : مَوَادِّجٌ)
ناهی ، ناه : بازدارنده جمع : نَاهُونَ ، نَاهِيْنَ ، نُهَاةٌ	لِيَهْتَدِيَ : تا راهنمایی شود (ماضی : إِهْتَدَى)	إِسْتِهْلَاكٌ : مصرف کردن (إِسْتَهْلَكَ ، يَسْتَهْلِكُ)
		مَا يَلِي : آنچه می آید

١. «.....كُلُّ إِنْسَانٍ سِنَّةٌ كِيلُوغَرَامَاتٍ مِنَ الْمِلْحِ تَقْرِيْباً فِي كُلِّ.....» عَيْنِ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاعِيْنَ:

(١) يَسْتَعْرِقُ-قَرْنٍ (٢) يَسْتَهْلِكُ-سِنَّةٍ (٣) يَفْتَصِدُ-أُسْبُوعٍ (٤) يَطْبُخُ-شَهْرٍ

٢. «عَيْنُ عِبْرَةٍ لَا تَكْتُمِلُ مَعَ الْكَلِمَةِ الَّتِي يَبِيْنُ الْقَوَسِيْنَ:

(١) أَيُّهَا الْإِنْسَانُ! لَا تَكُنْ.....بِنَفْسِكَ فَسَوْفَ تَضِلُّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ! (مُعْجَباً)

(٢) عَلَى كُلِّ شَخْصٍ أَنْ يَكُونَ.....أَمَامَ أَصْدِقَائِهِ الْأَوْفِيَاءِ وَحَيْرَانِهِ وَأَقْرَبَائِهِ! (مُتَوَاضِعاً)

(٣).....الْوَالِدِيْنَ تَرْشِدُنَا إِلَى الصِّفَاتِ الطَّيِّبَةِ وَالْأَعْمَالِ الصَّالِحَةِ وَتُبْعِدُنَا عَنِ الرَّذَائِلِ! (مَوَاعِظُ)

(٤).....عُضْوٌ فِي رَأْسِ الْإِنْسَانِ يَشْمُ بِهِ الرِّوَائِحُ! (الْحَدُّ)

٣. «قَدْ قَدَّمَ رَجُلٌ مُؤْمِنٌ لِابْنِهِ.....قِيَمَةً وَ فِيهَا هَمَاجٌ.....كثيرةٌ يَهْتَدِي بِهَا كُلُّ سَابِنِ الْأَعْرَاءِ!» عَيْنِ الْخِطَأِ لِلْفَرَاعِيْنَ:

(١) نَصَائِحَ-أَخْلَاقِيَّةً (٢) مَنَافِعَ-مُزْدَحِمَةً (٣) مَوَاعِظَ-تَرْبُويَّةً (٤) وَصَايَا-مُنَاسِبَةً

٤. عَيْنِ الْخِطَأِ فِي مُرَادِفِ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خِطَأٌ:

(١) إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ (مُعْجَبٍ بِنَفْسِهِ)

(٢) عَلَيْكَ بِالْاِقْتِصَادِ فِي اسْتِهْلَاكِ الْكِهْرِبَاءِ! (اِقْتِنَاعٌ)

(٣) لَا تَعْمُرُ الْحِكْمَةَ فِي قَلْبِ الْمُتَكَبِّرِ الْجَبَّارِ! (الْقَاهِرُ)

(٤) إِنَّمَا بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ! (أَكْمَلٌ)

٥. عَيْنِ الْخِطَأِ فِي مُضَادِّ الْمَفْرَدَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خِطَأٌ:

(١) الْاِقْتِصَادُ لَا يَسْتَهْلِكُ الْمَاءَ أَكْثَرَ مِنْ اللَّازِمِ! (المُسْرِفُ)

(٢) وَ اِغْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ فِي الصَّفِّ، أَيُّهَا الطَّالِبُ! (ارْزُقْ)

(٣) لَيْسَ الْمُتَكَبِّرُ الْجَبَّارُ مَحْبُوباً عِنْدَ النَّاسِ! (المُتَوَاضِعُ)

(٤) عَلَيْنَا أَنْ نَكُونَ مُشْتَاقِينَ إِلَى الْأَعْمَالِ الصَّالِحَةِ! (ناهِينَ عَنِ)

٦. «عِنْدَمَا تُرِيدُ أَنْ يَسْخَطَ الشَّيْطَانُ وَيُعَاقِبَ عَدُوَّكَ فَلَا تَرْفَعْ صَوْتَكَ فَوْقَ صَوْتِهِ!» عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي تَرْجَمِهِ مَا أَشِيرُ إِلَيْهِ بِخِطَأٍ:

(١) خَشْمِغِيْنَ شُود-كِيْفِر دَادِه شُود بِالَا نَبِر (٢) نَارَا حَت شُود-كِيْفِر دِهِي-بَالَا هَمِيْرِي

(٣) عَصْبَانِي شُود-مَجَازَات كِنْد-بَالَا نَبْرِي (٤) خَشْمِغِيْنَ كِنِي-مَجَازَات كِنِي-بَالَا نَرُود

٧. «.....الْوَطَنِيُّ هُوَ أَحَدُ أَهْمِ الْعَوَامِلِ فِي مَعْرِفَةِ وَضْعِ الْبَلَدِ.....!» عَيْنِ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاعِيْنَ:

(١) الْاِقْتِصَادُ-السِّيَاسِيُّ (٢) الْاِنْتِاجُ-الْاِقْتِصَادِيُّ (٣) الْاِسْتِهْلَاكُ-الْغَنِيُّ (٤) الْاِسْتِخْرَاجُ-الْاِجْتِمَاعِيُّ

٨. «مِنْ.....الْأَعْمَالِ هُوَ أَنْ نَكُونَ.....!» عَيْنِ الْخِطَأِ:

(١) شَرٌّ-مُعْجِبِيْنَ بِأَنْفُسِنَا (٢) أَقْبَحُ-نَاهِيْنَ عَنِ الْمَعْرُوفِ (٣) أَحْسَنُ-دَاعِيْنَ إِلَى الْمُنْكَرِ (٤) أَنْكَرُ-مُخْتَالِيْنَ

٩. ....فِي.....الْكِهْرِبَاءِ حَتَّى.....كُلُّ مَكَانٍ فِي الظَّلَامِ، أَيُّهَا الْمَوَاطِنُونَ!» عَيْنِ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاعِيْنَ:

(١) اسْتَهْلَكُوا-اِقْتِصَاد-لَا يَنْقَطِعَ (٢) اِقْتَصِدُوا-اسْتِهْلَاك-لَا يَغْرَقَ

(٣) اجْتَهِدُوا-قَطَعَ-لَا يَسْتَعْرِقُ (٤) اِعْتَدَلُوا-تَقَطَّعَ-لَا يَغْرَقُ

١٠. «قُلْتُ لِمَنْ كَانَ يُرِيدُ أَنْ.....الَّذِي شَاهَهُ.....يَا أَخِي؛ لَا عَوْقَبَ الْأَحْمَقِ بِمِثْلِهِ.....عَنْهُ!». عَيْنِ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاعِيْنَ:

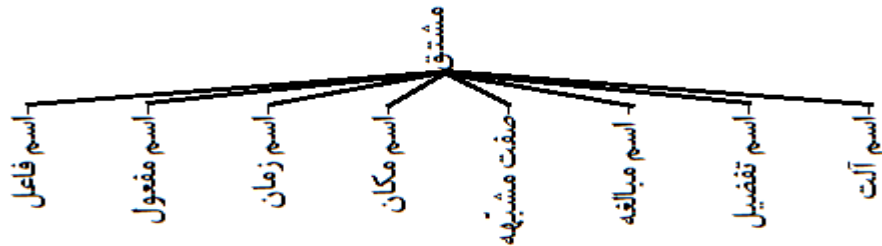
(١) يُعَاقِبُ-أَثْرَكَ-الشُّتْمِ (٢) يُسْخِطُ-دَعُ-المُعَاقِبَةَ (٣) يَسِبُ-مَهْلًا-السُّكُوتِ (٤) يَشْتُمُ-مَهَانًا-الجَلْمِ

مشتقات

مشتق: اسمی است که از کلمه دیگری گرفته شده است و اغلب معنی وصفی می دهد.

مانند: علامه (بسیار دانا) - الصادق (راستگو)

نکته: اگر کلمه ای مشتق نباشد به آن **جامد** گویند .

تذکر: در نظام جدید عبارت جامد و مشتق استفاده نشده است . و از بین مشتقات فقط به ۵ مورد از آنها اشاره شده است که در درس اول یازدهم (اسم تفضیل و اسم مکان) و در درس دوم یازدهم (اسم فاعل ، اسم مفعول و اسم مبالغه) بحث شده است .

اسم تفضیل: برتری کسی یا چیزی را بر کسی یا چیزی دیگر می رساند.

مانند: عَلِيٌّ أَعْلَمُ مِنْ حَسَنِ (علی از حسن داناتر است)

طریقه ساخت:

←	أَفْعَل (مذکّر)	مانند: أَكْبَرُ، أَصْغَرُ	}
←	فُعْلَى (مونث)	مانند: كُبْرَى، صُغْرَى	

هشدار: اگر کلمه ای بر وزن أَفْعَل باشد اما به رنگ و عیب دلالت کند در آن صورت اسم تفضیل نیست

(صفت مشبیه خواهد بود.) **مانند:** أَخْضَر (سبز) / أَبْكَم (لال)

مهم ترین رنگ ها عبارتند از : (اسود - سوداء) سیاه / (اخضر - خضراء) سبز / (ابیض - بیضاء) سفید /

(احمر - حمراء) قرمز / (ازرق - زرقاء) آبی / (اصفر - صفراء) زرد

مهم ترین عیب‌ها عبارتند از: (أبکم - بکماء) لال / (أعمی - عمیاء) کور / (أخرس - خرساء) گنگ / (اعوج - عوجاء) کج / (احمق - حمقاء) ابله / (اصم - صماء) کر / (احوول - حولاء) لوچ

نکات تکمیلی

۱. گاهی اسم تفضیل بر وزن (أَقَلَّ) و (أَفْعَى) می آید .
 أَقَلَّ : أَصَحَّ - أَشَدَّ - أَقَلَّ - أَهَمَّ - أَحَبَّ و ....   أَفْعَى : أَغْنَى - أَخْفَى - أَتَقَى - أَقْوَى و ....
۲. هر گاه بعد از اسم تفضیل حرف جرّ (مِنْ) بیاید آن اسم تفضیل معادل صفت تفضیلی (تر) در فارسی ترجمه می گردد .
 مثال: أَنْتَ أَعْلَمُ مِنْ عَلِيٍّ : تو داناتر از علی هستی
۳. اگر اسم تفضیل مضاف واقع گردد (یعنی دارای مضاف الیه باشد) معادل صفت عالی (ترین) در فارسی ترجمه می گردد .
 مثال: أَنْتَ أَفْضَلُ التَّلَامِيذِ : تو برترین دانش آموز هستی
۴. اسم تفضیل ال- دار با (ترین) ترجمه می شود: هُوَ الْأَفْضَلُ : او برترین است .
۵. اسم های تفضیلی که بر وزن (أَفْعَل) هستند معمولاً بر وزن (أَفَاعِل) جمع بسته می شوند :
 مثال: أَكْبَرُ ← أَكْبَرِ / أَعْظَمُ ← أَعْظِمِ / أَفْضَلُ ← أَفْضَلِ
۶. البته اگر جمع مکسر بر وزن أَفَاعِلِ بر برتری دلالت نکند ، اسم تفضیل نیست ، پس باید به مفردش دقت کنیم : أَصَابِعُ (مفردش أَصْبَعُ : انگشت) / أَمَاكِنُ (مفردش مَكَان)
۷. اسم تفضیل مؤنث بر وزن فُعَلِيَّات جمع بسته می شود . فُضْلِيَّاتُ ← فُضْلِيَّاتُ
۸. کلماتی که بر وزن أَفْعَى هستند ، اگر به یک ضمیر متصل شوند الف کوتاه به صورت کشیده نوشته می شود یعنی به صورت (أَفْعَا) . مثال : أَتَقَى + كُمْ ← أَتَقَاكُمْ
۹. اگر اسم تفضیل نکره باشد برای مفرد ، مثنی ، جمع ، مذکر و مؤنث به شکل یکسان (أَفْعَل) به

کار می رود . مثال : هُوَ أَفْضَلُ / هِيَ أَفْضَلُ / بِزِيَّتِهِ أَفْضَلُ / نَحْنُ أَفْضَلُ / انا أَفْضَلُ
 ۹. برای مقایسه میان مؤنث ها هم از وزن **أَفْعَل** استفاده می کنیم . مثال: مَرِيْمٌ أَعْلَمُ مِنْ فَاطِمَةَ

البته اگر بخواهیم اسم تفضیل را به عنوان صفتِ برای یک اسم مؤنث به کار ببریم ، غالباً از همان وزن **فُعَلَى** کمک می گیریم : **(الآية العظْمى / الكلمة الحُسنى**

۱۰. دقت کنید که وزن أفعال می تواند چند جور باشد :

الف (اسم :

✓ اسم تفضیل ✓ رنگ و عیب ✓ اسمهای همچون : أَرْبَع (چهار) ، أَرْبَع (فرگوش)

ب (فعل :

✓ ماضی باب افعال بر وزن أفعَل ✓ مضارع باب افعال متکلم ومده بر وزن أفعَل
 ✓ امر باب افعال بر وزن أفعَل ✓ مضارع ثلاثی مجرد بر وزن أفعَل
 ✓ صیغه تعجب (ما أفعَل + مفعول)

مثال :

أَحْسَنَ النَّاسِ ... : مردم نیکی کردند (أَحْسَنَ : فعل ماضی)
 أَحْسَنَ النَّاسِ ... : به مردم نیکی کرد (أَحْسَنَ : فعل ماضی - فاعلش ضمیر مستتر هو)
 أَحْسَنُ النَّاسِ مَنْ ... : بهترین مردم کسی است که ... (احسن اسم تفضیل و مبتدا)
 أَحْسِنِ النَّاسَ : به مردم نیکی کن (احسین : فعل امر)
 أَحْسِنُ النَّاسَ : به مردم نیکی می کنم (أَحْسِنُ : فعل مضارع متکلم وحده)
 ما أَحْسَنَ عَلَيَّ : چه نیکوست علی ... (ما احسن : صیغه تعجب)

۱۱. دقت:

آخر ← أفعل ← دیگر (اسم تفضیل) / جمعش : الآخِرینَ / مؤنث اش : أخری (بروزن فُعلی) ← جمعش : أخريات
 آخر ← فاعل ← پایان - آخر (اسم فاعل) / مؤنث اش : آخِرَة
 أول ← أفعل ← اسم تفضیل / مؤنث اش : أُولی (بر وزن فُعلی)
 دنیا ← فُعلی ← اسم تفضیل / مذکرش : أدنی (بر وزن أفعی)

۱۰) دو کلمه خیر و شر :

✓ اسم تفضیل هستند :

- اگر به معنی **بهتر و بدتر** باشند مثلاً بعدشان حرف جرّ مِن بیاید
 مانند : العِلْمُ خَيْرٌ مِنَ المَالِ : علم بهتر از مال است .

- اگر به معنی **بهترین و بدترین** باشند مثلاً بعدشان مضاف الیه بیاید و سپس اسم موصول
 مَن بیاید مانند : خیر الناسِ مَن ینفَعُ الناسَ : بهترین مردم کسی است که به مردم نفع برساند .

✓ اسم تفضیل نیستند :

- اگر به معنای (خوب / خوبی) و (بد / بدی) بیایند مثلاً خودشان صفت شوند

مانند : الْعَمَلُ الْخَيْرُ ینفَعُكَ : کار خوب به تو نفع می رساند .

☞ اگر حرف (ال) در اولشان بیاید غالباً اسم تفضیل نمی شوند .

⊗ هشدار :

اینطور نیست که هر گاه خیر و شر مضاف واقع شده و بعدشان اسم ال دار بیاید ، همیشه اسم تفضیل شوند

بلکه میتوانند به معنای خوبی و بدی بوده و اسم تفضیل نشوند :

خیرُ الناسِ یعودُ الیهِم بلاشک و شرهم هکذا : خوبی مردم بدون تردید به خودشان باز میگردد و بدی شان همچنین

هیدار آوری : جمع خیر ← آخیار / جمع شر ← شرور (نه شرور) ، اشرار

اسم مکان :

بر مکان وقوع فعل دلالت می کند. مانند: مَقْتَل (مکان قتل)

طریقه ساخت:

بر وزن مَفْعِل ، مَفْعَل ، مَفْعَلَة می آید. مانند : مَنْزِل ، مَكْتَب ، مَدْرَسَة

نکات تکمیلی :

۱. وزن مَفْعِل و مَفْعَل برای اسم مکان و اسم زمان مشترکند و فقط از روی معنی و مفهوم آنها در جمله مشخص می شود که اسم مکان است یا اسم زمان .

مَقْتَلُ الْحُسَيْنِ فِي كَرْبَلَاءَ : مکان قتل حسین (ع) در کربلاست.

مانند:

مَقْتَلُ الْحُسَيْنِ فِي يَوْمِ عَاشُورَاءَ : زمان قتل حسین (ع) روز عاشورا است

۲. اسم مکان گاهی اوقات بر وزن (مَفْلٌ ، مَفَالٌ ، مَفْعَى) می آید .

✓ مَفْلٌ : مَقَرٌّ ، مَقَرٌّ ، مَضَلٌّ ، مَحَلٌّ ، مَمَرٌّ

✓ مَفَالٌ : مَزَارٌ ، مَطَارٌ ، مَدَارٌ ، مَكَانٌ ، مَقَامٌ

✓ مَفْعَى : مَنْفَى ، مَجْرَى ، مَأْوَى ، مَقْهَى

۳. کلماتی را که بر وزن (مَفْعَلٌ ، مَفْعَلَة ، مَفْعِلٌ) هستند با وزن مَفَاعِلِ جمع می بندیم :

مانند : مَزَارِع (ج مَزْرَعَة) / مَعَابِد (ج مَعْبَد)

البته وزن مَفَاعِلِ اگر بر مکان دلالت نکند اسم مکان نیست : مَطَالِب (ج مَطَلَب)

۴. اسم هایی که معنای مکان دارند ولی با وزن های ذکر شده مطابقت ندارند ، اسم مکان نمی گیریم پس اسم

هایی مانند (بَيْت : خانه) / (زَقَاق : کوچه) و ... اسم مکان نیستند .

بیشتر بدانید

صفت مشبّهه : اسمی است که بر صفتی ثابت و پایدار دلالت می کند .

انواع صفت مشبّهه :

الف (قیاسی : رنگ و عیب : **أَفْعَل** (مذکر) مانند: اخضر (سبز) / **فَعْلَاء** (مونث) مانند: خضراء (سبز)

حالات : **فَعْلَان** (مذکر) مانند: عطشان / **فَعْلِي** (مونث) مانند: عطشی

ب (سماعی :

وزن های سماعی صفت مشبّهه زیاد است : **فَعِيل** (کریم) ، **فَعَل** (حَسَن) ، **فَعِيل** (فَرِح) و ...

یادآوری: وزن أَفْعَل

بر رنگ یا عیب دلالت کند : صفت مشبّهه که مونث اش بر وزن **فَعْلَاء** است. (أحمر - حمراء)

بر رنگ یا عیب دلالت نکند : اسم تفضیل که مونث اش بر وزن **فَعْلِي** است. (أكبر - كُبرى)

١١. عَيْن ما كلّه اسم التفضيل:

١. أَحْمَر / أَقْل / أَعْلَى / أَصْغَر ٢. أَقْوَى / أَرَاذِل / أَبْعَد / أَشْهَر ٣. أَسْوَد / أَبْيَض / خَيْر / أَحْضَر ٤. أَكْثَر / أَضَلَّ / أَقْدَم / أَصْبَحَ

١٢. عَيْن ما كلّه اسم التفضيل:

١. أَبْيَض - أَصْغَر - أَجْوَد ٢. أَتَقَى - أَحَب - أَعْلَم ٣. أَرْحَم - أَرْزَق - أَعْلَى ٤. أَشَدَّ - أَصْفَر - أَكْبَر

١٣. عَيْن ما فيه اسم التفضيل:

١. سَيِّهَلْكَ الْأَفْاضِلُ مِنَ النَّاسِ عِنْدَمَا يَحْكُمُهُمْ مَلِكٌ ظَالِمٌ! ٢. فَافِلَةُ الزَّوَارِ سَتَنْدَفِعُ إِلَى مَشْهَدِ الْمُقَدَّسَةِ فِي السَّاعَةِ السَّابِعَةِ غَدًا!

٣. لَمَّا نَظَرُوا إِلَى التَّوْرِ الْأَحْمَرِ نَشَعُرُ بِتَعَبٍ شَدِيدٍ! ٤. مَنْ بَدَرَ بُذُورَ الْخَيْرِ فَحَصَادُهُ يَنْفَعُهُ بِلا شَكٍّ!

١٤. عَيْن ما ليس فيه اسم المكان:

١. « وَ مَاوَاهُمْ جَهَنَّمَ وَ بئسَ الْمَصِيرُ »

٢. فِي طَرِيقَتَنَا نَحْوَ أَصْفَهَانَ تَوَقَّفْنَا سَاعَةً لِأَكْلِ الطَّعَامِ فِي مَطْعَمٍ نَظِيفٍ!

٣. الْغَرِيبُ فِي الْأَمْرِ هُوَ أَنْ جَمِيعَ الْأَسْمَاكِ الْمُنتَشِرَةِ عَلَى الْأَرْضِ فِي ظَاهِرَةِ مَطَرِ السَّمَكِ مِنْ نَوْعٍ وَاحِدٍ!

٤. يَبْعُدُ مَرَقْدُ ثَامِنِ أُمَّتِنَا مَسَافَةً ثَمَانِيَةَ كِيلُومِتْرٍ تَقْرِيبًا عَنِ طَهْرَانَ!

١٥. عَيْن ما ليس فيه اسم التفضيل:

١. « إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ »

٣. أَعْلَمُ النَّاسِ مَنْ جَمَعَ عِلْمَ النَّاسِ إِلَى عِلْمِهِ!

١٦. عَيْن « خَيْر » ليس اسم التفضيل:

٢. فَقِيهٌ وَاحِدٌ أَشَدُّ عَلَى الشَّيْطَانِ مِنَ الْفِ عَابِدٍ!

٤. مَنْ غَلَبَتْ شَهْوَتُهُ عَقْلَهُ فَهُوَ شَرٌّ مِنَ الْبَهَائِمِ!

١. خَيْرٌ إِخْوَانِكُمْ مَنْ أَهْدَى إِلَيْكُمْ عُيُوبَكُمْ!

٢. « وَ لَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتَّى تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ »

٣. « فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ »

٤. « بَقِيَّةُ اللَّهِ خَيْرٌ لَكُمْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ »

١٧. عَيْن ما فيه « اسم التفضيل » أكثر:

١. « وَ مَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَ هُوَ مُحْسِنٌ »

٢. أَمُرُوا بِالْإِعْتِدَالِ فِي أَعْمَالِنَا فَإِنَّ خَيْرَ الْأُمُورِ أَوْسَطُهَا!

٣. إِنَّهُ كَانَ مِنْ أَعْظَمِ عُلَمَاءِ عَصْرِهِ وَ أَشَدَّهُمْ إِهْتِمَامًا بِنَشْرِ الْعِلْمِ!

٤. أَقْرَبُ الْعِبَادِ إِلَى اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَكْثَرُهُمْ رَحْمَةً وَ أَقْلُهُمْ غَضَبًا!

١٨. عَيْن الْخَطَأِ فِي اسْتِخْدَامِ اسْمِ التَّضْيِيلِ:

١. جَبَلِ دِمَاوَنْدِ أَعْلَى جَبَلِ فِي إِيرَانَ!

٢. قَالَ: أَنَا أَعْلَمُ بِمَا لَا تَعْلَمُونَ!

٣. فَاطِمَةُ كَبْرَى مِنْ صَدِيقَتِهَا سَنًا!

٤. أَكْمَلَ النَّاسِ إِيمَانًا أَحْسَنَهُمْ خُلُقًا!

١٩. عَيْن كَلِمَةِ « خَيْر » اسم التفضيل:

١. خَيْرُكَ أَكْثَرَ مِنْ أَصْدِقَائِكَ!

٢. أُرِيدُ لَكُمْ الْخَيْرَ فِي كُلِّ الْأَوْقَاتِ!

٣. ما رأيتُ إلا خيراً فى كلام أبى!

٤. « و الله خيرٌ حافظاً و هو أرحم الراحمين »

٢٠. عَيْنِ الصَّحِيحِ عَنِ كَلِمَاتٍ : « مُحَرَّمٌ - مَطَاعِمٌ - خَلَاقٌ - حُسْنِيٌّ ».

١. اسم الفاعل - اسم المكان - اسم المبالغة - اسم التفضيل

٢. اسم المفعول - اسم الفاعل - اسم المفعول - اسم المبالغة

٣. اسم المفعول - اسم المكان - اسم المبالغة - اسم التفضيل

٤. اسم الفاعل - اسم المفعول - اسم التفضيل - اسم المكان

٢١. عَيْنِ مَا لَيْسَ فِي الْعِبْرَةِ التَّالِيَةِ: « قَالَ مُضَيِّعٌ أَمْوَالِي لِي فِي الْمَحْكَمَةِ عِنْدَ الْقَاضِي: أُرْسِلْ لَكَ أَكْثَرُ أَمْوَالِكَ! »:

١. اسم الفاعل للمزيد - اسم المكان

٢. اسم الفاعل للمجرد - اسم التفضيل

٣. اسم المفعول للمزيد - اسم الفاعل

٤. اسم التفضيل - اسم المكان

٢٢. عَيْنِ الْخَطَأِ عَنِ اسْمِ التَّفْضِيلِ:

١. فاطمةٌ أكبرُ مني فاحترمتُها!

٢. بيتُ الاطفالِ الفقراءِ إجمَلُ من بيتِ الآخرين!

٣. السيدُ الحسينيُّ من أفضلِ المُعلِّمين!

٤. أختي صغرى مني عمراً. أَلعبُ كُلَّ يومٍ معها!

٢٣. عَيْنِ عِبْرَةٍ مَا جَاءَ فِيهَا اسْمُ الْمَكَانِ:

١. الكذبُ مفتاحٌ لِكُلِّ شرٍّ!

٢. لِأَدْخُلَ مَتَجَرَ صَدِيقِي وَ أَسَالَ أَسْعَارَ السَّرَاوِيلِ!

٣. السَّائِحُ ذَهَبَ إِلَى أَكْبَرِ الْمَكْتَبَةِ فِي خَوْزِسْتَانَ!

٤. الْعُمَّالُ يَنْصَرِفُونَ إِلَى الْمَصَانِعِ لِيَعْمَلُوا بِدَقَّةٍ!

٢٤. عَيْنِ اسْمِ التَّفْضِيلِ لَيْسَ خَبِراً:

١. هذه القصة التي سمعتها منك أنفع القصص!

٢. أنت أقواهم في الجسم هل تُساعِدُنِي يَا أَخِي!

٣. شُهداؤُنَا فِي الْحَرْبِ الْمَفْرُوضَةِ خَيْرِ النَّاسِ إِيمَاناً وَ عَمَلاً!

٤. هَذَا الشَّارِعُ شَارِعٌ أَطْوَلُ مِنْ ذَلِكَ الشَّارِعِ!

٢٥. عَيْنِ مَا لَيْسَ فِيهِ اسْمُ التَّفْضِيلِ:

١. « كلمة الله هي العليا »

٢. أَحْسِنِ بِالْوَالِدِينَ أَحْسَاناً دَائِماً!

٣. للبلبل خيرُ الأصواتِ من بينِ سائرِ الطُّيورِ!

٤. شَرُّ الْأَصْدِقَاءِ مَنْ هُوَ جَاهِلٌ فِي الْأُمُورِ!

٢٦. عَيْنِ مَا لَيْسَ فِي الْعِبْرَةِ: « لَمَّا وَصَلْتُ إِلَى مَمَرٍ بَيْنَنَا رَأَيْتُ وَالِدِيَّ مُحْزُونِيٍّ عَنِ تَصَادُمِ السَّيَّارَةِ! »:

١. اسم الفاعل / اسم المفعول

٢. اسم المكان / الاسم المثنى

٣. اسم الفاعل / اسم المبالغة

٤. اسم المفعول / اسم المكان

٢٧. عَيْنِ اسْمِ التَّفْضِيلِ:

١. أَحِبُّ هَذَا الْفَلَمَ الرَّائِحَ لِأَنَّهُ جَمِيلٌ جَدًّا!

٢. رَبُّنَا آمَنَّا فَاعْفِرْ لَنَا وَ ارْحَمْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ!

٣. أَعْلِمْتَ أَجَلَ مَنْ مَعْلَمٌ يَبْنِي وَ يُنْسِي أَنْفَساً!

٤. « قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ وَ الطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ »

٢٨. عَيْنِ « الْآخِرِينَ » لَيْسَ اسْمِ التَّفْضِيلِ :

١. « وَ اجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ »

٢. التَّوَّاضَعُ أَمْرٌ جَمِيلٌ يُمَكِّنُ أَنْ يُؤَثَّرَ فِي الْآخِرِينَ!

۳. أحياناً نَعِيبُ ما في الآخِرِينَ و فينا نَفْسَ الصِّفَاتِ أيضاً! ۴. التَّجَسُّسُ في أُمُورِ الآخِرِينَ مُحَاوَلَةٌ قَبِيحَةٌ لِكَشْفِ أَسْرَارِهِمْ!

۲۹. عَيْنِ الْخِطَاءِ:

۱. بی شک خداوند نسبت به بندگانش بسیار توبه پذیر است: إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ عَلَى عِبَادِهِ!

۲. گناهان کبیره از جمله شرک، آمرزیده نمی شوند: لَا تُغْفَرُ كِبَائِرُ الذُّنُوبِ مِنْهَا الشَّرْكَ!

۳. دوست داشتنی ترین بندگان خدا، باتقواترینشان هستند: أَحَبُّ عِبَادِ اللَّهِ أَنْقَاهُمْ!

۴. منت گذاشتن بعد از انجام کاری، بد است: الْمَنْ بَعَدَ الْقِيَامِ بِأَمْرٍ مِنَ الْأَعْمَالِ السَّيِّئَةِ!

۳۰. « قَدْ يَجْعَلُ اللَّهُ خَيْرًا فِي شَيْءٍ كُنَّا نَكْرَهُهُ فِي بَدَايَةِ الْأَمْرِ...! »:

۱. گاهی خداوند در چیزی که در آغاز کار، آن را ناپسند می شمردیم، خیری قرار می دهد!

۲. بی شک الله در خیری که آن را در ابتدای کار ناپسند می شماریم، خیری قرار داده است!

۳. شاید خداوند در چیزی که در آغاز کار آن را ناپسند شمرده بودیم، خیری قرار داده است!

۴. در ابتدای کار، چیزی را ناپسند می شماریم که شاید خداوند در آن خیری قرار دهد!

۳۱. « مِنْ أَهَمِّ الْمَشْكَلاتِ الَّتِي يَواجِها الْإِنْسَانُ هِيَ مُشْكَلةُ قَطْعِ التَّوَاصُلِ بَيْنَ النَّاسِ فِي الْمَجْتَمَعِ »:

۱. از مهم ترین مشکلات که انسان با آن روبه رو می شود همان مشکل عدم ارتباط میان مردم است!

۲. بزرگترین مشکل که انسان در جامعه با آن مواجه می شود همان مشکل بی احترامی در میان مردم جامعه است!

۳. از مهم ترین مشکلات که آدمی با آن روبه رو می شود مشکل قطع ارتباط بین مردم جامعه است!

۴. از مهم ترین مشکلاتی که آدمی با آن مواجه می شود همان مشکل قطع ارتباط میان مردم در جامعه است!

۳۲. « قَدْ يَكُونُ بَيْنَ رِجالِ المَصْنَعِ مَنْ هُوَ خَيْرٌ مِنِّي و الْآخِرِينَ فِي عَمَلِهِ »:

۱. گاهی بین مردان کارخانه شخصی هست که در کارش از من و بقیه بهتر است!

۲. میان مردان کارگاه کسی باشد که او کارش از من و دیگران بهتر است!

۳. در بین اهالی کارخانه کسی وجود دارد که در کار کردن از من و دیگران بهتر بوده است!

۴. در بین کارگران کارگاه شخصی است که او از ما و دیگران بهتر کار کرده است!

۳۳. أَحَبُّ أَصْدِقائِي مَنْ هُوَ يَعْمَلُ بوعده و لا يَلْمِزُ الْآخِرِينَ أبدأ!:

۱. از بین دوستانم کسی را دوست دارم که به وعده اش عمل می کند و از دیگران عیب چوبی نمی کند!

۲. دوست داشتنی ترین رفقایم کسانی هستند که به وعده هایشان عمل کرده و هرگز از دیگران عیب نمی گیرند!

۳. محبوب ترین دوستانم کسی است که به وعده اش عمل می کند و هیچ گاه از دیگران عیب جویی نمی کند!

۴. از میان دوستانم کسی را دوست می دارم که به حرفش عمل کرده و هرگز به دیگران لقب های زشت نمی دهند!

۳۴. « مِنْ أَهَمِّ أَسبابِ تُسبَبِ قَطْعِ التَّوَاصُلِ بَيْنَ النَّاسِ، أَعْمالِ قَبِيحَةٌ و ذُنُوبٌ نَرْتَكِبُها »:

۱. از مهم ترین دلایل قطع ارتباط بین مردم، کارهای زشت و گناهیانی است که مردم مرتکب آنها می شوند!

۲. یکی از مهم ترین عواملی که سبب قطع ارتباط بین مردم می شود، امور زشت و ناپسندی است که مرتکب می شویم!
۳. از مهم ترین عواملی که سبب قطع ارتباط بین مردم می شود، کارهای زشت و گناهیانی است که مرتکب آن می شویم!
۴. مهم ترین علت قطع رابطه میان مردم، کارهای زشت و گناهیانی است که ما مرتکب آن می شویم!
۳۵. «إِنَّ أَحْسَنَ النَّاسِ مَنْ أَحْسَنَ إِلَى مَنْ أَسَاءَ إِلَيْهِ»:

۱. اگر به مردم احسان کنم چون کسی هستم که به آن که به او بدی کرده، نیکی کرده ام!
۲. بی شک، نیکوترین مردم، بهترین آنها نسبت به کسی است که به او بدی کرده است!
۳. اگر به مردم نیکی کنی، چون کسی هستی که در حق کسی که به تو بدی کرده، خوبی کرده ای!
۴. همانا، نیکوترین مردم کسی است که به کسی که به او بدی کرده است، نیکی کند!

۳۶. میز ما لیس فیہ اسم التفضیل :

۱. أكثر الناس إيماناً بالله بعدما ألقى الخطيب عليهم كلاماً !
۲. يزداد قلبي حباً بك يوماً بعد يومٍ أكثر فأكثر يا أستاذي !
۳. أشقى الناس من يساوي يومه و لا يسعى في التغيير !
۴. خيرٌك لا يخفى علينا و على جميع الناس خير البرية !

۳۷. میز " أكثر " مختلفاً عن الباقي:

۱. لم يدع أخي فؤاداً إلى حفلةٍ تخرجه من الجامعة أكثر أقرباءنا
۲. لما رأيتها بعد فراق طويلٍ شعرتُ بأني أحبها أكثر مما كنت
۳. تبدو العروسُ في هذا الزَّيِّ أكثرَ جمالاً و يُعجبُ الضيوفُ جمالها
۴. إن يعلم الإنسان قدر لحظاته أكثر في الاستفادة عنها

۳۸. میز ما فیہ اسم التفضیل:

۱. أحبّ عباد الله و أنفعهم في كلِّ حالٍ !
۲. شرّ الناس يرجع إلى أنفسهم فلا تكن مثلهم !
۳. لا أتذكر طول حياتي أظلم من هذا الطريق !
۴. أغلب الناس على حاكمهم الجائر في بلادكم !

۳۹. میز المجموعة التي كلها من اسماء التفضیل:

۱. الأوائل - الأفاضل - الأصاغر - الأماكن
۲. الأكابر - الأراذل - الأعالي - الآخر
۳. الأساور - الأكثر - الأجود - الأبقى
۴. الأوّلِي - الأغاني - الأحمر - الأحمق

۴۰. عین ما لیس فیہ اسم التفضیل:

۱. ألزم شيء أهتمُّ به في الحياة هو الهدوء و الإطمینان دون أيِّ قلقٍ !
۲. هذا هو التلميذُ الأوّل في الصّف و لم ينس وظائفه حتّى الآن!
۳. أبي الحنونُ أميل إليّ من أخي الكبير و أخي أوجه الأولاد !
۴. ما أحبُّ هذا الطفل الذّكي الألعاب التي لا تُسرُّه و لا تحلو له!

۴۱. میز ما فیہ اسم المكان:

۱. إنَّ الله بَعَثَ الأنبياءَ لإتمامِ مكارمِ الأخلاقِ !
۲. مَفاتيح الغيب عند الله و لا يعلمها إلا هو !
۳. لا تُوجدُ مآخذُ مهمّةٌ لكتابةِ المقالةِ عندي !
۴. إنَّ في هذا العملِ منافعٍ كثيرةٍ لجميعِ الناسِ !

درس دوم: لغات مهم درس دوم

آتی، آت: آینده، در حال آمدن	سامِیْنی: مرا ببخش	جَرَبَ: آزمایش کرد (مضارع: يُجَرِّبُ)
أَسْتَعِیْتُ: کمک می خواهم (اِسْتَعَاثَ، یَسْتَعِیْتُ)	سَلَّ: بپرس = (اِسْأَلَ) (سَأَلَ، یَسْأَلُ)	عادی، عاد: دشمن، تجاوزگر = عدُو ≠ صَدِیق جمع: عُدَاة
أَنْتَ عَلَی الْحَقِّ: حق با شماست	شاء: خواست (مضارع: یَشَاءُ)	مَرَّرَ: تلخ کرد
شَكُوْتُ: گلایه کردم (شَكَا، یَشْكُو) (اِنْ شَكُوْتُ: اگر شکایت کنم)	شَحَنَ: شارژ کرد (مضارع: یَشْحَنُ / مصدر: شَحَنَ)	نَاخَ: باصدای بلند گریست و شیون کرد (مضارع: یَنُوخُ)
بَدِیع: نو	شَرِیحة: سیم کارت	مَلِیح: باهمک
بِطَاقَة: کارت	بَدَّلَ: عوض کرد	مَمزُوج: درهم آمیخته = مَخْلُوط
بُعْد: دوری ≠ قُرْب	عَجِین: خمیر	کَاس: جام، لیوان
مُجَرَّب: آزموده	مَحَامِد: ستایش ها، (مفرد: مَحْمِدة)	نُحِنَ: شیون کردند (نَاخ، یَنُوخ)
حَلَّتْ: فرود آمد، حل کرد (حَلَّ، یَحِلُّ)	قَد تَفَتَّشُ: گاهی جست و جو می شود. (فَتَّشَ، یَفْتَتِّشُ)	تَهِیْمُ: تشنه و سرگردان می شود (هَامَ، یَهِیْمُ)
ذَاقَ: چشید (مضارع: یَذُوقُ)	عَدَاة: آغاز روز، صبحگاه	وُدُّ: عشق و دوستی ≠ عَدَاوَة
أَدْنُو: نزدیک می شوم (دَنَا، یَدْنُو)	فَلَوَات: بیابانها (مفرد: فَلَاة)	وَصَفْتُ: وصف کردم (وَصَفَ، یِصِفُ)
أَرْجُو: امید دارم (رَجَا، یَرْجُو)	سَامَحَ: بخشید و درگذشت (مضارع: یُسَامِحُ / مصدر: مُسَامِحَة)	وُكِّنَات: لانهها (مفرد: وُكْنَة) شکل دیگر آن، وکر است
رُفَات: استخوان پوسیده	قُرْب: نزدیکی	دَوَابَّ: چارپایان، جُنبنندگان (مفرد: دَابَّة)
رَصِید: شارژ	مَصَانِع: آب انبارهای بیابان (معنای امروزی: کارخانه ها)	هَجَرَتَ: جداشدی، رها ساختی (هَجَرَ، یَهْجُرُ)
تَرَضَى: خشنود می شوی (رَضَى، یَرْضَى)	عَشِیة: آغاز شب	گرامة: بزرگواری
رَكْبَ: کاروان شتر یا اسب سواران	أَحَبَّة: یاران (مفرد: حَبِیب)	إِنَاء: ظرف
إِتْصَالَات: مخابرات	دَهْر: روزگار	رَسَام: نقاش
نَدَامَة: پشیمانی	شَهْد: عسل	شَمَمَتَ: استشمام کردی، بو کردی
طِیَار: خلبان	فَهَامَة: بسیار فهمیده	گَدَاب: بسیار دروغگو
فَتَاحة: در باز کن	نُحِنَ: با صدای بلند گریه کردند	نَظَّارة: عینک
مَضَى: گذشت (مضارع: یَمْضی)	مُصَادَقَة: دوستی کردن	یَضُرُّ: زیان می رساند
ایَاکَ: بپرهیز، تو را	بَرّ: نیکی	یُقَرِّبُ: نزدیک می سازد
مُعین: یاری رساننده	صَدُوق: راستگو	أَثَر: برگزید
یُبْعَدُ: دور می سازد	إِتْخَذَ: بگیر	
لَمْ یَقُلْ: نگفت		

٤٢. « ..... الرُّزَالُ الحَيَاةَ عَلَيْنَا هَذِهِ السَّنَةُ فَ ..... مِنْ اللّهِ صَبْرًا جَمِيلًا عِنْدَ وُقُوعِ مِثْلِ هَذِهِ الظُّوَاهِرِ الطَّبِيعِيَّةِ! »

١. فْتَشَّ - نَشْكُو ٢. جَرَّبَ - نَرَضَى ٣. مَرَّرَ - نَرَجُو ٤. فَرَّقَ - نَدْنُو

٤٣. « فَقَدَّ ..... طَرِيقَهُ فِي ..... فَسَعَرَ بِالتَّعَبِ وَ ..... وَ لَمَّا وَصَلَ إِلَى مَصَانِعِ فَرِحَ كَثِيرًا ثُمَّ جَاءَ دَلِيلٌ فَأَرْشَدَهُ إِلَى طَرِيقٍ مُنَاسِبٍ! »:

١. الحَافِلَةُ - الصَّحْرَاءُ - نَاحٍ ٢. الرِّكْبُ - الفَلَاةُ - هَامٌ ٣. القَافِلَةُ - الشَّاطِئِ - جَرَى ٤. الطَّائِرَةُ - السَّمَاءِ - حَزَنَ

٤٤. عَيِّنْ مَا لَيْسَ فِيهِ مُتَضَادَّتَانِ:

١. وَ إِنْ هَجَرْتَ سَوَاءَ عَشِيَّتِي وَ عِدَاتِي! ٢. وَجَدْتَ رَائِحَةَ الْوُدِّ إِنْ شَمَمْتَ رُفَاتِي!

٣. أُحِبُّنِي هَجْرُونِي كَمَا تَشَاءُ عِدَاتِي! ٤. فِي بُعْدِهَا عَذَابٌ فِي قُرْبِهَا السَّلَامَةُ!

٤٥. « فَرَعْتَ بِطَارِيئِهِ جَوَالِي فَقُمْتُ بِ ..... هَا تُمْ إِشْتَرَيْتُ بِطَاقَةَ ..... عِبْرَ الْإِنْتَرْنِتِ فَاتَّصَلْتُ بِأَحَدِ أَصْدِقَائِي! »:

١. رَصِيدِ - الشَّرِيحَةِ ٢. شَحِنِ - الشَّرِيحَةِ ٣. رَصِيدِ - الشَّحْنِ ٤. شَحْنِ - الشَّحْنِ

٤٦. « طَلَبْتُ مِنْ مُوظَّفٍ ..... أَنْ ..... لِي بِطَاقَةَ الشَّحْنِ؛ لِأَنَّ فِيهَا إِشْكَالًا. »:

١. الْإِتِّصَالَاتِ - يُبَدِّلُ ٢. الْمُخَابِرَاتِ - يُعَوِّضُ ٣. الْمَعْلُومَاتِ - يُعَوِّضُ ٤. الْمُسْتَشْفَى - يُبَدِّلُ

٤٧. عَيِّنِ الْخَطَأَ فِي التَّرَادِفِ:

١. الْوُدُّ بِالْوَالِدِينَ كَجَذْوَةٍ مُسْتَعْرَةٍ فِي قُلُوبِنَا: الْحُبُّ ٢. لَمَّا دَنَوْتُ مِنَ الْغُرْفَةِ سَمِعْتُ صَوْتَ أَخِي الْأَصْعَرِ: بَعُدْتُ

٣. إِنْ شَاءَ اللَّهُ سَأُزَوِّجُكُمْ فِي حَفْلَةِ التَّخْرِجِ: أَرَادَ ٤. « وَ الَّذِينَ أَصَابَهُمُ الْبَغْيُ هُمْ يَنْتَصِرُونَ »: الظُّلْمُ

٤٨. « يَا صَدِيقِي! هَلْ كُنْتَ تَقْدِرُ أَنْ تَرَى اللَّوْحَ بِ ..... كَ الْجَدِيدَةِ؟ » عَيِّنِ الصَّحِيحَ لِلْفِرَاقِ:

١. نَظَارَةً ٢. شَرِيحَةً ٣. بِطَاقَةً ٤. فَتَّاحَةً

٤٩. « نَحْنُ نَحْتَرِّمُ الْجَلِيسَ الصَّالِحَ لِأَنَّنا ..... مِنْهُ الصَّبْرَ وَ التَّوَضَّعَ دَائِمًا وَ نَزِيدُ مِنْ عِلْمِنَا وَ أَدْبَانَا » عَيْنِ الْمُنَاسِبِ لِتَكْمِيلِ الْفِرَاقِ:

١. مُعَلِّمُونَ ٢. مَعْلُومُونَ ٣. مُتَعَلِّمُونَ ٤. عَالِمُونَ

٥٠. « وَقَعَ الصِّيَادُ فِي الْبَحْرِ وَ ..... الصِّيَادِينَ الَّذِينَ كَانُوا حَوْلَهُ فَهُمْ سَمِعُوا صَوْتَهُ، أَنْقَذُوا حَيَاتَهُ وَ أَوْصَلُوهُ إِلَى الشَّاطِئِ » عَيْنِ الصَّحِيحِ:

١. فْتَشَّ عَنْ ٢. اسْتَعَاثَ بِ ٣. دَنَا مِنْ ٤. شَاءَ

٥١. « رَأَيْتُ طَائِرَةً ..... مِنْ الْوَرَقِ وَ أَحَبَّبْتُ أَنْ أَمْلِكَ وَاحِدَةً مِثْلَهَا فَطَلَبْتُ مِنْ وَالِدِي أَنْ يَصْنَعَ وَاحِدَةً لِي مِثْلَهَا » مَا هُوَ الصَّحِيحُ حَسَبِ الْمَعْنَى؟

١. صَانِعَةٌ ٢. مَفْرُوشَةٌ ٣. مَفْتُوحَةٌ ٤. مَصْنُوعَةٌ

٥٢. عَيِّنِ الْخَطَأَ:

١. الَّذِي فَتَشَّ حَقَائِبَ الْمُسَافِرِينَ! الشَّرْطِيُّ ٢. زَيْتَةٌ مِنَ الدَّهَبِ أَوْ الْفِضَّةِ فِي يَدِ الْمَرْأَةِ! السُّوَارِ

٣. الْحَيَوَانُ الَّذِي يَصْنَعُ وَكَنَّهُ فِي جِدَارٍ قَدِيمٍ! الْبَوْمَةُ ٤. الَّذِي يَحْفَظُ مِنْ مَكَانٍ! الْحَارِسُ

۱- اسم فاعل (صفت فاعلی در فارسی) :

اسمی است که بر انجام دهنده کاری و یا داشتن حالتی دلالت می کند.

اسم فاعل در زبان فارسی : بن مضارع یا ماضی + پسوندهای فاعلی (نده ، گار ، ا و ...)

مانند : بیننده ، آفریدگار ، شنوا و ...

اسم فاعل:

- ثلاثی مجرد: بر وزن **فاعِل** ساخته می شود. مثل: کَتَبَ ← کاتِب
- ثلاثی مزید: (از روی فعل مضارع ساخته می شود)
- به جای حرف مضارع، (مَ) میگذاریم
- عین الفعل را مکسور می کنیم

مثال:

عَلَّمَ ← يُعَلِّمُ ← مُعَلِّمٌ
أَخْرَجَ ← يُخْرِجُ ← مُخْرِجٌ

نکات تکمیلی

۱. گاهی اوقات اسم فاعل بر وزن (فاعی ، فالّ ، فائل ، آعل) می آید پس این وزن ها را هم به خاطر بسپارید . مثال:

قَوِّمَ ← قَاوِمٌ ← قَائِمٌ (بر وزن فائل)
بَيَّعَ ← بَايِعٌ ← بَائِعٌ (بر وزن فائل)
قَضَوُا ← قَاضِيٌ (بر وزن فاعی) (بعضاً فاعِ)
هَدَى ← هَادِيٌ (بر وزن فاعی) (هَادِ)
ضَلَّ ← ضَالٌّ ← ضَالٌّ (بر وزن فاعِ)
ضَرَّ ← ضَارِرٌ ← ضَارٌّ (بر وزن فاعِ)
أَخَّرَ ← آخِرٌ (بر وزن آعل)
أَثَّرَ ← آثِرٌ (بر وزن آعل)

۲. اسم فاعل هم مانند سایر اسم ها تبدیل به مونث ، مثنی و جمع می شود .

مثال : حافظ

(حافظه : مؤنث) / (حافظان ، حافظین : مثنی) / (حُفَاط : جمع مکسر) / (حافظین ، حافظون : جمع مذکر سالم) / (حافظات : جمع مؤنث سالم)

هشدار : وزن مُفَاعَلَة مصدر باب مُفَاعَلَة بوده ولی مُفَاعَلَة اسم فاعل (مونث) می باشد .

مثال : مُجَاهِدَة (بر وزن مُفَاعَلَة) (مجاهده کردن) - مُجَاهِدَة (بر وزن مُفَاعَلَة) (جهاد کننده)

۳. اسم هایی را که بر وزن فاعل هستند با وزنهای مختلفی می توان به جمع مکسر تبدیل کرد مانند

فُعَال ، فَعَلَة ، فُعَلَاء و ... : كَافِر ← كُفَّار / وَاِث ← وُزَاث ، وَرَثَة / شَاعِر ← شُعْرَاء

۴. ملاک تشخیص ، همیشه مفرد کلمات می باشد . و همه کلمات زیر ، اسم فاعل می باشند :

تُجَّار ، عُلَمَاء ، كَفْرَة ، فَجْرَة ، فُضَّلَاء و...

۵. فعل امر باب **مفاعلة** شبیه اسم فاعل ثلاثی مجرد می شود که با توجه به سیاق جمله می توان آن را تشخیص داد .

مثال : جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَ الْمُنَافِقِينَ : با کفار و منافقین جهاد کن (جاهد فعل امر می باشد)

۶. اسم فاعل را با نقش فاعل اشتباه نگیرید . اسم فاعل به وزن کلمه مربوط است در حالیکه نقش فاعل ربطی به وزن کلمه ندارد .

مثال : ذهب علیّ إلى المدرّسة : علی در این عبارت فاعل می باشد در صورتی که وزنش بر وزن اسم فاعل نیست .

۲) اسم مفعول (صفت مفعولی در فارسی): اسمی است که کار بر روی آن انجام می گیرد .

اسم مفعول در زبان فارسی : بن ماضی + ه (+ شده) دیده (شده) ، شنیده (شده) و ...

<p>کَتَبَ ← مکتوب</p> <p>نَصَرَ ← منصور</p>	}	<p>مثال:</p>	<p>ثلاثی مجرد: بر وزن مَفْعُول ساخته می شود.</p> <p>(گروه اول)</p>	}	<p>اسم مفعول</p>
<p>(۱) به جای حرف مضارعه (مَ) می گذاریم.</p> <p>(۲) عین الفعل را مفتوح (-) می کنیم.</p>	<p>مثال:</p>	<p>ثلاثی مزید: (از روی فعل مضارع ساخته می شود)</p> <p>(گروه دوم)</p>			

مثال: یَسْتَضِعُّ ← مُسْتَضَعَف

نکات تکمیلی

۱. اسم مفعول هم مانند سایر اسم ها تبدیل به مونث ، مثنی و جمع می شود .

مَسْرُور :

(مسرورة : مونث) / (مسروران ، مسرورین : مثنی) / (مسرورون ، مسرورون : جمع مذکر سالم) / (مسرورات : جمع مونث سالم)

۲. اسم هایی که بر وزن **مَفَاعِيل** هستند ممکن است جمع مکسر (مَفْعُول) باشند :

مَحَاصِيل (جِ مَحْصُول) / مواضیع (جِ مَوْضُوع) / مشاهیر (جِ مَشْهُور)

البته بعضی مواقع اینطور نیست 😊 : مَسَاكِين (جِ مِسْكِين) / مَوَازِين (جِ مِيزَان)

۳. از فعل هایی که مفعول پذیر نیستند (افعال لازم) **نمی توانیم** اسم مفعول بسازیم ، بنابراین از فعل

هایی مانند (خَرَجَ : خارج شد) / (كَثُرَ : زیاد شد) / (اِنْفَتَحَ : باز شد) و ... نمی توانیم اسم مفعول

بسازیم .

↩️ ✓ باب های **انفعال و تفاعل** ، چون مفعول پذیر نیستند ، **اسم مفعول ندارند** .

* توجه:

هر اسمی که اول آن (م) باشد و ماقبل آخر کسره یا (ی) باشد اسم فاعل از ثلاثی مزید است.
 مثال: مُعَلِّم، مُدیر، مُعَاوِن، مُسْتَقِیم، مُرید، مُجیب و ...
 هر اسمی که اول آن (م) باشد و ماقبل آخر فتحه یا (ا) باشد اسم مفعول از ثلاثی مزید است.
 مثال: مُعَلَّق، مُبَرَّز، مُرَاد، مُجَاب، مُسْتَجَاب، مُرْتَد و ....

نکته:

برای اینکه تشخیص بدهیم یک اسم فاعل یا اسم مفعول از چه بابی ساخته شده است، (بعد از حذف شناسه و بردن به صیغه اول) باید حرف (م) را از ابتدای آن حذف کرده و به جای آن (ی) قرار دهیم تا تبدیل به فعل شود. آنگاه با روشهایی که یاد گرفته ایم باب و مصدر آن را تشخیص دهیم:

مُعَلِّم ← تبدیل م به ی ← یُعَلِّم ← وزن ← یَفْعَل ← از باب تفعیل ← مصدر تعلیم

۳) **اسم مبالغه:** بر وجود صفتی به میزان (بیش از حد معمول) دلالت می کند. به عبارت دیگر صیغه ای است که بر بسیار دارنده حالتی (صفتی) یا بسیار انجام دهنده ی کاری دلالت می کند.

مهم ترین اوزان اسم مبالغه: **فَعَّال** و **فَعَّالَة**

اسم مبالغه بر وزن فَعَّال و فَعَّالَة، سه شکل دارد (طبق کتاب درسی):
 ✓ بر بسیاری صفت یا انجام دادن کار دلالت دارد (معمولاً در ترجمش بسیار می آوریم):
 مانند صَبَّار (بسیار بردبار) - غَفَّار (بسیار آمرزنده)
 ✓ بر اسم شغل دلالت دارد مانند: خَبَّاز (نانوا) / حَدَّاد (آهنگر)
 ✓ بر اسم ابزار، وسیله یا دستگاه دلالت می کند؛ مانند: جَوَّال (تلفن همراه) / نَظَّارَة (عینک)

😊 بنابراین شغل ها و ابزار نیز جزو اسم های مبالغه محسوب می شوند.

*توجه: اسم مبالغه برای مذکر و مؤنث به صورت یکسان استعمال می شود پس بنابراین (ة) در وزن فَعَالَة دلالت بر تانیث نیست بلکه (ة) مبالغه است.

رَجُلٌ عَلَامَةٌ (مرد بسیار دانا)   اِمْرَأَةٌ عَلَامَةٌ (زن بسیار دانا)

 خوب است بدانیم مبالغه ی وزن فَعَالَة از وزن فَعَال بیشتر است .
عالم (دانا)   عَلَام (خیلی دانا)   عَلَامَة (خیلی خیلی دانا 😊)

دقت : مراقب شباهت ظاهری بعضی کلمات با اسم مبالغه باشید . (مخصوصا وزن فُعَال که اکثرا جمع مکسر می باشد .) کلمات زیر هیچکدام اسم مبالغه نیستند :
عَلَامَة (نشانه) - کُتَاب - حُدَام - سَلَامَة - حُضَار - كُفَّار - دَوَابَّة و ...

٥٣. عَيِّن اسم الفاعل و اسم المفعول من « يُشَاهِدُ، يَكْتُمُ » على الترتيب:

١. مُشَاهِدٌ ، مُشَاهِدٌ - كَاتِمٌ ، مَكْتُمٌ
٢. شَاهِدٌ ، مَشْهُودٌ - مَكَاتِمٌ ، مَكَاتِمٌ
٣. مُشَاهِدٌ ، مُشَاهِدَةٌ - كَاتِمٌ ، مَكَاتِمَةٌ
٤. مُشَاهِدٌ ، مُشَاهِدٌ - مَكْتُمٌ ، كَاتِمٌ

٥٤. عَيِّن الخَطَأَ:

١. اسم الفاعل من يُقَاتِلُ : قَاتِلٌ
٢. اسم الفاعل من اِعْتَدَلَ : مُعْتَدِلٌ
٣. اسم الفاعل من تَدَبَّرَ : مُدَبِّرٌ
٤. اسم المفعول من يَثْبُتُ : مُثَبَّتٌ

٥٥. عَيِّن الصَّحِيحَ فى الكلمات التى تحتها خطٌ على الترتيب فى العبارة التالية : « يا عَلَامَ الغيوب! نَحْنُ مُنْتَظِرُونَ بِظهور القائم المُنتَظَرِ فى اليومِ الموعود! »:

١. اسم مفعول - اسم فاعل - اسم فاعل - اسم مفعول
٢. اسم مبالغه - اسم فاعل - اسم مفعول - اسم مفعول
٣. اسم مبالغه - اسم مفعول - اسم مفعول - اسم مفعول
٤. اسم فاعل - اسم مفعول - اسم مفعول - اسم فاعل

٥٦. « مُشَاهِدٌ ، مُهَاجِمٌ ، مُنْتَظَرٌ ، مُعَلِّمٌ. » عَيِّن ترجمة الكلمات على الترتيب:

١. ديدنه شده - حملة كنده - مورد انتظار - يادداده شده
٢. ديدنه شده - مورد حملة - مورد انتظار - يادداده شده
٣. ديدنه شده - حملة كنده - مورد انتظار - ياددهنده
٤. بيننده - حملة كنده - انتظار كنده - ياددهنده

٥٧. عَيِّن ما فيه كلمة غريبة فى الصياغة:

١. نَظَارَةٌ ، عَلَامَةٌ ، خَلَاقٌ ، زَوَّارٌ
٢. مُسْتَمِعٌ ، مُنْفِذٌ ، مُخْتَرِعٌ ، مُنْتَظِرٌ
٣. تَقْدِيمٌ ، تَفْتِيشٌ ، إِقْدَامٌ ، مُجَاهِدَةٌ
٤. مُنْتَظَرٌ ، مَسْمُوحٌ ، مَخْدُومٌ ، مُرْسَلٌ

٥٨. عَيِّن اسم الفاعل من الفعل المزيد:

١. يَنْدَفِعُ الأبناءُ نحو التَّقَدُّمِ لِبِنَاءِ مُجْتَمَعٍ سَعِيدٍ على أساس العَدَالَةِ! ٢. موكب صاحب العظمة و الفخر الملك المُعْظَمُ فى الطريق!
٣. كان الفلاحونَ يَزْرَعُونَ أَرْضَهُمْ و يُشَاهِدُونَ نَتِيجَةَ زحماتهم! ٤. يَشْعُرُ المُقَاتِلُونَ بِقُوَّةٍ عَظِيمَةٍ فى أَنفُسِهِمْ فَتَقَدَّمُوا نحو الأعداء!

٥٩. عَيِّن ما فيه اسم المفعول من المزيد الثلاثى:

١. العُذْرُ عِنْدَ كِرَامِ النَّاسِ مَقْبُولٌ!
٢. جُهودُكَ مَشْكُورَةٌ فى سَبِيلِ التَّعْلِيمِ وَ التَّعَلُّمِ!
٣. « وَ مَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيهِ سُلْطَانًا »
٤. النَّفْطُ مَشْهُورٌ بِالذَّهَبِ الأَسْوَدِ وَ هو مُسْتَخْرَجٌ مِنْ بَاطِنِ الأَرْضِ!

٦٠. عَيِّن ما لَيْسَ فيه اسم الفاعل:

١. خَيْرُ الأَصْدِقَاءِ مَنْ صَدَّقَكَ لَمْ يَنْصَدِّقَكَ!
٢. آخِرُ الأَلْوَانِ الَّتِي تَخْتَفِي فى البَحْرِ هو اللُّونُ الأزرق!
٣. نَحْتَرَمُ المُعَلِّمِينَ لِأَنَّهمُ أنبياءُ الأُمَّةِ!
٤. الرَّجُلُ شَاهِدٌ مَكَانَةٌ رَفِيعَةٌ لِلفضلاءِ فى محافل كثيرة!

٦١. عَيِّن العبارة التى فيها اسم الفاعل و اسم المفعول أَكْثَرُ:

١. قد أَنشَدَ الشعراءُ الأيرانيونَ أبياتاً ممزوجةً بالعربيةِ و الفارسيةِ سموها المَلْمَعُ!

٢. لجلال الدين الرومى المعروف أشعار كثيرة حول الأحكام الإسلامية!

٣. يرى حافظ الدهر من هجر محبوبه كالقيامة!

٤. هذا المعلم عندما رأيته كان منتظراً فى الغرفة!

٦٢. عيّن عبارة فيها لا يُصنَع منه اسم المفعول:

١. يَنكشِفُ العِلْمُ فى القَرْنِ الجَدِيدِ أشياءَ غَريبَةً يَوْمًا بَعْدَ يَوْمٍ!

٢. المُجْتَهِدُونَ يُحَقِّقُونَ أهدافَهُمْ فى الحَيَاةِ بِالمُحَاوَلَةِ!

٣. عِنْدَمَا كَانَ إديسونُ مَشغولًا بِالإختِبَارِ فى مُختَبَرِهِ إنكسرتْ زُجاجاتُ المَوَادِّ الكيمياءِيَّةِ!

٤. مَن كَتَمَ علماً فَكَأَنَّهُ جاهِلٌ فَعلَيْكُمْ بِنَشْرِ ما تَتَعَلَّمُونَهُ!

٦٣. « ذو القرنين كان حاكماً عادلاً موحداً خيره الله فى مُحاربة المشركين الفاسدين أو إصلاحهم! » كم إسم فاعلٍ جاء فى هذه العبارة؟

١. ثلاثة   ٢. أربعة   ٣. خمسة   ٤. ستة

٦٤. « من وظائف المتكلم دعوة المخاطبين بكلام جميل إلى الأعمال الصالحة! » عيّن الصحيح عن الكلمات التى تحتها خطٌ على الترتيب:

١. اسم الفاعل - اسم المفعول - اسم الفاعل   ٢. من باب تفعيل - من باب مفاعلة - من مجرد ثلاثي

٣. اسم الفاعل - اسم الفاعل - اسم الفاعل   ٤. مضاف إليه - مفعولٌ به - صفة

٦٥. « الدكتور التونجى هو مؤلف معجم المعربات الفارسية فى اللغة العربية! » عيّن الخطأ عن الكلمتين على الترتيب:

١. اسم الفاعل ، اسم المفعول   ٢. كلاهما من باب تفعيل

٣. مفرد مذكر ، الجمع السالم للمؤنث   ٤. مبتدأ ، مضاف إليه

٦٦. عيّن اسم الفاعل مبتدأ:

١. المُسْتَضْعَفُونَ هُم وارثو الأَرْضِ!   ٢. الكُفَّارُ حاولوا أن يَتَقَدَّمَ الإسلامُ فى بِدايَةِ ظُهورِهِ!

٣. مَعْبوداتُ المُشْرِكِينَ يَجِبُ ألا تُسَبَّ!   ٤. الذى لا يَنجَحُ فى الإمتِحاناتِ يُسَمَّى بِالرَّاسِبِ!

٦٧. عيّن الصحيح عن المحلّ الإعرابى لـ « اسم الفاعل »:

١. قَبْر كوروش يجذب سِيَّاحاً من دُول العالم ← مضاف إليه   ٢. « إذا خاطبهم الجاهلون قالوا سلاماً » ← فاعل

٣. إن تقرأ إنشائك يتنبه زميلك المشاغب ← مضاف إليه   ٤. عداوة العاقل خير من صداقة الجاهل ← صفت

٦٨. عيّن الصحيح عن المحلّ الإعرابى لـ « اسم المفعول »:

١. مَن جَرَّبَ المُجَرَّبَ حَلَّتْ به النَّدامة ← فاعل   ٢. لكثير من الشعراء الإيرانيين مُلمّعات ← مبتدأ

٣. الحكام الصالحون العادلون محبوبون عند الله ← صفت   ٤. القرآن يأمرنا أن لا نَسبَ مَعْبوداتِ المشركين ← مضاف إليه

٦٩. عَيْنُ الْمُشْتَقِ أَكْثَرُ تَنْوَعًا:

١. المواضع - الحُضَار - الدَّوَابِع - العَالِم
  ٢. المَشَاهِير - الكَسْبَة - الفَوَاصِل - الهَادِي
  ٣. التَّوَادِر - العَالِي - المَوَانِع - المَقْتَدِي
  ٤. المَوَاعِد - المَوَالِيد - القَوَالِب - الحَسَّاس
٧٠. عَيْنٌ مَا لَيْسَ فِيهِ اسْمُ الْفَاعِلِ مِنَ الْمَزِيدِ الثَّلَاثِيَّ وَالْمَجْرَدِ الثَّلَاثِيَّ مَعًا:
١. « السَّابِقُونَ السَّابِقُونَ أَوْلَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ »
  ٢. « هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ فَمِنْكُمْ كَافِرٌ وَمِنْكُمْ مُؤْمِنٌ »
  ٣. الطَّالِبَةُ الْمُجْتَهِدَةُ هِيَ الَّتِي تَسْعَى لَيْلًا وَنَهَارًا!
  ٤. مُشَاوَرَةُ الْمُشْفِقِ الْجَاهِلِ خَطَرٌ!
٧١. عَيْنٌ مَا فِيهِ اسْمُ الْفَاعِلِ أَكْثَرُ:
١. « يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ »
  ٢. أ تَعْلَمُ أَنَّ الْمُسْلِمِينَ خُمْسَ سَكَّانِ الْعَالَمِ!
  ٣. « وَ مَا نُرْسِلِ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَ مُنذِرِينَ »
  ٤. يَأْمُرُ الْقُرْآنُ الْمُسْلِمِينَ أَلَّا يَسْبُوا مَعْبُودَاتِ الْإِشْرَاقِ وَ الْكُفَّارِ!
٧٢. عَيْنُ الْخَطَا لِلْفَرَاعِيْنَ: « ..... الْعِلْمَاءُ ..... بِعِلْمِهِمْ! »

١. مُجَالَسَة - يَنْتَفِعُ
٢. مُجَالِس - مُنْتَفِعٌ
٣. مُجَالِسُو - مُنْتَفِعُونَ
٤. جَالِس - حَتَّى تَنْتَفِعَ

٧٣. عَيْنٌ عِبَارَةٌ مَا جَاءَ فِيهَا اسْمُ الْفَاعِلِ:

١. بَعْدَ دَقَائِقِ أَحَدِ مُهَاجِمِي فَرِيْقِ السَّعَادَةِ سَجَلْ هَدَفًا!
٢. عَلَيْنَا أَنْ نَذْهَبَ إِلَى الْمَلْعَبِ قَبْلَ أَنْ يَمْتَلِئَ بِالْمُتَفَرِّجِينَ!
٣. ظَوَاهِرُ الطَّبِيعَةِ تُثَبِّتُ حَقِيقَةَ وَ هِيَ قُدْرَةُ اللَّهِ!
٤. إِهْمَا بَعَثْتَ لِأُمَّتِكَ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ!

٧٤. عَيْنٌ مَا لَيْسَ فِيهِ اسْمُ الْمُبَالَغَةِ:

١. يُحِبُّ النَّاسُ حُكْمًا يَحْكُمُونَهُمْ بِالْعَدْلِ وَ الْإِنصَافِ!
٢. مِنْ صِفَاتِ اللَّهِ أَنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ!
٣. « وَ مَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ »
٤. « وَ إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ »

٧٥. عَيْنُ الْخَطَا لِلْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ:

١. أَيْدِي الْمُسْتَكْبِرِينَ انْقَطَعَتْ مِنْ نَهَبِ ثُرَوَاتِ الْمُسْلِمِينَ! (اسْمُ الْفَاعِلِ)
٢. عِنْدِي تَقَدَّمَ الْفَتَى الْعَلَامَةَ بِشَهَامَةٍ! (اسْمُ الْمُبَالَغَةِ)
٣. الْأَطْفَالُ وَجَدُوا السَّعَادَةَ فِي مُسَاعَدَةِ أُمَّهَم (مَصْدَرُ مَزِيد)
٤. دَخَلَ التَّجَارَ فِي مَجْلِسِ أَمِيرِ ظَا. (اسْمُ الْمُبَالَغَةِ)

٧٦. مِيزَ جَمْعًا سَامِيًّا وَ هُوَ اسْمُ الْفَاعِلِ:

١. وَقَدْ اختلف العلماء في أصل هذه الكلمة لأنها ما كانت مادتها عربيّة!
٢. اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ اللَّيْلَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَ النَّهَارَ مُبْصِرًا!
٣. ...شَجَرَةٌ تَخْرُجُ مِنْ طُورِ سَيْئَاءٍ تَنْبُتُ بِالذُّهْنِ وَصِبْغٍ لِلْأَكْلِينَ!
٤. هَذَا مِثَالٌ عَلَى تَيْسِيرِ النُّطْقِ عِنْدَ اتِّصَالِ الْاِثْنَيْنِ فَإِنَّ لَهُ زَمَنَيْنِ مُخْتَلِفَيْنِ.

٧٧. عَيْنٌ مَا فِيهِ اسْمُ الْفَاعِلِ وَاسْمُ الْمَفْعُولِ وَ اسْمُ الْمُبَالَغَةِ مَعًا:

١. إِذَا كَانَ الْجَاهِلُ مَخْدُوعًا يَظُنُّ أَنَّ الْغَنَى أَسْعَدَ مِنْهُ حَقًّا!

٢. تلك عادٌ جَحَدُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ و عَصَوْا رَسُلَهُ و اتَّبَعُوا أَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ!

٣. ما كان ردُّ فعلِ الوالدِ عِنْدَ ما رأى الأَحْذِيَّةَ المصنوعة!

٤. الرَّجُلُ العَلَمَةُ في تَأْلِيفَاتِهِ يدافع عن المظلومين و يُحارب المفسدين!

٧٨. عَيْنُ المِجْمُوعَةِ التي كُلُّهَا اسمُ الفاعل:

٢. الشُّكَاةُ - الدَّوْفَعُ - المُرْبُونَ - الكَفْرَةُ

١. الحُكْمَاءُ - الظُّلْمَةُ - الفَوَاصِلُ - المَعْتَدُونَ

٤. القُرَاءُ - الرَّاضُونَ - الكَسْبَةُ - الأَوْفِيَاءُ

٣. الباقيات - الحُضَارُ - الكُتَّابُ - الأَطْبَاءُ

لغات مهم درس سوم یازدهم :

أَسْفَلَ : پایین ، پایین تر ≠ اَعْلَى	أَعْجَبَ : به شگفت آورد (مضارع : يُعْجِبُ)	جِدَعُ : تنه (جمع : جُدوع)
إِمْتَلَأَ : پر شد (مضارع : يَمْتَلِيْءُ)	بَطْنٌ : شکم	تَحْرَقُ : می سوزاند (ماضی : حَرَقَ)
تَدْرِي : می دانی (دَرَى ، يَدْرِي)	نَقَرَ : نوک زد ، کلیک کرد (مضارع : يَنْقُرُ)	أَتَذَكَّرُ : به یاد می آورم (تَذَكَّرْتُ : به یاد آوردم)
تَعَادَلَ : برابر شد (مضارع : يَتَعَادَلُ)	تَصِيدُ : شکار می کند (ماضی : صَادَ)	تَفَكَّرَ : اندیشید (مضارع : يَتَفَكَّرُ)
ثَبَّتَ : استوار کرد ، به ثبت رساند (مضارع : يُثَبِّتُ)	إِنطِلَاقُ : به حرکت در آمدن (إِنطَلِقُ ، يَنْطَلِقُ)	دُودَةٌ ، دود : کرم (دُودَةُ الْأَرْضِ : کرم خاکی)
حَارِسُ الْمَرْمَى : دروازه بان	الْحَكْمُ : داور	الْحُوتُ : نهنگ ، وال
حَيَّةٌ : مار (جمع : حَيَّات)	خَاطَبٌ : خطاب کرد (مضارع : يُخَاطِبُ)	دِمَاحٌ : مغز
جَنَاحٌ : بال (جمع : أَجْنِحَةٌ)	ذَيْلٌ : دم	رِمَالٌ : ماسه ها (مفرد : رَمَلٌ)
زَعَانِفٌ : باله های ماهی (مفرد : زَعْفَنَةٌ)	زُقْرَاقٌ : مرغ باران	طَنَانٌ ، الطَّائِرُ الطَّنَانُ : مرغ مگس
سَلَامٌ : سخن آرام (در این جا)	شِمَالٌ : چپ = يَسَارٌ ≠ يَمِينٌ	طُنٌّ : تَنُّنٌ
سَجَلٌ : به ثبت رساند (مضارع : يُسَجِّلُ) (سَجَلٌ هَدَفًا : گل زد)	طَنِينٌ : صدای زنگ ، بال پرنده و مانند آن	غِشَاءٌ : پرده ، پوشش جانوران و گیاهان ، مانند پوست و پر
فُرْقَانٌ : نیروی تشخیص حق از باطل	فَرِيْسَةٌ : شکار ، طعمه	فَمٌّ : دهان (جمع : أَفْوَاهٌ)
قَدَّمَ : پیش فرستاد ، تقدیم کرد (مضارع : يُقَدِّمُ) ما تَقَدَّمُوا : هر چه را از پیش بفرستید	ما مِنْ : هیچ ... نیست (ما مِنْ دَابَّةٍ : هیچ جنبنده ای نیست)	لَاتَفَكَّرُوا ، لاتَتَفَكَّرُوا : اندیشه نکنید (حرف « ت » برای آسانی تلفظ حذف شده است)
كِلَا : هر دو	قَفْرَةٌ : پرش	مُبَارَاةٌ : مسابقه
مُتَفَرِّجٌ : تماشاجی ، تماشاگر	مَرْمَى : دروازه	مِطْلَةٌ : چتر
المَلَأِيْن : میلیون ها	مُنْتَصَفٌ : نیمه	نَسِيحٌ : بافت (بافت پیوندی)
نَقَارُ الْحَشَبِ : دارکوب	هَدَفٌ : گُل (در این جا)	التَّسَلُّلُ : آفساید
أَحْدَثٌ : پدید آورد ، ایجاد کرد (مضارع : يُحْدِثُ)	إِسْتَرَخَ : استراحت کرد (مضارع : يَسْتَرْخُ)	طَارَ : پرواز کرد (مضارع : يَطِيرُ)
يَتَوَكَّلُ : توکل می کند	يُعَدُّ : به شمار می رود (عَدَّ)	إِنْتَهَى : به پایان رسید (مضارع : يَنْتَهِي)
المَلَأِيْن : میلیون ها	حَسَبٌ : بس ، کافی	يُعْجِبُنِي : مرا به شگفت می آورد ، خوشم می آید (أَعْجَبَ ، يُعْجِبُ)
	لَهْجَاتٌ : لهجه ها	يُعَدُّ : به شمار می رود

۷۹. «تَوْجَدُ أَسْمَاكٌ تَسْتَطِيعُ..... مِنْ الْمَاءِ وَالطَّيْرَانَ فَوْقَ سَطْحِ الْمَاءِ بِوَأَسْطِهِ.....هِيَ الْكَبِيرَةُ!»:

۱) الْأَكْلُ - أَذْيَالِ (۲) الْقَفْرَ - زَعَانِفِ (۳) الطَّيْرَ - أَجْنِحِهِ (۴) الْفِرَارَ - أَذْنَابِ

۸۰. عَيْنُ الْخَطَا فِي مُفْرَدِ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌ:

۱) السَّمَكُ الطَّائِرُ يَقْفِرُ مِنَ الْمَاءِ وَيَمُدُّ زَعَانِفَهُ الْكَبِيرَةَ الَّتِي تَعْمَلُ كَجُنَّاحِينَ لِلْفِرَارِ مِنْ أَعْدَائِهِ! (زَعَنَفَهُ - عَدُوُّ)

۲) لِلتَّمْسَاحِ طَرِيقُهُ غَرِيبَةٌ فِي تَنْظِيفِ أَسْنَانِهِ فَبَعْدَ تَنَاوُلِ طَعَامِهِ، يَقْتَرِبُ مِنْهُ نَوْعٌ مِنَ الطُّيُورِ لِتَنْظِيفِهَا! (سَنَ - الطَّيْرِ)

(٣) تَضَعُ الْحَيَّةُ ذَنْبَهَا فِي رِمَالٍ تَحْرُقُ أقدامَ مَنْ يَسِيرُ عَلَيْهَا فِي مُنْتَصَفِ النَّهَارِ! (رَمَل-قَدَم)

(٤) هَلْ تَعَلَّمُ أَنَّ الْعُلَمَاءَ يُقَدِّرُونَ أَنْوَاعَ الكائِنَاتِ الْحَيَّةِ فِي بَحَارِ الْعَالَمِ بِالْمَلَايِينِ! (العالم-الميلين)

٨١. عَيْنِ الْخَطَا فِي تَرْجَمِهِ الْمَفْرَدَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ:

(١) تُقَدِّرُ أَنْوَاعَ الكائِنَاتِ الْحَيَّةِ فِي بَحَارِ الْعَالَمِ بِالْمَلَايِينِ! (مى تواند- مار)

(٢) قُوَّةُ ذَيْلِ السَّمَكِ الطَّائِرِ عَجِيبَةٌ وَ يَقْفِزُ مُسَاعِدَتَهُ مِنَ الْمَاءِ! (دَم-مى جَهد)

(٣) الْمِظْلَةُ، أَدَاةٌ لِحِفْظِ الْإِنْسَانِ أَمَامَ أَشْعَةِ الشَّمْسِ أَوْ نُزُولِ الْمَطَرِ أَوْ الثَّلْجِ! (چتر-بارش)

(٤) كِلَاهِمَا قَوِيَّانِ، عَلَيْنَا بِالذَّهَابِ إِلَى الْمَلْعَبِ قَبْلَ أَنْ يَمْتَلِئَ مِنَ الْمُتَفَرِّجِينَ! (زمین بازی-تماشاجیان)

٨٢. عَيْنِ الْخَطَا فِي تَرْجَمِهِ الْمَفْرَدَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ:

(١) عِنْدَمَا كَانَتْ الْفَرِيْسَةُ الَّتِي يَتَنَاوَلُهَا التَّمْسَاخُ أَكْبَرَ مِنْ قِمِّهِ، فَإِنَّ عَيْوَنَهُ تُفَرِّزُ سَائِلًا يُشِبُّهُ الدُّمُوعُ! (شكار-ترشح مى كند)

(٢) فَازَ فَرِيْقِي إِيرَانَ الْوَطْنِي لِكُرِّهِ الْقَدَمِ عَلَى الْكُوَيْتِ بِهَدَفَيْنِ مُقَابِلِ هَدَفٍ فِي الْمُبَارَاةِ الْوَدَّيَّةِ: (تيم-مسابقه)

(٣) لِلسَّنْجَابِ غِشَاءٌ خَاصٌّ يَفْتَحُهُ كَالْمِظْلَةِ حِينَ قَفَّزَتْهُ مِنْ شَجَرِهِ إِلَى شَجَرِهِ أُخْرَى: (پوشش-پرش)

(٤) أَلَا تَدْرِي لِمَاذَا تَسْتَطِيعُ رُوبَةَ جَنَاحِي هَذَا الطَّائِرِ؟ لِأَنَّ إِنْطِلَاقَهُمَا وَ تَوَقُّفَهُمَا سَرِيعَانِ: (مى دانستی-به حرکت درآوردن)

٨٣. عَيْنِ الْخَطَا لِتَكْمِيلِ الْفَرَاعِيْنَ:

(١) سُمِيٌّ..... بِسَبَبِ سُرْعَةِ حَرَكَهٖ جَنَاحِيهِ، فَإِنَّ تَسْعَ لِرُوبَيْتِهِمَا لَ.....أَبْدًا! (طَنَانًا-تَقْدِر)

(٢) إِذَا.....طَائِرٌ عَلَى الرَّمَالِ،.....حَيَّةُ الصَّحْرَاءِ عَنْهُ ثُمَّ تَصِيدُهُ فَجَاءَهُ! (قَفَزَ-تَبْتَعِدُ)

(٣) إِذَا انْقَطَعَ.....دُودَةُ الْأَرْضِ وَ انْفَصَلَ عَنْ.....تَقْدِرُ عَلَى أَنْ تُكْمِلَ الْجُزْءَ الْمَقْطُوعَ! (رَأْسُ-ذَيْلِهَا)

(٤) هَذَا الطَّائِرُ يَقْدِرُ عَلَى أَنْ.....الأَشْجَابُ مِنْقَارِهِ.....مَرَّاتٍ فِي الثَّانِيهِ! (يَنْقُرُ-عَشْر)

٨٤. عَيْنِ الْخَطَا لِتَكْمِيلِ الْفَرَاعِيْنَ فِي الْعِبَارَاتِ التَّالِيَةِ:

(١) كَانَ.....الْأَمْطَارِ مِنَ السَّمَاءِ شَدِيدًا حَيْثُ لَا يَتَوَقَّفُ فَجَعَلَ النَّاسُ.....عَلَى رُؤُوسِهِمْ! (إِنْزَالٌ-زَعَنَفَةٌ)

(٢) بَعْدَ أَنْ.....التَّمْسَاخُ طَعَامَهُ، يَفْتَحُ قِمِّهِ وَ.....مِنْهُ الرِّقْرَاقُ لِتَنْظِيفِ أَسْنَانِهِ! (يَتَنَاوَلُ-يَقْتَرِبُ)

(٣) كَانَتْ حَيَّةُ الصَّحْرَاءِ تَضَعُ ذَنْبَهَا فِي.....عِنْدَ شَدِّهِ.....فِي مُنْتَصَفِ النَّهَارِ! (الرَّمَلِ-الْحَرِّ)

(٤).....نَقَارُ الْحَشَبِ.....الأَشْجَابِ مِنْقَارِهِ عَشْرَ مَرَّاتٍ فِي الثَّانِيهِ عَلَى الْأَقْل! (يَنْقُرُ-جُدُوع)

٨٥. «تَجِدُ فِي..... نَقَارِ الْحَشَبِ عَضُوبِينَ لِدَفْعِ.....لِكَي لا.....دِمَاعُهُ مِنْ.....السَّرِيعِ!» عَيْنِ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاعَاتِ:

(١) جِسْمِ-الْحَشْرَاءِ-تَضْرَرُ-الْقَفْزِ (٢) بَدَنِ-الْأَعْدَاءِ-تَضْرُوا-الطَّيْرِ

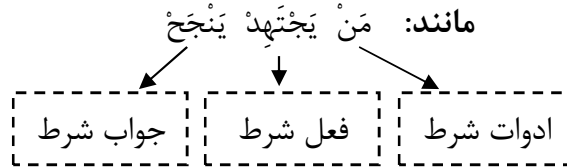
(٣) رَأْسِ-الضَّرْبَاتِ-يَتَضَرَّرُ-النَّقْرِ (٤) مِنْقَارِ-الْمُضْرَاتِ-يَنْضَرُّ-الصَّيْدِ

٨٦. «أ.....أَنَّ دُودَةَ الْأَرْضِ إِذَا.....هِيَ شَيْءٌ قَاطِعٌ وَ.....هِيَ إِلَى نِصْفَيْنِ سَيَنْمُو كُلُّ قِسْمٍ مَقْطُوعٍ مِنْ جَدِيدٍ!» عَيْنِ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاعَاتِ:

(١) تَدْرِي-أَصَابَ-قَسَمَ (٢) تَتَفَكَّرُ-ضَرْبَ-قَسَمَ (٣) تَعَلَّمُ-دَخَلَ-انْقَسَمَ (٤) تَعَلَّمُ-كَسَرَ-اِقْتَسَمَ

● اسلوب شرط :

ادوات شرط بر سر دو فعل یا بیشتر وارد می شوند و هر دو را مجزوم می کنند . به اولین فعلی که بعد از ادوات شرط قرار بگیرد فعل شرط گفته می شود و به فعل بعدی، جواب شرط گفته می شود.

ادوات شرط :

- ✓ اِنْ : اگر   اِنْ تَدْرُسْ تَنْجَحْ : اگر درس بخوانی موفق می شوی.
- ✓ مَنْ : هر کس   مَنْ يَجْتَهِدْ يَنْجَحْ : هر کس تلاش بکند موفق می شود.
- ✓ مَا : آنچه، هر چیز   مَا تَزْرَعُ تَحْصُدُ : هر چه بکاری درو می کنی.

● نکات :

(۱) در ترجمه، فعل شرط غالباً به مضارع التزامی و جواب شرط به مضارع اخباری (یا مستقبل) معنی می شود.

اِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ : اگر خداوند را یاری کنید شما را یاری می کند.

(۲) اگر بعد از ادوات شرط، فعل شرط یا جواب شرط به صورت مضارع همراه «لَمْ» بیاید، فعل شرط به صورت مضارع التزامی منفی و جواب شرط به صورت مضارع اخباری منفی ترجمه می شود :

مَنْ لَمْ يَتَحَمَّلِ الْمَشَاكِلَ لَمْ يَصِلْ إِلَى أَهْدَافِهِ : هر کس مشکلات را تحمل نکند به اهدافش نمی رسد .

(۳) هرگاه فعل شرط یا جواب شرط ماضی باشد اولاً غالباً معنی مضارع می دهد و ثانیاً اعرابش محلاً مجزوم می باشد . اگرچه میتوانیم ماضی هم ترجمه کنیم .

مثال : مَنْ صَبَرَ ظَفَرَ : (هر کس صبر کند پیروز می شود) یا (هر کس صبر کرد پیروز شد)

پس : طراح می تواند چند فعل ماضی را بدهد و بپرسد کدام یک معنی مضارع می دهد که اگر فعل ماضی همراه ادات شرط بیاید معنی مضارع خواهد داد.

۴) در بین ادات شرط فقط (اِنْ) حرف است و بقیه اسم می باشند و نقش می پذیرند. مَنْ غالباً مبتدا ، و محلاً مرفوع، ما غالباً مفعول به و محلاً منصوب، می باشد.

بیشتر بدانید

الف (هرگاه پس از اسمای شرط فعل لازم واقع شود ، خود اسمای شرط نقش مبتدا و فعل شرط و جواب شرط روی هم خبر آن می باشد .

مانند : مَنْ يَذْهَبْ أَذْهَبْ مَعَهُ (هرکس برود با او می روم .)

ب (هرگاه پس از اسماء شرط یک فعل متعدی بیاید که مفعول آن ذکر نشده باشد در اینصورت فعل متعدی بر خود اسم شرط واقع می شود و در چنین حالتی آن اسم شرط ، مفعول به مقدم برای فعل متعدی خواهد بود .

مانند : مَنْ تَضْرِبْ أَضْرِبْهُ : (هرکس را بزنی می زنم .)

ج (هرگاه پس از اسماء شرط یک فعل متعدی دارای ضمیر بیاید (باب اشتغال است)، در مورد نقش (مَنْ) دو وجه جایز است :

✓ یکی اینکه بنا بر مبتدا بودن ، محلاً مرفوع باشد .

✓ دیگر اینکه جایز است بنا بر مفعول به بودن منصوب شود .

مانند : مَنْ يُكْرِمُهُ زَيْدٌ أَكْرِمُهُ : هرکس را که زید اکران کند ، اکران می کنم .

۵) (اِذَا) به معنی (هرگاه - اگر) اسم شرط غیر جازم و (لَوْ) به معنی اگر حرف شرط غیر جازم است.

منظور از غیر جازم بودن این است که معنای جمله را شرطی میکنند ولی ظاهر فعل را تغییر نمی دهند .

اِذَا مَلَكَ الْاَرَاذِلُ ، هَلَكَ الْاَفَاضِلُ
(مَلَكَ فعل شرط و هَلَكَ جواب شرط)

۶) اگر جواب شرط به صورت «جمله اسمیه» یا (قَدْ + ماضی)، فعل امر و نهی، فعل مستقبل (لَنْ + فعل مضارع) باشد قبل از آنها باید (فَ: پس) بیاوریم:

مَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ (هُوَ حَسْبُهُ: جمله اسمیه)

إِذَا قَالَ أَحَدٌ كَلِمًا يُفَرِّقُ الْمُسْلِمِينَ، فَاعْلَمُوا أَنَّهُ جَاهِلٌ (اعْلَمُوا: فعل امر)

۷) در بیشتر اوقات بعد از مَنْ شرطیه که به معنی (هر کس) است فعل غایب می آید.

۸) در مورد جواب شرط وقتی به آن ضمیری بچسبد دقت بیشتری داشته باشید.

مَنْ يَرْحَمِ الْمَظْلُومِينَ يَرْحَمَهُ اللَّهُ (يَرْحَمُ جواب شرط)

۹) فعل شرط یا جواب شرط می توانند با خودشان وابسته هایی داشته باشند که با حروفی مانند «و - فَ - ثُمَّ - أَوْ - و ...» به آنها مرتبط می شوند این موارد را نباید با خود فعل شرط یا جواب شرط اشتباه گرفت:

مَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَ يَتَّكِمْ عَلَيْهِ فَهُوَ حَسْبُهُ

(واو حرف عطف بوده و يَتَّكِمُ جواب شرط نیست بلکه فَهُوَ حَسْبُهُ جواب شرط می باشد)

۱۰) اگر بعد از فعل شرط اسمی نکره بیاید و بعد از اسم نکره، فعلی در توصیف آن بیاید «یعنی جمله وصفیه»، جواب شرط بعد از آن فعل، می آید.

إِذَا قَالَ أَحَدٌ كَلِمًا يُفَرِّقُ الْمُسْلِمِينَ، فَاعْلَمُوا أَنَّهُ جَاهِلٌ

(کلاماً نکره بوده و يُفَرِّقُ جواب شرط نیست بلکه جمله وصفیه می باشد و فَاعْلَمُوا جواب شرط می باشد.)

۱۱) هرگاه بعد از فعل شرط یا جواب شرط، «ال» بیاید به جای ساکن، آخر فعل کسره می گذاریم که به آن کسره عارضی گوئیم:

مَنْ يَرْحَمِ الْمَظْلُومِينَ يَرْحَمَهُ اللَّهُ

۱۲) هرگاه «وَإِنْ»: اگرچه» در وسط جمله بر سر فعل بیاید و بدون جواب شرط باشد، شرطیه محسوب نمی شود و اصطلاحاً «وَصَلِيَّه» است ولی فعل بعد از آن به صورت مضارع التزامی ترجمه می شود.

العَالِمُ حَيٌّ وَإِنْ كَانَ مَيِّتًا: دانشمند زنده است اگرچه مرده باشد.

اصطلاح کاربرد (به محض اینکه)

ما + ان + فعل ماضی ساده + حتی + فعل ماضی ساده

مثال :

ما ان دَخَلْتُ الصَّفَّ حَتَّى رَأَيْتُ صَدِيقِي : به محض اینکه وارد کلاس شدم دوستم را دیدم .
ما ان وَأَجَّهْتُ الْأُسْتَاذَ حَتَّى سَلَّمْتُ عَلَيْهِ : به محض اینکه با استاد رو برو شدم به او سلام کردم .

انواع « ما » در عربی :

▼ **مای نفی ماضی** : كُنْتُ سَاكِنًا و ما قُلْتُ كَلِمَةً : ساکت بودم و کلمه ای نگفتم .

▼ **مای نفی مضارع** : و ما يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ : تاویل آن را کسی جز خدا نمی داند .

▼ **مای موصول** : إِفْعَلْ ما تُحِبُّ مِنَ الْخَيْرَاتِ! : آنچه را که از کارهای خیر دوست داری انجام بده .

▼ **مای تعجبیه** : ما أَجْمَلُ مازندران و طبيعتها : مازندران و طبیعتش چه زیباست .

▼ **مای شرط** : ما تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمُهُ اللَّهُ! : هرچه را از (کار) خیر انجام دهید خداوند آن را می داند .

▼ **مای استفهام** : ما اسْمُكَ الْكَرِيمِ؟ : اسم شما چیست ؟

انواع « مَنْ » در عربی :

▼ **مَنْ شرطی** : مَنْ يَجْتَهِدُ يَنْجَحْ : هرکس تلاش کند موفق می شود .

▼ **مَنْ موصولی** : أَحِبُّ مَنْ يَنْجَحُ فِي حَيَاتِهِ : کسی را که در زندگی اش موفق می شود ، دوست دارم .

▼ **مَنْ استفهامی (پرسشی)** : مَنْ مَالِكُ هَذِهِ السَّيَّارَةِ؟ : چه کسی صاحب این ماشین است ؟

نکاتی مهم در مورد طرز تشخیص مَن و ما :

- اگر (مَن و ما) در وسط جمله باشد ⇐ غالباً اسم موصول

إِحْفَظْ مَا قَرَأْتَ : حفظ کن آنچه را که خواندی

- اگر (مَن و ما) در اول جمله بیاید : غالباً ادات شرط / ادات استفهام

مَن هُوَ ؟ : او کیست؟ (مَن استفهام)

مَن يَدْرُسُ يَنْجَحُ : هرکس درس بخواند موفق می شود. (مَن شرطی)

معمولاً در شرط، دو فعل یا دو جمله خواهیم داشت

اگر در آخر جمله علامت (؟) سوال باشد اسم استفهام است .

مَن شرطی را بهتر است به صورت « هرکس » ترجمه کنیم اما « کسی که » را هم نمی توانیم غلط به

حساب بیاوریم . در مورد " ما " نیز ترجمه دقیق آن « هرچه » است ولی « چیزی که » نیز غلط محسوب نمی شود .

اگر قبل از (ما) و (مَن) حرف جرّ بیاید ، آن (مَن و ما) موصول می باشند (مگر اینکه استفهامی باشد) .
مخصوصاً زمانی که به حالت ادغام شده بکار بروند مانند :

مِمَّا = مِّن + مَا / مِمَّن = مِّن + مَن / عَمَّن = عَن + مَن / عَمَّا = عَن + مَا / لِمَا = لِ + مَا / بِمَا = بِ + مَا

اگر بعد از کلمه (کلّ) کلمات (مَن - ما) بیاید ، حتماً از نوع موصول است .

كُلَّمَا رَأَيْتُ أَبِي ، سَلَّمْتُ عَلَيْهِ / كُلُّ مَن عَلَيَّهَا فَاِنَّ

کلمه (ما) موصول ، اصولاً در وسط جمله می آید ولی گاهی در اول جمله هم به کار می رود و آن در صورتی است که یا فعل بعد از آن به صورت متعدی بیاید و یا در وسط جمله ، ضمیر منفصل (هُوَ) بدون حرف (فَا) واقع شود :

مَا نَطَلُّبُ مِنْكُمْ هُوَ تَسْلِيمُهُمْ عَلَيْنَا / مَا نُعْطَى الْآخِرِينَ مِنْ أَمْوَالِنَا ، يُضَاعَفُهُ اللَّهُ لَنَا

- *در سوالات منظور از (ما الحرفیّه) و یا (ما غیرعامله) همان مای نفی می باشد .
- ◀ برای تعیین نوع " ما " بهترین کار **ترجمه** است ولی هنگام ترجمه دقت کنید :
- ☞ حتماً تا انتها جمله را ترجمه کنید .
- ☞ ترجمه ای را ملاک قرار دهید که کامل باشد .

۸۷. عَيْن « مَنْ » أَوْ « مَا » تُغَيِّرُ علامة آخرِ الفعلِ في اللَّفْظِ:

۱. « ما هذه الحياة الدنيا إلا لهوٌ و لعبٌ »
۲. أَجْهَلُ النَّاسِ مَنْ يَفْعَلُ الشَّرَّ وَ يَتَوَقَّعُ الْخَيْرَ!
۳. مَنْ أَصْلَحَ بَاطِنُهُ أَصْلَحَ اللَّهُ ظَاهِرَهُ!
۴. مَنْ يَدْخُلُ مَدَاخِلَ السُّوءِ يُتَّهَمُ فَلَا تَدْخُلْ!

۸۸. عَيْنُ الصَّحِيحِ لِلْفَرَغِينَ : « مَنْ ..... عَلَى اللَّهِ ..... إِلَى الْأَهْدَافِ! »:

۱. يَتَوَكَّلُ - يَصِلُ
۲. تَتَوَكَّلُوا - تَصِلُوا
۳. تَوَكَّلْنَا - وَصَلْنَا
۴. تَوَكَّلْتَ - وَصَلْتَ

۸۹. « إِنْ ..... فِي الدُّرُوسِ أَكْثَرَ مِنْ قَبْلِ ..... فِي امْتِحَانَاتِ آخِرِ السَّنَةِ! » عَيْنُ الْخَطَأِ:

۱. تَجْتَهِدِي - تَنْجَحِي
۲. تَجْتَهِدَانِ - تَنْجَحَانِ
۳. تَجْتَهِدْنَ - تَنْجَحْنَ
۴. تَجْتَهِدُوا - تَنْجَحُوا

۹۰. « ..... يَصْدُقُ فِي جَمِيعِ الْحَالَاتِ ..... هُوَ الْآخَرُونَ دَائِمًا! » عَيْنُ الصَّحِيحِ لِلْفَرَغِينَ:

۱. مَنْ - يَحْتَرِمُ
۲. مَنْ - يَحْتَرِمُوا
۳. مَا - يَحْتَرِمُ
۴. مَا - يَحْتَرِمُونَ

۹۱. عَيْنُ الْخَطَأِ:

۱. مَنْ يُسَاعِدُ مَظْلُومِي الْعَالَمِ، يُشَاهِدُ نَتِيجَةَ عَمَلِهِ دُونَ شَكٍّ: هَر كَسٍ بِهِ مَظْلُومَانِ جِهَانَ كَمَكِ كُنْدِ، نَتِيجَهُ كَارَشِ رَا بِي تَرْدِيدِ مَشَاهِدُهُ مِي كُنْد!
۲. إِنْ عَجَزْتَ عَنْ مُسَاعَدَةِ النَّاسِ حُرْمَتِ مِنْ نِعْمَةِ رَبِّكَ: چنانچه از کمک کردن به مردم عاجز شوی، از نعمت پروردگارت محروم می مانی!
۳. مَنْ يُحَاوِلُ فِي نَصْرِ الْمُسْلِمِينَ يُنْصِرُهُ اللَّهُ: هَر كَسِي كِه دَر يَارِي كَرْدَنِ مُسْلِمَانَانِ تَلَاَشِ كُنْدِ، خُدا او رَا يَارِي مِي كُنْد!
۴. مَا تَحْتَمِلِي مِنَ الصَّعُوبَاتِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ تَشَاهِدِي نَتِيجَتَهَا: هَر آنچه از سختیها در راه خدا تحمل کنی، نتیجه آن را مشاهده می کنی!

۹۲. عَيْنُ الْخَطَأِ:

۱. النَّاسُ نِيَامٌ فَإِذَا مَاتُوا انْتَبَهُوا: مردم در خوابند، هرگاه بیدار شوند!
۲. إِنْ شَاءَ اللَّهُ فَسَوْفَ نَتَخَرَّجُ كُلَّنَا بَعْدَ سَنَتَيْنِ: اگر خدا بخواهد، دو سال بعد همه ما دانش آموخته خواهیم شد!
۳. وَ مَنْ شَكَرَ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ: و هر کس شکر کرد، پس برای خودش شکر کرده است!
۴. مَنْ قَالَ أَنَا عَالِمٌ فَهُوَ جَاهِلٌ: هر کس بگوید من دانا هستم، پس او نادان است!

۹۳. « مَا تَعْمَلُوا بِالْخَيْرِ تُجْزَوْنَ بِهِ فِي عَالِمِ الْآخِرَةِ »:

۱. هر آنچه از خیر میدانید در جهان آخرت جزا می بینید!
۲. هر آنچه را از کار خوب انجام میدهید، در عالم آخرت جزایش به شما داده می شود!
۳. آنچه را به خوبی عمل کنید، در عالم آخرت به خاطر آن پاداش داده میشوید؟
۴. هر چه از خوبی انجام دهید، در جهان آخرت با آن پاداش داده می شوید!

۹۴. عَيْنُ الصَّحِيحِ:

۱. إِعْلَمِ أَنَّ الْعَالَمَ حَيٌّ وَ إِنْ كَانَ مَيِّتًا: بدان که عالم زنده است، اگرچه مرده بود!
۲. إِذَا تَمَّ الْعَقْلُ نَقَّصَ الْكَلَامَ: اگر عقل کامل شود، سخن گفتن را کم کند!

۳. إن صبرتَ حصلتَ على النَّجاح: اگر صبور باشی، به موفقیت دست می یابی!
۴. مَنْ فَكَرَ قَبْلَ الْكَلَامِ قَلَّ خَطَايَاهُ: هر کسی که پیش از حرف زدن اندیشه کند، خطاهایش کم میشود!
۹۵. «إِنْ تَقَرَّأَ إِِنْشَاءَكَ أَمَامَ الطَّلَابِ فَسَوْفَ يَتَّبِعُهُ زَمِيلُكَ الْمُشَاغِبُ»:

۱. در صورتی که در مقابل دانشجویان انشایت را بخوانی، پس دوست اخلاک‌گرت را آگاه می کنی!
۲. اگر جلوی دانش آموزان انشایت را بخوانی، پس هم شاگردی ات که شلوغ کننده است درخواهد یافت!
۳. چنانچه، انشای خود را روبه روی دانش آموزان بخوانی، هم کلاسی شلوغ کننده تو آگاه خواهد گشت!
۴. اگر مقابل دانشجویان انشایت را قرائت کنی، پس هم کلاسی آشوب‌گرت را به آگاهی می رسانی!

۹۶. عین جواب الشرط لیس فعلاً:

۱. ما تزرع في الدنيا، تحصد في الآخرة!
۲. من يسمع آيات القرآن فله أجرٌ عظيم!
۳. إذا تمَّ العقل نقص الكلام!
۴. ما تعملوا من خير فيشاهده الله!

۹۷. عین «مَنْ» يُترجم الفعل الماضي بعده مضارعاً:

۱. شاهدت في حلقة من ساعد المسكين و الفقراء!
۲. مَنْ إجتهدَ في نصرة المُسلمين ينصره الله!
۳. من كان الذي دعاك إلى الأعمال الحسنة!
۴. من كتب هذه العبارة الدقيقة على اللوح قبل دخول الأستاذ!

۹۸. عین ما لیس فيه من أدوات الشرط:

۱. من ينظر إلى حياة العُظماء يشاهد عجائب و شذائد كثيرة!
۲. ما تُريده منكم هو الاجتهاد في سبيل كسب مكارم الأخلاق!
۳. ما تحاولوا له اليوم تجدوا نتيجة سعيكم غداً!
۴. ما تتصوّر من الخيالات الذهنيّة، تتبدّل إلى الواقعية في المستقبل!

۹۹. في أيّ عبارة تَختلفُ «ما» عن العبارات الأخرى؟

۱. إِعْمَلُوا صالِحاً، إِيّيَ بما تعملونَ عليّ!
۲. فَعَبَرَ الشَّارِعَ فجأةً و ما نَظَرَ إلى اليَسَارِ واليَمين!
۳. أنظر إلى ما قال ولا تنظر إلى مَنْ قال!
۴. و اصبرِ يا أخي الكريم على ما يقولون!

۱۰۰. عین «مَنْ» لیس شرطیّة:

۱. مثلُ أهل بيتي كسفينة نوح؛ مَنْ ركبها نجا!
۲. مَنْ علّم علماً، فلَهُ أجرٌ من عمِلَ به لا ينقُصُ من أجر العامل!
۳. مَنْ يُفكّر قبل الكلام، هو في الحقيقة سامٌ عن الخطايا!
۴. مَنْ يسهر الليالي قد وصل إلى أهدافه بعد مدّة!

۱۰۱. عین «ما» الشرطيّة:

۱. ما إعتبرتُم من تاريخ حياة القدماء حصلتم فوائد كثيرة!
۲. ما كان عندنا لدفع ثمن الكتب التي أخذنا من المكتبة!

٣. ما يُعجبك في الخلق الموجودات البحرية هي العجائب النادرة!
 ٤. ما قَسَمَ الله العباد شيئاً أفضل من العقل و العافية!
 ١٠٢. « ما أنزلَ اللهُ القرآنَ إلا بلسانِ عربىٍّ مُبينٍ فأقرؤوا ما تيسرَ منه » عيّن الصّحيح عن نوع « ما » فى العبارة على التّرتيب:

١. شرطية - موصولة ٢. نافية - استفهامية ٣. نافية - موصولة ٤. شرطية - استفهامية

١٠٣. عين الصحيح في بيان نوع «ما»:

١. ما عملتم بواجبكم اليوم لهذا لم تنجحوا في الامتحان! ← شرطية
 ٢. ما تذوق مرّ الحياة و حلوها إلا من جمع تجارب قيّمة! ← استفهام
 ٣. ما تشاهدوا من الظلم فعليكم بمساعدة المظلوم! ← شرطية
 ٤. ما تفعلوا من أعمال الخير تنظر ثمرته في حياتك! ← نافية

١٠٤. عين «من» يجب أن تكون بعدها فعليين:

١. هو من كان قاضي هذه المدينة و حكم بين الناس بالعدل والحق!
 ٢. من أعطى علمه الآخرين إنتفع نفسه به كثيراً بسبب نشره!
 ٣. لا تعتمدن على من لا يستطيع أن يُنجي نفسه من المهلكة!
 ٤. ما كان عندي قلم فما استطعت أن أكتب شيئاً!

١٠٥. عين «من» يختلف عن الباقي:

١. من يتبع غير الحق في حياته يكن نادماً من عمله غداً!
 ٢. من صبر أمام صعوبات الدهر ينجح بلاشك!
 ٣. من عمل بواجباته أمام الناس اليوم!
 ٤. من لم يجعل حياة العظماء مشعلاً لهديته يهلك!

١٠٦. عين «ما» يمكن أن تكون شرطية:

١. ما يُخرج العالم من الظلمات إلى النور هو مصابيح الصباح!
 ٢. ما تفعلنا من خير في سبيل الله يذكره الناس لكنّ، أيتها السيدات!
 ٣. ما نجح الذي لم ينظر في عواقب الأمور!
 ٤. يا على اكتب تكاليف حتى تصل إلى ما يُريده المعلم الحنون!

١٠٧. عين المثبت (غير المنفى) في الأفعال:

١. ما نصبت وجهي إلى غيرك!
 ٢. أما قدرت أن تنتظرنى قليلاً!
 ٣. يا ربّ، ما نطلب منك هو غفراننا!
 ٤. الأمهات لا يصرخن على الأبناء الصغار!

١٠٨. عين «ما» جازمة:

١. ما نريد منك هو يساعدنا في كلّ المشكلة!
 ٢. ما يفكر الكاتب حوله يسطره قلمه!
 ٣. ما وصل القطار إلى المدينة باكراً!
 ٤. ما الخير في العظمة بل العظمة في الخير!

اِشْتَقَّ: برگرفت (مضارع: يَشْتَقُّ)	اِشْتَدَّ: شدت گرفت (مضارع: يَشْتَدُّ)	اِزْدَادَ: افزایش یافت (مضارع: يَزْدَادُ)
تَشْتَهَى: میل دارد، می خواهد (ماضی: اِشْتَهَى)	بَيَّنَّ: آشکار کرد (مضارع: يَبَيِّنُّ)	اِنْضَمَّ: پیوستن (اِنْضَمَّ، يَنْضَمُّ)
حَرَجَ: حالت بحرانی، گرفتاری	خُلَّةٌ: دوستی	تَغَيَّرَ: دگرگون شد (مضارع: يَتَغَيَّرُ)
دیباج: ابریشم	دَخِيلٌ: وارد شده	دَرْزِيٌّ: درخشان
يَضُمُّ: در بر می گیرد (ماضی: ضَمَّ)	شَارَكَ: شرکت کرد (مضارع: يُشَارِكُ)	نَطَقَ: بر زبان آورد (مضارع: يَنْطِقُ)
قَائِمَةُ التَّرَاثِ الْعَالَمِيِّ: لیست میراث جهانی	مِسْكٌ: مشک	مُعَارَضَةٌ: مخالفت
نَالَ: به دست آورد (مضارع: يَنَالُ)	مُعَرَّبٌ: عربی شده	مِشْكَاةٌ: چراغدان
نَقَلَ: منتقل کرد (مضارع: يَنْقُلُ)	رَزَقْنَا: روزی دادیم (مضارع: نَرْزُقُ)	مُفْرَدَاتٌ: واژگان
فَاتَ: از دست رفت (مضارع: يَفُوتُ)	وَفَقَّأَ: بر اساس	لَنْ تَنَالُوا: دست نخواهید یافت

۱۰۹. عَيْنُ الْخَطَا فِي تَرْجُمَةِ الْمَفْرَدَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌ:

- (۱) للفيروزآبادي مُعْجَمٌ مَعْرُوفٌ يُسَمَّى الْقَامُوسَ الْمُحِيطَ وَ يَشْتَمِلُ عَلَى الْكَثِيرِ مِنَ الْمَفْرَدَاتِ الْعَرَبِيَّةِ! (فرهنگ لغت-واژگان)
- (۲) تَرَجَّمَ ابْنُ الْمُقَفَّعِ الْعَدِيدَ مِنَ الْكُتُبِ عَنِ الْفَارِسِيَّةِ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ وَ لَهُ دَوْرٌ عَظِيمٌ فِي بَسْطِ الْمَفْرَدَاتِ الْفَارِسِيَّةِ! (ترجمه کرد-سهم)
- (۳) لَا يُمَكِّنُ أَنْ نَجِدَ لُغَةً بِدُونِ كَلِمَاتٍ دَخِيلَةٍ لِأَنَّ تَبَادُلَ الْمَفْرَدَاتِ بَيْنَ لُغَاتِ الْعَالَمِ أَمْرٌ طَبِيعِيٌّ! (وارد شده-رد و بدل کردن)
- (۴) التُّجَّارُ هُمُ الَّذِينَ نَقَلُوا أَلْفَاظاً فَارِسِيَّةً كَثِيرَةً إِلَى الْعَرَبِيَّةِ حِينَ دُخُولِهِمْ فِي الْعِرَاقِ وَ الْيَمَنِ! (منتقل کردند-ورود)

۱۱۰. عَيْنُ الْخَطَا فِي تَرْجُمَةِ الْمَفْرَدَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌ:

- (۱) الشُّعْرَاءُ الْإِبْرَانِيُّونَ أَدْعَوْا فِي فَنِّ إِنْشَادِ الشُّعْرِ حَيْثُ قَدْ اِسْتَهْرُوا كَثِيراً فِي الْعُصُورِ الْمَاضِيَةِ! (نوآوری کردند-سرودن)
- (۲) بَعْدَمَا اِنْضَمَّتْ إِيرَانُ إِلَى الدَّوْلَةِ الْإِسْلَامِيَّةِ اِنْتَقَلَ كَثِيرٌ مِنَ الْكَلِمَاتِ الْفَارِسِيَّةِ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ! (ضمیمه کرد-منتقل کرد)
- (۳) تَأَثَّرَتِ اللُّغَةُ الْعَرَبِيَّةُ بِاللُّغَةِ الْفَارِسِيَّةِ وَ بَيَّنَّ عُلَمَاءٌ مِنَ الْفُرسِ أَبْعَادَ هَذَا التَّأَثُّرِ فِي دِرَاسَاتِهِمْ! (تأثیر پذیرفت-ایرانیان)
- (۴) رَأَى الْعَرَبُ أَنَّ هَذِهِ اللُّغَةَ اِحْتَنَاهَا اللهُ لِمُخَاطَبَةِ الْإِنْسَانِ فَحَاوَلُوا كَثِيراً لِتَدْوِينِ قَوَاعِدِهَا! (برگزید-تنظیم)

۱۱۱. عَيْنُ الْخَطَا فِي مُضَادِّ الْمَفْرَدَاتِ الْمَعْنِيَّةِ:

- (۱) مِنْ أَخْلَاقِ الْجَاهِلِ الْإِجَابَةُ قَبْلَ أَنْ يَسْمَعَ وَ الْمَعَارَضَةُ قَبْلَ أَنْ يَفْهَمَ! (المعاندَة)

(۲) أَظْهَرَ الْعُلَمَاءُ الْعَرَبَ وَ الْفُرسَ تَأْثِيرَ نَفوذِ اللُّغَةِ الْفَارِسِيَّةِ بِاللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ! (أَحْفَى)

(۳) فَقدَّ إِزْدَادَاتِ الْمُفْرَدَاتِ الْعَرَبِيَّةِ فِي اللُّغَةِ الْفَارِسِيَّةِ بَعْدَ ظُهورِ الْإِسْلَامِ! (أَفول)

(۴) نَعْلَمُ أَنَّ تَبَادُلَ الْمُفْرَدَاتِ بَيْنَ لُغَاتِ الْعَالَمِ أَمْرٌ طَبِيعِيٌّ يَجْعَلُهَا غَنِيَّةً! (فقيرة)

۱۱۲. عَيْنُ الْخَطَا فِي مُرَادِفِ الْكَلِمَاتِ الْمُعْتَبَةِ:

(۱) إِشْتَدَّ النَّقْلُ مِنَ الْفَارِسِيَّةِ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ بَعْدَ إِضْمَامِ إِيرانَ إِلَى الدَّوْلَةِ الْإِسْلَامِيَّةِ! (إِشْتَقَّ-إِنْتَلاق)

(۲) قَدْ بَيَّنَّ عُلَمَاءُ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ وَ الْفَارِسِيَّةِ إِبعَادَ هَذَا التَّأْثِيرِ فِي دِرَاسَاتِهِمْ! (وَضَحَ-أَبْحاث)

(۳) كِتَابُ التَّوْنُجِيِّ كِتَابٌ يَضُمُّ الْكَلِمَاتِ الْفَارِسِيَّةَ الْمُعْرَبَةَ سَمَاهُ «مُعْجَمَ الْمُعْرَبَاتِ الْفَارِسِيَّةِ فِي اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ»! (يَشْمُلُ-قاموس)

(۴) لَا نَسْتَطِيعُ أَنْ نَجِدَ لُغَةً بِدُونِ كَلِمَاتٍ دَخِيلَةٍ لِأَنَّ هَذَا الدُّخُولَ أَمْرٌ عَادِيٌّ! (نَقَدِرُ عَلَيَّ-مُفْرَدَات)

۱۱۳. عَيْنُ الْخَطَا حَسَبِ التَّوْضِيحَاتِ:

(۱) الشَّرْشَفُ: قِطْعَةٌ فَمَاشٍ تُوضَعُ عَلَى السَّرِيرِ!

(۲) الْكَلِمَاتُ الْمُعْرَبَةُ: هِيَ الْكَلِمَاتُ الْعَرَبِيَّةُ الْإِصْلِيَّةُ الَّتِي دَخَلَتْ الْفَارِسِيَّةَ!

(۳) الرُّكَامُ: مَرَضٌ يُصَابُ الْإِنْسَانُ بِهِ مِنْ شِدَّةِ الْبَرْدِ!

(۴) الْمِسْكُ: عِطْرٌ يُتَّخَذُ مِنْ نَوْعٍ مِنَ الْغِرْلَانِ!

۱۱۴. كَانَ.....اللُّغَةُ الْعَرَبِيَّةِ مِنَ اللُّغَةِ الْفَارِسِيَّةِ بَعْدَ الْإِسْلَامِ.....مِنْ قَبْلِهِ!

(۱) تَأَثَّرَ-أَقَلَّ (۲) تَأَثَّرَ-أَكْثَرَ (۳) تَأَثَّرَ-أَقَلَّ (۴) تَأَثَّرَ-أَقَلَّ

۱۱۵. عَيْنُ الْخَطَا حَسَبِ التَّوْضِيحَاتِ:

(۱) الدَّبِياجُ: هُوَ نَسِيجٌ مِنَ الْحَرِيرِ الْأَصِيلِ وَ تُصَنَعُ مِنْهُ ثِيَابٌ مُخْتَلِفَةٌ الْأَلْوَانِ!

(۲) الْكَلِمَاتُ الْمُعْرَبَةُ: كَلِمَاتٌ ذَاتُ الْأَصُولِ الْفَارِسِيَّةِ الَّتِي تَغَيَّرَتْ أَوْزَانُهَا وَ أَصْوَاتُهَا!

(۳) الْجَامُوسُ: مُعْجَمٌ مَشْهُورٌ يَضُمُّ مُفْرَدَاتٍ كَثِيرَةً بِاللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ!

(۴) الشَّرْشَفُ: قِطْعَةٌ فَمَاشٍ كَبِيرَةٌ تُوضَعُ عَلَى السَّرِيرِ أَوْ تُبْسَطُ فَوْقَ الْمَائِدَةِ!

۱۱۶. عَيْنُ الصَّحِيحِ لِتَكْمِيلِ الْفَرَاعِينَ فِي الْأَجُوبَةِ التَّالِيَةِ:

(۱) أَهَمُّ الْكُتُبِ الْفَارِسِيَّةِ الَّتِي.....بِهَا اللُّغَةُ الْعَرَبِيَّةُ هُوَ كِتَابُ كَلِيلَةَ وَ دِمْنَةَ الْاَذَى.....إِسْمُهُ ابْنُ الْمُقَفَّعِ! (أَثَّرَتْ-أَلْف)

(۲).....الْأَعْرَابُ أَصَوَاتٌ وَ أَوْزَانٌ الْكَلِمَاتِ الَّتِي دَخَلَتْ لُغَتَهُمْ وَ.....سَمَاهُ وَفَقاً لِأَلْسِنَتِهِمْ! (تَغَيَّرَ-ظَهَرُوا)

(۳).....التُّجَارُ أَلْفَاظٌ فَارِسِيَّةٌ كَثِيرَةٌ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ بِسَبَبِ التَّجَارَةِ وَ.....هُمْ فِي الْعِرَاقِ وَ الْيَمَنِ! (نَقَلَ-دُخُول)

(۴)....عَرَبُ الْحُرُوفِ الْفَارِسِيَّةِ الَّتِي لَمْ تَكُنْ مَوْجُودَةً عِنْدَهُمْ، إِلَى حُرُوفٍ قَرِيبَةٍ مِنْ.....سَمَاهُ! (اشْتَقَّ-مَصَادِر)

۱۱۷. «عَلَيْنَا أَنْ نَعْلَمَ أَنْ.....وَ.....فِي اللُّغَاتِ.....فِي الْعَالَمِ أَمْرٌ.....!» عَيْنُ الصَّحِيحِ لِتَكْمِيلِ الْفَرَاعَاتِ:

(۱) التَّبَادُلُ - التَّفَاوُلُ - الْمُتَجَانِسَةُ - طَبِيعِيٌّ (۲) التَّأَثَّرُ - التَّأَثِيرُ - الْمُتَجَاوِرَةُ - عَادِيٌّ

(۳) الْأَصَوَاتُ - الْأَوْزَانُ - الْمُتَشَابِهَةُ - دَائِمِيٌّ (۴) الْأَسْلُوبُ - الْبَيَانُ - الْمُتَكَاثِرَةُ - عَجِيبٌ

نکره و معرفه

- (۱) **نکره** : اسمی است که به فرد یا شیء نامشخص دلالت می‌کند. **مثال:**
- رأيت تلميذاً : دانش آموزی را دیدم .
اشتریتُ کتاباً : کتابی را خریدم.
- (۲) **معرفه** : اسمی است که به فرد یا شیء معلوم دلالت می‌کند. **مثال:**
- جاءَ عَلِيٌّ : علی آمد.
اشتریتُ الكتابَ : کتاب را خریدم.

نکته : اسم نکره غالباً به یکی از سه صورت ترجمه می‌شود :

✓ یک کتاباً : یک کتاب   ✓ ی کتاباً : کتابی   ✓ یک وی : یک کتابی

هذدقت ۱ : بحث معرفه و نکره ، مربوط به اسم هاست و نباید کلمات دیگر را در این زمینه وارد کنیم . البته مراقب **مصدرها** باشید چون همه مصدرها اسم محسوب می‌شوند .

هذدقت ۲ : اسم هایی که تنوین دارند ، اگر اسم علم نباشند ، حتماً نکره اند .

هذدقت ۳ : اسامی استفهام مانند (مَنْ : چه کسی؟ ، ما : چیست؟ ، متى : کی؟ و ...) و اسامی شرط مانند (مَنْ ، ما ، إذا و ...) همگی **نکره** محسوب می‌شوند .

هذدقت ۴ : اگر بعد از یک اسم ال دار ، موصول خاص بیاید و معنی " که " بدهد ، آن اسم ال دار را همانند نکره ها ترجمه می‌کنیم . مانند :

رأيتُ المعلمَ الذي يدرسُ اللغةَ العربيَّةَ : معلمی را که زبان عربی تدریس می‌کرد ، دیدم .

هذدقت ۵ : اگر در جمله ، اسم نکره بیاید و در جمله بعدی ، همان اسم با ال بیاید در ترجمه می‌توان ، کلمات " آن یا این " را برای اسم ال دار به کار برد :

رأيتُ افراساً . كانتِ الافراسُ جنَبَ صاحبِها : اسب هایی را دیدم . آن اسب ها کنار صاحبشان بودند .

هدفت ۶: ترجمه خبر وقتی اسم نکره نباشد؛

الف) اگر خبرِ نکره، صفت نداشته باشد، خبر به شکل **معرفه** ترجمه می شود:
هُوَ تَلْمِیذٌ / او دانش آموز است / العِلْمُ کَنْزٌ: دانش، گنج است.

ب) اگر خبرِ نکره، صفت داشته باشد، در ترجمه، یا خبر به صورت **نکره** ترجمه می شود و یا صفتِ آن:
هَذَا کِتَابٌ مُفِیدٌ: این، کتاب مفیدی است / این، کتابی مفید است.

ج) اگر بعد از خبرِ نکره، فعل بیاید، خبر به شکل **نکره** ترجمه می شود:
شَجَرَةُ النَّفْطِ شَجَرَةٌ یَسْتَخْدِمُهَا الْمُزَارِعُونَ: درخت نفت، درختی است که کشاورزان آن را به کار می گیرند.

د) اگر خبرِ نکره، همراه حرف جرّ « مِنْ » باشد و اسم تفضیل هم نباشد، خبر به شکل **نکره** ترجمه می شود:
هُوَ طَالِبٌ مِنْ طُلَابِ هَذِهِ الْمَدْرَسَةِ: او دانش آموزی از دانش آموزانِ این مدرسه است.

هدفت ۷: گاهی در ترجمه اسم های نکره ای که جمع هستند، از لفظ « چند » استفاده می کنیم:
بَعَدَ لَحَظَاتٍ: پس از لحظاتی / پس از چند لحظه

هدفت ۸: برخی اسم ها هیچوقت تنوین نمی گیرند بنابراین اگر نکره شوند نباید در این کلمات به دنبال تنوین باشیم:

✓ **اسم تفضیل:** عَلِيٌّ أَكْبَرُ مِنْ حَسَنِ: در اینجا اکبر نکره می باشد.

✓ **جمع مذکر سالم و مثنی:** رَأَيْتُ تَلْمِیذَیْنِ فِی شَارِعِنَا: در اینجا تلمیذین مثنی بوده و نکره است.

✓ **جمع های مکسر بر وزن (مَفَاعِلُ و مَفَاعِلِ):** زَیِّنَا السَّمَاءَ الدُّنْیَا مِصَابِیحَ: مصابیح بر وزن مفاعیل بوده و نکره می باشد.

✓ **کلماتی که در آخرشان (اء) زائد دارند:** رَأَيْتُ عُلَمَاءَ فِی مَدِیْنَةِ بَغْدَادَ: علماء نکره می باشد.

✓ **اسم لای نفی جنس (در سال دوازدهم این بحث را می خوانید):** لَارْجُلٌ فِی الْبَیْتِ: رجل نکره می باشد.

دقت ۹: در ترجمه کلمات نکره ای که به طور طبیعی در آخرشان (ی) دارند و یا با خودشان (ی) نسبت دارند بیشتر مراقب باشید :

ضیاء: روشنائی ای   ایرانی: ایرانی ای   فکری: فکری ای   علمی: علمی ای

روش تشخیص معرفه و نکره:

ما اسامی معرفه را به خاطر می سپاریم اگر اسمی جزء آنها بود معرفه است وگرنه نکره می باشد.

تذکر:

در کتاب های درسی فقط به دو تا از معرفه ها یعنی (اسم علم و معرفه به ال) اشاره شده است و بقیه معرفه ها فقط بخاطر مهم بودن قواعدشان ، در این مبحث ذکر می گردد .

(۱) اسم علم (خاص): اسمی است که بر نام یک شخص یا یک چیز یا یک مکان شخص دلالت می کند.

مانند: کریم ، مکه ، عراق

دقت ۱: به صورت قراردادی نام همه اشخاص را اسم علم به حساب می آوریم هرچند آن شخص را نشناسیم

دقت ۲: اگر یک اسم علم به همراه یای نسبت (یی) به کار رود ، دیگر اسم علم محسوب نمی شود . پس اسم هایی مانند « ایرانی ، اصفهانی و ... » اسم علم نیستند .

دقت ۳: گاهی اسم هایی هستند که اسم علم به نظر می رسند ولی اگر به معنای جمله دقت کنیم ، می فهمیم که یک اسم عادی هستند . مخصوصاً در مورد اسامی که در فارسی اسم اشخاص هستند ، باید بیشتر دقت کنیم چرا که می توانند صفت واقع شوند و علم نشوند .

« عَلَيْنَا أَنْ نُحَاوِلَ لِإِجَادِ مُجْتَمِعٍ سَعِيدٍ : ما باید برای ایجاد جامعه ای خوشبخت تلاش کنیم .

در عبارت بالا کلمه (سعید) به معنی خوشبخت بوده و علم نیست .

← الأُسبوع القادم نَذْهَبُ إِلَى مَدِينَةِ الْمَدِينَةِ : هفته آینده به شهر مدینه می رویم .

در عبارت بالا ، مدینه اول به معنی (شهر) آمده و مدینه دوم ، نام یکی از شهرهای عربستان می باشد بنابراین اولی ، عَلم نیست ولی دومی عَلم می باشد .

🔴 **دقت ۴ :** در مورد خداوند تنها لفظ **الله** (که گاهی هم به صورت اللهم می آید) ، اسم عَلم است و بقیه صفات خداوند را اسم عَلم به حساب نمی آوریم . پس کلماتی مانند « رحمان ، رحیم ، إله ، رَبِّ و .. » در مورد خداوند اسم علم نیستند . همچنین کلماتی مانند (الرَّسول ، النَّبِيُّ ، امیر المومنین ...) علم نیستند .

🔴 **دقت ۵ :** تنوین در اسم های عَلم نشانه نکره بودن نیست و اگر اسم عَلم تنوین داشته باشد ، باز هم معرفه است . مانند : جاءَ عَلِيُّ (علی ، معرفه به عَلم)

بیشتر بدانید

برخی اسم های عَلم هیچگاه تنوین نمی گیرند :

- ۱) اسم های عَلم مونث (حقیقی معنوی لفظی) : مریم - فاطمه - حمزة - زهراء و ...
  - ۲) اسمهای عَلم غیر عربی : انوشیروان - بهزاد - ابراهیم - یوسف و ...
  - ۳) اسامی شهرها و کشورها و قبائل : ایران - مکه - اصفهان - قریش و ...
  - ۴) اسم عَلم و صفتی که (ان) زائد داشته باشد : سلمان - سلیمان - عطشان و ...
  - ۵) اسامی کلیه پیامبران تنوین نمی گیرند به جز ۷ مورد زیر که منصرف هستند :
« مُحَمَّد (ص) - شُعَيْب (ع) - شَيْث (ع) - هُود (ع) - لوط (ع) - نوح (ع) - صالح (ع) »
- ← مخفف : هِلن ششم (ص) 😊

۲) معرفه به (ال-) : اگر بر سر اسامی نکره ، حرف تعریف (ال-) آورده شود این اسامی نکره ، تبدیل به معرفه

می شوند. مثال: ال + بیت (نکره) ⇐ البيت (معرفه به ال-)

دقت ۱: اگر یک اسم عَلَم ، ال داشته باشد ، معرفه به ال نمی شود و بازهم معرفه به عَلَم است .
مانند : جاء العَلَمیّ (معرفه به عَلَم)

دقت ۲: داشتن یا نداشتن ال در اسامی شهرها و کشورها **سماعی** است و به استعمال و کاربرد عرب بستگی دارد و امری سلیقه ای نیست :

ال دار: القاهرة - الرّیاض - العراق - الكويت ....
بدون ال: ایران - طهران - باکستان - ...

البته اسامی شهرها و کشورهایی که عربی نباشند **بدون ال** می آیند:

فرنسا - ترکیا - سوریا - بغداد - اصفهان ..

ولی اگر کلمه کاملاً چکش کاری شده و **ساختار عربی** پیدا کرده باشد **ال** می گیرد:

الیابان (ژاپن) - الصّین (چین) - ...

◀ با تمام اینها، بهترین روش و راه مطمئن دیدن در کتب و معاجم عربی یا شنیدن از اعراب می باشد.

دقت ۳: اگر حرف جرّ (لِ) به یک اسم ال دار بچسبد ، به صورت « لِـلـِ » (بدون ا) نوشته می شود
مانند : لِـلـِ + النَّاسِ ⇨ لِلنَّاسِ

دقت ۴: در مورد برخی کلمات که با **خودشان (إل)** یا **(أل)** دارند مراقب باشید تا آنها را با **ال** معرفه اشتباه نگیرید مثلاً: **إلتفات** ، **إلتقاط** ، **إلتماس** ، **ألپسه** ، **ألمانیا** و ....

دقت ۵: یک اسم نمی تواند هم **ال** بگیرد و هم **تنوین** داشته باشد .

(۳) معرفه به اضافه :

◀ در ترکیب اضافی که متشکل از مضاف و مضاف الیه است اگر **مضاف الیه** معرفه باشد **مضاف** نیز معرفه خواهد شد که به آن **معرفه به اضافه** می گویند و اگر **مضاف الیه** **نکره** باشد **مضاف** نیز **نکره** خواهد شد. **مثال :**

کتابُ علیّ : از آنجاییکه (علی) معرفه به علم می باشد بنابراین (کتاب) نیز معرفه (به اضافه) می شود .

کتابُ تلمیذ : از آنجاییکه (تلمیذ) **نکره** می باشد بنابراین (کتاب) نیز **نکره** می باشد .

دقت ۱: اگر بعد از اسامی دائم الاضافه ، اسم معرفه بیاید ، اسامی دائم الاضافه معرفه می شوند و اگر **نکره** بیاید، این اسامی **نکره** می شوند .

فوق المِنصَدَة : فوق معرفه به اضافه - المِنصَدَة معرفه به ال
کُلّ تلمیذ : کُلّ و تلمیذ هر دو **نکره** می باشند .

دقت ۲: برخی اوقات چندین کلمه به همدیگر مضاف می شوند و زنجیره ای از ترکیب اضافی ایجاد می کنند در این شرایط اگر آخرین کلمه (مضاف الیه آخر) ، معرفه باشد تمامی اسمها معرفه می شوند و اگر نکره باشد تمامی آنها نکره می شوند :

مثال : سیدنا شبابِ اهلِ الجنة : از آنجایی که الجنة معرفه می باشد بنابراین (سیدا - شباب - اهل) نیز معرفه به اضافه می شوند .

یادآوری :

اسامی دائم الاضافه عبارتند از :

كُلٌّ - بعض - جميع - آئی (کدام) - حول (اطراف) - مع (همراه با - با) - فوق (بالا) - تحت (زیر) - جنب (کنار) - امام (روبروی) - وراء (پشت) - عند (نزد- هنگام) - خلف (پشت) - ذو ، ذا ، ذی (صاحب) - قبل - بعد - لَدُنْ (نزد) - غیر - سوی (به جز) - کِلا (هر دو) - بَینَ - نحو(سمت) و ...

نکته ترجمه

- ✓ كُلٌّ + اسم مفرد تنوین دار : هر ⇨ كَلَّ مَهْنَةً لَهَا فَوَائِدُهَا فِي الْمَجْتَمَعِ : هر شغلی فوایدی در جامعه دارد .
- ✓ كُلٌّ + اسم جمع دارای ال : همه ⇨ كُلُّ الشُّعُوبِ لَهَا ثِقَاتُهَا الْمُمَيَّزَةُ : همه ملتها فرهنگ مخصوص به خود را دارند .
- ✓ كُلٌّ + اسم مفرد دارای ال : تمام ⇨ كُلُّ الْأُسْبُوعِ كُنْتُ مَشْغُولًا : تمام هفته را مشغول بودم .
- ✓ كُلٌّ + مِن + اسم جمع : هریک از ⇨ كُلٌّ مِنَ التَّلَامِيذِ سَيَنْجَحُ : هریک از دانش آموزان موفق خواهند شد .
- ✓ كُلٌّ در جملات منفی (غالباً) : هیچ ⇨ قَرَرْنَا أَنْ لَا نَفْعَلَ كُلُّ شَيْءٍ : قرار گذاشتیم که هیچ کاری نکنیم .
- ✓ كُلٌّ + اسم موصول (مَنْ) : هرکس ⇨ كَلَّ مَنْ عَلَيْهَا فَاِنَّ : هرکس در مسیر نابودی است .
- ✓ كُلٌّ + اسم موصول (ما) : هر بار ، هرچه ⇨ كَلَّمَا رَأَيْتَهُ ، سَلَّمْتُ عَلَيْهِ : هر بار که او را دیدم سلام دادم .
- ✓ كُلٌّ + فعل : هرکس ⇨ كُلٌّ يَقُومُ بِوَأَجِبِهِ : هرکس به تکلیف خود می پردازد .

(۴) ضمایر : همه ضمایر (چه متصل و چه منفصل) جزو معرفه ها می باشند .
مانند : هُوَ ، هُمَا ، كَ ، نَا ....

(۵) موصولات : همه موصولات (عام و خاص) جزو معارف می باشند .
مانند : الَّذِي ، الَّذِينَ ، مَنْ ....

(۶) اسامی اشاره : تمامی اسامی اشاره جزو معرفه ها می باشند .
مانند : هَذَا ، هُوَلاءَ ، ذَلِكَ ، اولئك ، هُنَاكَ ...

۱۱۸. « قَدْ نَظَرْتُ فِي عَالَمِ الْأَشْجَارِ أَشْيَاءَ غَرِيبَةً تُثَبِّتُ قُدْرَةَ الْخَالِقِ! »:

۱. در دنیا درختانی چیزهایی شگفت را دیده ام که قدرت خالقمان را اثبات می نماید!

۲. گاهی در دنیای درختان چیزهای عجیبی می بینم که قدرت آفریننده را اثبات می کند!

۳. چیزهای عجیبی را در دنیای درختان می بینم که بیانگر قدرت خالق است!

۴. چه بسا در دنیای درختان چیزهای شگفتی ببینم که قدرت خالق را برایمان اثبات کند!

۱۱۹. « أَتَذَكَّرُ رَجُلًا فِي مَدِينَتِنَا كَانَ يُحِبُّ أَنْ يَغْرِسَ أَغْرَاسًا كَثِيرَةً حَتَّى يُسَاعِدَ عَلَى تَنْظُفِ الْجَوِّ! »:

۱. مردی را در شهرمان به یاد می آورم که دوست داشت نهال های بسیاری را بکارد تا به پاکیزه شدن هوا کمک کند!

۲. آن مردی را که دوست داشت برای کمک به پاکیزه شدن هوا در شهرمان، بسیاری نهال بکارد، به خاطر می آورم!

۳. مردی را در شهرمان می شناسم که دوست دارد نهال های زیادی بکارد تا به پاکیزه کردن هوا کمک نماید!

۴. مردی را به خاطر می آورم که دوست داشت تا با کاشتن نهال های بسیار، به پاکیزه شدن هوای شهرمان کمک کند!

۱۲۰. عَيْنُ الصَّحِيحِ:

۱. هؤلَاءِ رِجَالٍ صَالِحُونَ يُسَاعِدُونَ الْجَمِيعَ : این مردان نیکوکار به همه کمک می کنند!

۲. تَعَجَّبْتُ كَثِيرًا عِنْدَمَا شَاهَدْتُهُ فَوْقَ جَبَلٍ: بسیار تعجب کردم هنگامی که او را بالای آن کوه دیدم!

۳. هَلْ تَعْرِفُ أَحَدًا أَقْدَرُ مِنْهُ فِي الْعَمَلِ؟: آیا کسی را تواناتر از او در کار می شناسی؟

۴. هِنَاكَ طَيْرٌ عَلَى الشَّجَرَةِ يَغْنَى بِصَوْتٍ جَمِيلٍ: آیا پرندۀ ای که بالای درخت هست ، با صدای زیبا آواز می خواند!

۱۲۱. عَيْنُ الصَّحِيحِ:

۱. أَطِيبُ عَمَلٍ يَقَوْمُ النَّاسُ بِهِ هُوَ الزَّرَاعَةُ: از کارهای خوبی که مردم به آن می پردازند، کشاورزی است!

۲. كِلَا الطَّرِيقَيْنِ يُوَصِّلَتَكَ إِلَى مُحَافَظَةٍ جَمِيلَةٍ: هر دو راه تو را به استان زیبا، می رساند!

۳. الْهَدَفُ الَّذِي سَجَّلَهَا الْمُهَاجِمُ كَانَ رَائِعًا: گلی که مهاجم به ثمر رساند، جالب بود!

۴. هَذَا أَهَمُّ مَبَارَاةٍ تَتَعَقَّدُ فِي الشَّهْرِ الْجَارِي: این مسابقه مهم، در ماه جاری برگزار می شود!

۱۲۲. عَيْنُ الصَّحِيحِ:

۱. شَجَرَةُ الْخَبْرِ تَنْمُو فِي الْجَزْرِ الْاسْتَوَائِيَّةِ: درخت نان در جزایر استوایی رشد کرده است!

۲. لِشَجَرَةِ النَّفْطِ رَائِحَةٌ كَرِيهَةٌ تَهْرُبُ مِنْهَا الْحَيَوَانَاتُ: درخت نفت بوی ناپسندی دارد که حیوانات را فراری می دهد!

۳. تَبْلُغُ مِنَ الْعُمُرِ شَجَرَةُ الْبَلُوطِ أَلْفَى سَنَةٍ: عمر درخت بلوط به هزار سال می رسد!

۴. مِنْ أَطْوَلِ أَشْجَارِ الْعَالَمِ شَجَرَةُ السُّكُويَا: درخت سکویا از بلندترین درختان جهان است!

۱۲۳. عَيْنُ الْخَطَا:

۱. قَرَأْتُ كِتَابًا جَمِيلًا؛ قَدْ كَتَبَ الْكِتَابَ مُعَلِّمِي: كِتَابٌ زِيَايِي خَوَانِدَم؛ اَيْنَ كِتَابٍ رَا مَعْلَمِمْ نُوْشْتَه اَسْت!
۲. هَذَا الْكِتَابُ كَنْزٌ يُنْتَفَعُ بِهِ فِي الصَّفِّ: اَيْنَ كِتَابٍ گنجی اَسْت كِه اَز آن دَر كلاس سُوْد می بَرَدِیم!
۳. اِنْ طَالَعْتُ هَذَا الْكِتَابَ فَهَمْتُ تَارِيخًا ذَهَبِيًّا: اِگَر اَيْنَ كِتَابٍ رَا مَطَالَعَه كَنَم، تَارِيخِي زَرِين رَا می فَهَمَم!
۴. وَتَعَلَّمْتُ مِنَ التَّارِيخِ اَسْرَارَ اِفْشَالِ الْاَعْدَاءِ: وَ اَز تَارِيخِ رَازَهَايِ شَكْسْتِ دَاْدَن دَشْمَنَانِ رَا يَادِ گَرَفْتَم!

۱۲۴. عَيْنُ الْخَطَا:

۱. قَدْ يَبْلُغُ عَمْرُ الْاَشْجَارِ الْمُعَمَّرَةِ اَلْفِي سَنَةٍ: عَمْرُ دَرِخْتَانِ كَهَنَسَالِ گَاهِي بَه دُو هِزَارِ سَالِ می رَسَد!
۲. يَأْكُلُ النَّاسُ فِي جُرْزِ الْمُحِيْطِ الْهَادِي لُبَّ شَجَرَةِ الْجُبْزِ: مَرْدَمُ دَر جَزِيْرَه هَايِ اَقْيَانُوسِ اَرَامِ، مَغْزِ مِيُوْهِ دَرِخْتِ نَانَ رَا می خُوْرَنْد!
۳. يَنْفَعُكَ الْعَدُوُّ الْعَاقِلُ اَكْثَرَ مِنَ الصَّدِيقِ الْجَاهِلِ: يَكِ دَشْمَنِ دَانَا، بِيْشْتَرِ اَز يَكِ دُوْسْتِ نَادَانَ بَه تُو سُوْدِ می رَسَانْد!
۴. اِنَّ الْمَزَارِعِيْنَ يَحْصُلُوْنَ عَلٰى اَحْلٍ الرُّزْقِ: كِشَاوْرَزَانِ، حَلَالِ تَرِيْنِ رُوْزِي رَا بَه دَسْتِ می اُوْرَنْد!

۱۲۵. عَيْنُ الصَّحِيْح:

۱. هُوَلَاءِ طُلَّابٍ اَقْوِيَاءِ: اَيْنَانَ دَانَشِ اَمُوْرَانِ تُوْاْنَايِي هَسْتَنْد!
  ۲. هَذَا جِهْدٌ بَلَا فَايْدَةَ: اَيْنَ تَلَاْشِ بِي فَايْدَه اَسْت!
  ۳. هُوَلَاءِ الطُّلَّابِ اَقْوِيَاءِ: اَيْنَانَ دَانَشِ اَمُوْرَانِي تُوْاْنَا هَسْتَنْد!
  ۴. هَذَا الْجِهْدُ بَلَا فَايْدَةَ: اَيْنَ تَلَاْشِي بِي فَايْدَه اَسْت!
- ۱۲۶. « دَسْتَبَنْدِ كَهَنَه اِي خَرِيْدَم وَ اَن رَا بَه دُوْسْتَمِ دَاْدَم! »:**

۱. اِشْتَرَيْتُ السُّوَارَ الْعَتِيْقَ وَ اَعْطَيْتُهُ صَدِيْقِي!
۲. اِشْتَرَيْتُ سُوَارًا عَتِيْقًا وَ اَعْطَيْتُهُ صَدِيْقَتِي!
۳. بَعْتُ سُوَارًا عَتِيْقًا اَعْطَيْتُهُ صَدِيْقِي!
۴. اَشْتَرِي السُّوَارَ الْعَتِيْقَ وَ اَعْطِيْهَا صَدِيْقَتِي!

۱۲۷. « پَدِيْدَه هَايِ طَبِيْعَتِ قَدْرَتِ خَدَاوَنْدِ رَا بَرَايِ بَنْدِگَانِ دَرَسْتِكَاْرِ ثَابِتِ می كَنْد! »:

۱. ظَوَاهِرُ الطَّبِيْعَةِ اُتْبِتَتْ قَدْرَةَ اللّٰهِ لِلْعِبَادِ الصَّالِحِيْنَ!
۲. تُثْبِتُ الظُّوَاهِرُ الطَّبِيْعِيَّةُ لِلْعِبَادِ الصَّالِحِيْنَ قَدْرَةَ اللّٰهِ!
۳. يُثْبِتُ ظَوَاهِرُ الطَّبِيْعَةِ لِعِبَادِ صَالِحِيْنَ قَدْرَةَ اللّٰهِ!
۴. ظَوَاهِرُ الطَّبِيْعَةِ تُثْبِتُ لِلْعِبَادِ الصَّالِحِيْنَ قَدْرَةَ اللّٰهِ!

۱۲۸. « اَز پَدْرِ وَ مَادِرْمَانِ اَدْبِ اَمُوْخْتِيْمِ وَ بَه فَرَزَنْدَاْمَانِ اَن رَا يَادِ دَاْدِيْم! »:

۱. تَعَلَّمْنَا الْاَدَبَ مِنَ الْوَالِدِيْنَ وَ عَلَّمْنَاهُ اَوْلَادَنَا!
۲. عَلَّمْنَا الْاَدَبَ مِنَ الْوَالِدِيْنَ وَ تَعَلَّمْنَاهُ اَبْنَانَنَا!
۳. تَعَلَّمْنَا الْاَدَبَ مِنْ اَبِيْنَا وَ اُمَّنَا وَ عَلَّمْنَاهُ اَوْلَادَنَا!
۴. نَتَعَلَّمُ الْاَدَبَ مِنَ الْاَبِ وَ الْاُمِّ وَ نَعَلِّمُ الْاَوْلَادَا!

۱۲۹. « اَيْنَ كِشَاوْرَزَانِ اَز پَرچِيْنِ بَرَايِ نَگَه دَاْرِي مَحْصُوْلَاتِشَانِ اَز خَطْرِ حَيَوَانَاتِ اسْتِفَادَه می كَنْد! »:

۱. هُوَلَاءِ مَزَارِعُوْنَ وَ يَسْتَخْدِمُوْنَ السِّيَاحَ لِحِفْظِ الْمَحَاصِلِ مِنْ خَطْرِ الْحَيَوَانَاتِ!
۲. يَسْتَخْدِمُ هُوَلَاءِ الْفَلَاْحُوْنَ مِنْ سِيَاحٍ حَتَّى يَحْفَظُوْا مَحَاصِلَهُمْ مِنْ خَطْرِ الْحَيَوَانَاتِ!
۳. هُوَلَاءِ الْمَزَارِعُوْنَ يَسْتَخْدِمُوْنَ السِّيَاحَ لِحِفْظِ مَحَاصِلِهِمْ مِنْ خَطْرِ الْحَيَوَانَاتِ!
۴. هُوَلَاءِ مَزَارِعُوْنَ يَسْتَخْدِمُوْنَ سِيَاحًا لِحِفْظِ الْمَحَاصِلِ مِنْ خَطْرِ الْحَيَوَانَاتِ!

١٣٠. عَيْنُ العبارة التي ما جاء فيها اسم نكرة:

١. « أرسلنا إلى فرعون رسولا فَعَصَى فرعون »
٢. أئى الفريقين أقوى؟ ما هو رأيك ؟
٣. الفريقان تعادلا اليوم و ما ذهبنا إلى النهائى!
٤. لقد تعادلا مرة ثانية بلا هدف!

١٣١. فى أى عبارة اسمان نكرتان:

١. سَلَّمَتِ الطَّالِبَاتُ على من سَاعَدَتْهُنَّ فى الدَّرُوس!
٢. البشاشة فى الوجه خير من السخاء فى الكف!
٣. الإنسان موجود اجتماعى فلا يستطيع أن يعيش بعيداً عن الناس!
٤. لى زميلتان مجدتان تُحاولان للنجاح فى دروسهما!

١٣٢. عَيْنُ ما ليس فيه النكرة:

١. الحَسَنُ و الحُسَيْنُ (ع) سَيِّدا شَبَابِ أَهْلِ الجَنَّةِ!
٢. يَأْخُذُ الفَائِزُ الأوَّلُ جَائِزةَ ذَهَبِيَّةٍ فى المُسَابَقَاتِ!
٣. فى لِسَانِ القِطِّ عُدَدُ تُسَاعِدُهُ على التَّيَامِ جُرْجِه!
٤. عِنْدِ امتحان صَعَبٍ فَعَلَى أَنْ أُدْرَسَ سَاعَاتٍ كَثِيرَةً!

١٣٣. عَيْنُ المُضَافِ لَيْسَ معرفة:

١. « إِنِّى رَسُوْلٌ مِنْ رَبِّ العَالَمِيْنَ »
  ٢. فَمَنْ يَعْمَلُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ »
  ٣. مُشَاوِرُ المَدْرَسَةِ شَرَحَ لَنَا الفُرُوعَ فى هذه الجامعة!
  ٤. مَخْلُوقَاتُ اللّهِ كُلُّهَا تُسَبِّحُ لَهُ لَيْلًا وَ نَهَارًا!
١٣٤. «سار الحاكم من جيوشه حتى وصل إلى قوم يسكنون قرب مضيق بين جبلين مرتفعين!». كم نكرة جاءت فى العبارة؟

١. ثلاث
٢. أربع
٣. خمس
٤. ست

١٣٥. عَيْنُ الصَّحِيحِ عن المحلِّ الإعرابىِّ للثَّكْرَيْنِ فى عبارة « فى بعض الأوقات قدرة الكلام أقوى من السِّلَاحِ، رَبُّ كَلامِ كَالْحِسامِ! » على التَّرتيب:

١. مضاف إليه - مضاف إليه
٢. خبر، مجرور بحرف الجرّ
٣. خبر - خبر مقدّم
٤. مضاف إليه - مجرور بحرف الجرّ

١٣٦. عَيْنُ ما ليس فيه اسم العلم:

١. حديقة شاهزاده قرب كرمان جنّة فى الصَّحراء!
٢. معبد كُردكُلا فى محافظة مازندران أَحَدُ الأثار القديمة!
٣. هذه شجرة برازيلية و تنمو أثمارها على جذعها!
٤. فريقا الصّداقة و السّعادة لقد تعادلا مرة ثانية بلا هدف!

۳) دقت کنید ، طراح سوال می تواند جمله ای با سیاق آینده (مثلاً با قید آینده) دهد و بخواهد که آن را منفی کنید که بایستی از لَنْ برای منفی کردن آن استفاده کرد .

تست) كَيْفَ تُنْفِي الْعِبْرَةَ التَّالِيَةَ؟ (أَسَافِرُ إِلَى مَدِينَتِي فِي الْإِسْبُوعِ الْقَادِمِ)

(۱) ما سافرتُ (۲) لَمْ أُسَافِرِ (۳) لَمَّا أُسَافِرِ (۴) لَنْ أُسَافِرِ

۴) مابین حروف ناصبه و فعل مضارع هیچ چیزی نمی آید به جز لای نفی

مثال: أَنْ + لا (نفی) ⇐ أَلَّا   أَلَايْذَهَبَ ⇐ أَنْ لَايْذَهَبَ
لِغَى + لا (نفی) ⇐ لِكَيْلَا   لِكَيْلَا يَعْلَمَ ⇐ لِغَى لَايَعْلَمَ

۵) دقت کنید که « حَتَّى » می تواند با اسم و یا فعل ماضی هم بیاید ، بدیهی است که در اینصورت حرف ناصبه نیست .

بَقِينَا فِي مَدِينَةِ مَشْهَدِ حَتَّى نَهَايَةِ شَهْرِ خُرْدَادِ : تا پایان ماه خرداد در شهر مشهد ماندیم .

سَارَ الرَّجُلُ حَتَّى وَصَلَ إِلَى قَرْيَةٍ : مرد حرکت کرد تا به روستایی رسید .

۶) مواظب باشید فعل هایی مانند « يَكُونُ ، تَضَمَّنُ ، يَسْتَعِينُ و ... » ، که « ن » جزو حرف اصلی شان است هنگام منصوب کردن ، شما را به اشتباه نیندازد و به اشتباهی ن را حذف نکند .

حَتَّى تَتَبَيَّنَ / لِيَكُونَ / أَنْ يَسْتَعِينَ ....

۷) اگر دو یا چند فعل مضارع با حروفی مانند « وَ ، فَ ، ... » به هم وابسته شوند ، یک حرف ناصبه همه آنها را هم زمان تغییر می دهد .

أُرِيدُ أَنْ أَخْرُجَ مِنَ الْبَيْتِ وَ أَذْهَبَ إِلَى السُّوقِ لِأَشْتَرِيَ ثَوْبًا

۸) بنابر شرایط جمله ، فعلی را که دارای ساختار « أَنْ + مضارع » می باشد ، می توانیم به صورت مصدر و مصدرهای عربی را می توانیم به صورت التزامی ترجمه کنیم :

أُحِبُّ أَنْ أَدْفَعَ عَنِ هُوَيْتِي = أُحِبُّ الدَّفْعَ عَنِ هُوَيْتِي

دوست دارم که از هویتم دفاع کنم = دفاع کردن از هویتم را دوست دارم

۹) دقت کنید که :

« حرف (لـ) میان امر غایب ، مضارع منصوب و اسم مجرور مشترک است »

« لـ + فعل مضارع در این صورت لام حرف جر نیست و لام ناصبه یا جازمه (امر) است .

« بهترین راه برای تشخیص لام ناصبه و جازمه از هم ، ترجمه کردن به هر دو طریق (مضارع منصوب و امر غایب) است تا درست تشخیص داده شود .

برای این که به دانش آموزان احترام کنند . ☒

لِيُكْرِمُوا الطَّلَابَ :

باید به دانش آموزان احترام کنند . ✓

ذَهَبَ لِيُشَاهِدَ جَمَالَ الصَّحْرَاءِ : رفت تا زیبایی صحرا را ببیند . (لام ناصبه)

« غالباً (نه همیشه) زمانی که لـ در اول جمله یا بعد از فعل هایی همچون (قَالَ و أَجَابَ) ، نقطه (.) ، و دو

نقطه (:) بیاید لام امر غایب است .

أَجَابَ يَا (قَالَ) : لِيَذْهَبُوا (لام امر غایب)

« اگر فعل جمله فقط « لـ + فعل مضارع » بوده و فعل دیگری در جمله نباشد در آن صورت « لـ + فعل

مضارع » جازمه است چه در اول جمله بیاید ، چه بعد از مبتدا و چه در وسط جمله :

إِنَّ الْمُؤْمِنِينَ لَيُعْبُدُوا اللَّهَ : مومنان باید خدا را عبادت کنند

(اینجا لام جازمه است و به غیر از امر غایب فعل دیگری در جمله نیست)

« لـ + مضارع .... + (حروف ناصبه به جز لَنْ) + مضارع .... = لام در چنین عباراتی جازم (امر) است .

لِيُحَاوَلَ حَتَّى يَفُوزَ فِي الدَّرْسِ : باید تلاش کند تا در درس موفق شود .

« (ف، و، ثَم) + ل + مضارع = لام جازم (امر) است .
 فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانَ إِلَى طَعَامِهِ : پس انسان باید به غذایش بنگرد .

« ل + اسم (معرب یا ضمیر و موصول و اشاره و استفهام) یا مصدر = لام جر میباید و معنی « برای » میدهد
 و اسم بعد از آن مجرور به حرف جر میباید .

لِمُسَاعَدَةِ الْفُقَرَاءِ ذَهَبْتُ إِلَى الشَّارِعِ : برای کمک به فقیران به خیابان رفتم (مُسَاعَدَةُ مصدر میباید - لام جار)
 لَتَعْلَمَنَّ الدَّرْسَ عَلَيْكُمْ أَنْ تَجْتَهِدُوا كَثِيراً : برای یادگرفتن درس ، باید بسیار تلاش کنید (تَعْلَمُ مصدر می باشد - لام جار)
 نَحْنُ نَتَنَاوَلُ الرِّمَانَ لِتَكْوِينِ الْكُرِّيَاتِ الْحَمْرَاءِ : ما انار را برای تشکیل گلبول های قرمز می خوریم .
 (تکوین مصدر میباید - لام جار)

« ل + مضارع اول جمله + ... + (عَلِي + اسم یا ضمیر) یا فعل يَجِبُ = لام ناصبه است و معنی تا و تا اینکه
 میدهد .

لِنَنْجَحَ فِي الْحَيَاةِ عَلَيْنَا أَنْ نُحَاوَلَ كَثِيراً : ما باید بسیار تلاش کنیم تا در زندگی موفق شویم (لام ناصبه)

« ل + مضارع + ... + فعل ماضی یا امر (یا گاهی مضارع ساده) = غالباً لام ناصبه است .

لِيَفُوزُوا فِي الْمُبَارَاةِ حَاوَلُوا كَثِيراً : برای اینکه در مسابقات موفق بشوند بسیار تلاش کردند .

🔔 در جملاتی که لام ناصبه می شود و دو جمله داریم ، معمولاً قابلیت جا به جایی هست و می توان جمله را جا
 به جا کرد مثلا در جمله بالا می توان نوشت :
 حَاوَلُوا كَثِيراً لِيَفُوزُوا فِي الْمُبَارَاةِ : بسیار تلاش کردند برای اینکه در مسابقات موفق بشوند .

تست : عین " اللام " ناصبة:

۱. لنشارك في المراسيم المنعقدة بمدربتنا لبسنا ثيابنا الجديدة!

۲. لتحاول زميلتي في حياتها حتى تصل إلى أهدافها المنشودة حتما!

۳. الوصول إلى حياة سعيدة يحتاج إلى المحاولة فلأحاول كثيرة!

۴. لنبدأ مطالعة الدروس فوراً قبل أن تضيع الفرص الموجودة!

پاسخ گزینه‌ی ۱ می باشد.

✓ گزینه ۱ ⇐ به عبارت دوفعلی است با قابلیت جابجایی " لبسنا...لنشارك... .

و اینکه فعل مضارع منصوب با لام قابلیت تبدیل به جار و مجرور را دارد: للمشاركة في .....

در گزینه‌ی ۲ ⇐ ل + مضارع .... + حتى + مضارع .... = ل در چنین عباراتی جازم (امر) است.

در گزینه‌ی ۳ ⇐ فَ (وَ) + ل + مضارع = این لام جازم (امر) است.

در گزینه‌ی ۴ ⇐ ل + مضارع ... + مضارع منصوب = لام در چنین عباراتی، جازم (امر) است.

۱۳۷. « لَا تَعْتَرُوا بِصَلَاتِهِمُ الْكَثِيرَةَ لِأَنَّهُمْ يَتَعَامَلُونَ مَعَ النَّاسِ بِالْإِحْتِيَالِ وَ لَا يَعْمَلُونَ بِوَعْدِهِمْ! »:

۱. نماز بسیارشان فریبتان ندهد که آن ها با مردم با فریبکاری رفتار می کنند و به وعده هایشان عمل نمی کنند!
  ۲. فریب نماز بسیار ایشان را نخورید؛ زیرا آن ها با فریبکاری با مردم رفتار می کنند و به وعده هایشان عمل نمی کنند!
  ۳. نباید فریب نمازهایشان را بخورید؛ چه، آن ها با فریبکاری بسیار با مردم رفتار می کنند و به وعده هایشان پایبند نیستند!
  ۴. هرگز نماز بسیار آن ها فریبتان ندهد؛ زیرا آن ها با فریبکاری با مردم رفتار کردند و به وعده های خود عمل نکردند!
۱۳۸. « تَعَلَّمْتُ فِي أَيَّامِ صُعُوبَتِي مِنَ الدَّهْرِ دُرُوسًا لَّنْ أَنَسَاها أبدأً فَأَسْتَفِيدُ مِنْها أَيْضاً فِي مواصَلَةِ حَيَاتِي بِالتَّأَكِيدِ! »:

۱. در روزهای سختی ام، از روزگار درس هایی را آموختم که هرگز آن ها را فراموش نخواهم کرد، پس یقیناً از آن ها در ادامه زندگی ام هم استفاده می کنم!
۲. روزگار در ایام سختی درس هایی به من داد که فراموششان نمی کنم، پس بی شک از آن ها در ادامه زندگی هم استفاده خواهم کرد!
۳. در ایام سختی ام، از روزگار درس هایی آموخته ام که هیچ گاه نباید فراموششان کنم، پس بی شک از آن ها در ادامه زندگی هم بهره خواهم برد!
۴. در روزهای سخت، از روزگار درس هایی آموختم که هیچ گاه قادر به فراموش کردنشان نیستم؛ پس یقیناً از آن ها در ادامه زندگی ام هم استفاده می کنم!

۱۳۹. « لَنْ يَهْرُبَ الْعَاقِلُ مِنْ صُعُوباتِ الدَّهْرِ بَلْ يُواجِهُها بِالتَّفَاؤُلِ حَتَّى يَجِدَ طَرِيقاً مَنْسَبَةً لِحَلِّها! »:

۱. انسان عاقل از سختی های زندگی فرار نمی کند، بلکه با آن ها با خوش بینی روبه رو می شود تا راه های مناسبی برای حل آن ها بیابد!
۲. عاقل از سختی های روزگار فرار نخواهد کرد، بلکه با خوش بینی با آن ها روبه رو می شود تا راه هایی مناسب برای حل آن ها پیدا کند!
۳. عاقل از سختی های روزگار فرار نکرد، بلکه با خوش بینی با آن ها روبه رو شد تا این که توانست راه هایی مناسب برای حل آن ها بیابد!
۴. انسان عاقل هرگز از رویارویی با سختی های زندگی فرار نمی کند، بلکه با خوش بینی با آن ها روبه رو می شود و برای حل آن ها راه های مناسبی را پیدا می کند!

۱۳۰. « عَزَمَ الشَّابُّ عَلَى الاسْتِغْفارِ بَعْدَ صَلَاتِهِ لِيَتَخَلَّصَ مِنْ ذُنُوبِهِ الْكَثِيرَةِ! »:

۱. تصمیم جوان این است که بعد از نماز استغفار کند تا از گناهان بسیار رهایی یابد!
۲. جوان باید برای رهایی از گناهان بسیارش بعد از نماز؛ طلب بخشش کند!
۳. جوان تصمیم گرفت بعد از نمازش طلب بخشش کند، برای این که از گناهان بسیارش رهایی یابد!
۴. جوان برای این که گناهان بسیارش را رها کند، تصمیم دارد تا بعد از نماز استغفار نماید!

۱۴۱. عَيْنُ الْخَطَا:

۱. الَّذِي يَجِيبُ قَبْلَ أَنْ يَسْمَعَ جَاهِلٌ: كَسَى كَقَبْلِ اذِ اِيْنِ كَقَبْشَنُوْدِ پَاسِخِ مِي دَهْدِ نَادَانِ اسْت!

۲. قَدْ يُعَارِضُ الْجَاهِلُ قَبْلَ أَنْ يَفْهَمَ: گَهِ نَادَانِ قَبْلِ اذِ اِيْنِ كَقَبْهَمْدِ مَخَالَفْتِ مِي كَنْد!

۳. عَلَيْنَا أَنْ لَا نَحْكُمَ بِمَا لَا نَعْلَمُ: مَا نَبَايْدِ كَقَبْ حَكْمِ كَنِيمِ بَهْ اَنِ چَهْ كَقَبْ نَدَانَسْتَهْ اِيْم!

۴. عَلَيْكَ أَنْ لَا تَسْتَشِيرَ الْكَذَّابَ: تُو نَبَايْدِ بَا بَسِيَارِ دُرُوغُو مَشُوْرْتِ كَنِ!

۱۴۲. « لِّلسَّائِقِيْنَ اِطَارٌ اِحْتِيَاطٌ فِي سَيَّارَتِهِمْ، اِذَا اِنْفَجَرَ اِطَارٌ مِّنْ سَيَّارَتِهِمْ يَسْتَفِيْدُوْنَهٗ حَتَّىٰ يَجْلُوْا مَشْكَلَتِهِمْ! »:

۱. رانندگان در ماشین خود زاپاس دارند، هرگاه لاستیکی از ماشین آن ها منفجر شود از آن استفاده می کنند تا مشکل خود را حل کنند!

۲. برای رانندگان در ماشین لاستیک یدکی است، هنگامی که چرخ از ماشین ترکید از آن استفاده کرده تا مشکل خود را حل کنند!

۳. رانندگان در خودروی خود چرخ زاپاس دارند، اگر لاستیکی از ماشینشان منفجر شود از آن استفاده می کنند تا مشکل آن ها حل شود!

۴. یک زاپاس در ماشین رانندگان است که هرگاه لاستیکی از ماشین آن ها منفجر شد از آن استفاده کنند تا مشکل را حل کنند!

۱۴۳. « نَحْنُ سَبِيْنٌ لِّكُمْ فِي هَذِهِ الْقِصَّةِ الْقَصِيْرَةِ نَتِيْجَةُ الْكِذْبِ وَ اَنْتُمْ لَنْ تَنْسُوْهَا! »:

۱. ما برای شما در این قصه کوتاه، نتیجه دروغ را بیان خواهیم کرد و شما آن را فراموش نخواهید کرد!

۲. ما نتیجه دروغ را در این قصه کوتاه برایتان بیان می کنیم و شما آن را فراموش نمی کنید!

۳. برای شما در این قصه کوتاه، نتیجه دروغ بیان شده و شما آن را فراموش نکنید!

۴. در این قصه کوتاه ، نتیجه دروغ را برای شما آشکار خواهیم کرد و شما آن را فراموش نمی کنید!

۱۴۴. « اِنْ اَبِيْنَ الْوَاْقِعِ لِاَلْاٰخِرِيْنَ يَتَبَيَّنُ كِذْبُكَ فَتَفَشَّلْ فِي حَيَاتِكَ! »:

۱. چنان چه برای دیگران واقعیت آشکار شود، دروغ تو آشکار شده و در زندگی ات شکست می خوری!

۲. اگر واقعیت برای دیگران بیان شود، دروغ تو آشکار می شود و در زندگی شکست خواهی خورد!

۳. اگر دیگران واقعیت را بدانند، دروغ تو آشکار می شود و در زندگی خود شکست می خوری!

۴. اگر واقعیت را برای دیگران بیان کنم، دروغ تو آشکار می شود و در زندگی ات شکست می خوری!

۱۴۵. « عَلَيْنَا أَنْ لَا نَهْرَبَ مِنَ الْوَاْقِعِ اَبْدًا حَتَّىٰ لَا نُوَاْجِهَ مَشَاكِلَ وَ صَعُوْبَاتٍ كَثِيْرَةً فِي حَيَاتِنَا! »:

۱. برماست که از واقعیت اصلا فرار نکنیم تا مشکلات و سختی های بسیار زندگی با ما مواجه نشود!

۲. از واقعیت نباید تا ابد فرار کنیم تا به مشکلات و سختی های زیاد در زندگی دچار نشویم!

۳. ما نباید از واقعیت هیچ وقت فرار کنیم تا با مشکلات و سختی های بسیاری در زندگی مان مواجه نشویم!

۴. ما هیچ گاه از واقعیت فرار نمی کنیم تا با مشکلات و سختی های بسیاری در زندگی مان برخورد نکنیم!

۱۴۶. « بِه دَشْمَنَانِ اِجَاْزَهٗ نَخُوْاهِيْمِ دَادِ كَقَبْ دَرِ كَارِهَائِيْ مَا دَخَالَتِ كَنْنَد! »:

۱. نَحْنُ لَا نَسْمَحُ لِاَلْعَدَاْءِ حَتَّىٰ يَتَدَخَّلُوْا فِيْ اُمُوْرِنَا! ۲. يَجِبُ اَلَّا نَسْمَحَ لِاَلْعَدَاْئِنَا اَنْ يَتَدَخَّلُوْا فِيْ اُمُوْرِنَا!

۳. لَنْ نَسْمَحَ لِلْأَعْدَاءِ أَنْ يَتَدَخَّلُوا فِي أُمُورِنَا!
 ۴. مَا سَمِحْنَا لِأَعْدَائِنَا حَتَّى يَتَدَخَّلُوا فِي أُمُورِنَا!

۱۴۷. « اگر در کارهایت حتی ده بار هم شکست خوردی، هرگز ناامید نشو! »:

۱. إِنْ تَفَشَلْتَ فِي أُمُورِكَ حَتَّى عَشْرَ مَرَّاتٍ فَلَا تَيَاسُ أَبَدًا! ۲. إِذَا فَشَلْتَ فِي أُمُورِكَ فِي الْمَرَّةِ الْعَاشِرَةِ فَيَجِبُ أَلَّا تَيَاسِيَ أَبَدًا!
  ۳. عِنْدَمَا فَشَلْتَ فِي أُمُورِكَ حَتَّى عَشْرَ مَرَّاتٍ ، مَا يَتَسَّتْ أَبَدًا! ۴. إِنْ وَاجَهْتَ الْفَشَلَ فِي أُمُورِكَ حَتَّى فِي الْمَرَّةِ الْعَاشِرَةِ، فَلَا تَيَاسُ أَبَدًا!
۱۴۸. « دوستانی را در زندگی ات انتخاب کن که تو را با اعمال خوبشان به راه حق فرا بخوانند! »:

۱. عَلَيْكَ أَنْ تَخْتَارِيَ فِي حَيَاتِكَ صَدِيقَاتٍ يَنْدُبُنَكَ إِلَى طَرِيقِ الْحَقِّ بِالْأَعْمَالِ الْحَسَنَةِ!

۲. إِخْتَرِي فِي الْحَيَاةِ أَصْدِقَاءَ حَتَّى تَدْعُوكَ بِخَيْرِ أَعْمَالِهِمْ إِلَى طَرِيقِ الْحَقِّ!

۳. إِنْتَخَبِي أَصْدِقَاءَ فِي حَيَاتِكَ يَنْدُبُونَكَ بِأَعْمَالِهِمُ الْحَسَنَةِ إِلَى طَرِيقِ الْحَقِّ!

۴. إِنْتَخَبِي فِي حَيَاتِكَ الصَّدِيقَاتِ حَتَّى يَنْدُبُنَكَ إِلَى طَرِيقِ الْحَقِّ بِأَعْمَالِهِنَّ الْحَسَنَةِ!

۱۴۹. « بر آن چه از دستتان رفته است ناراحت نشوید تا خداوند بهتر از آن را به شما بدهد! »:

۱. لَا تَحْزَنُوا عَلَى مَا فَتَدُمُّوهُ فَإِنَّ اللَّهَ يُعْطِيكُمْ خَيْرًا مِنْهُ! ۲. عَلَيْكُمْ أَلَّا تَحْزَنُوا عَلَى مَا فَاتَكُمْ حَتَّى يُعْطِيَكُمْ اللَّهُ خَيْرًا مِنْهُ!

۳. لَا تَحْزَنَّا عَلَى مَا فَاتَكُمَا لِكِي يُعْطِيَكُمَا اللَّهُ أَفْضَلَ مِنْهُ! ۴. إِنْ فَاتَكُمَا شَيْءٌ فَلَا تَحْزَنَّا عَلَيْهِ لِأَنَّ اللَّهَ يُعْطِيَكُمَا أَفْضَلَ مِنْهُ!

۱۵۰. « پیامبر خدا به یارانش چیزهایی را یاد می داد که سعادت دنیا و آخرت را برایشان تضمین می کرد! »:

۱. كَانَ رَسُولُ اللَّهِ يُعَلِّمُ أَصْحَابَهُ أَشْيَاءَ تَضْمَنُ لَهُمْ سَعَادَةَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ!

۲. إِنْ رَسُولُ اللَّهِ عَلَّمَ أَصْحَابَهُ أَشْيَاءَ ضَمِنَ سَعَادَةَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ لَهُمْ!

۳. رَسُولُ اللَّهِ كَانَ يُعَلِّمُ الْأَصْحَابَ أَشْيَاءَ حَتَّى تَضْمِنَ لَهُمْ سَعَادَةَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ!

۴. يُعَلِّمُ رَسُولُ اللَّهِ أَصْحَابَهُ أَشْيَاءَ تَضْمَنُ سَعَادَةَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ لَهُمْ!

۱۵۱. « این داروی نوشته شده روی این ورقه را می خواهم! »:

۱. أَطْلُبُ هَذِهِ الْأَدْوِيَةَ الْمَكْتُوبَةَ عَلَى هَذِهِ الْوَرَقَةِ!
 ۲. أُرِيدُ هَذِهِ الدَّوَاءَ الْمَكْتُوبَةَ عَلَى هَذِهِ الْوَرَقَةِ!

۳. أَطْلُبُ هَذَا الدَّوَاءَ الْمَكْتُوبَ عَلَى هَذَا الْوَرَقَةِ!
 ۴. أُرِيدُ هَذَا الدَّوَاءَ الْمَكْتُوبَ عَلَى هَذِهِ الْوَرَقَةِ!

۱۵۲. « به داروخانه می روم تا دماسنج و قرص های مسکن برای سردرد بخرم و برگردم! »:

۱. أَذْهَبُ إِلَى الصِّدْلِيِّ لِأَشْتَرِيَ الْمَحْرَارَ وَ حَبُوبَ التَّسْكِينِ لِلصُّدَاعِ وَ أَرْجِعُ!

۲. أَذْهَبُ إِلَى الصِّدْلِيَّةِ حَتَّى أَشْتَرِيَ الْمَحْرَارَ وَ الْحَبُوبَ الْمُسَكِّنَةَ لِلصُّدَاعِ وَ أَرْجِعُ!

۳. ذَهَبْتُ إِلَى الصِّدْلِيَّةِ حَتَّى أَشْتَرِيَ الْمَحْرَارَ وَ الْحَبُوبَ الْمُهْدِّئَةَ لِلصُّدَاعِ وَ رَجَعْتُ!

۴. سَأَذْهَبُ إِلَى الصِّدْلِيَّةِ حَتَّى تَشْتَرِيَ الْمَحْرَارَ وَ الْحَبُوبَ الْمُسَكِّنَةَ لِلصُّدَاعِ وَ أَرْجِعُ!

۱۵۳. عَيْنِ الْخَطَا:

۱. على الإنسان أن يستفيد من النعم في طريق الكمال: انسان باید از نعمت ها در راه تکامل استفاده کند،
۲. و لا ينسى مسؤوليته أمام الخالق: تا مسئولیت خویش را در مقابل خالقش فراموش نکند،
۳. لأن من لم ينتفع بالنعم في سبيل الحق: زیرا هرکس از نعمت ها در راه حق بهره من نشود،
۴. فقد كفر بها و ضيعها من دون حجة: نسبت به آن ها ناسپاسی کرده و آن ها را بی دلیل تباہ کرده است!

۱۵۴. عَيْن « اللّام » يَخْتَلِفُ عن الباقي:

۱. لأبعدَ تلميذاتي عن التّكاسلِ إجتهدتُ كثيراً!
۲. في فصلِ الخريفِ يَقطِفُ المزارعونَ مِمّا الأَشجارِ لِلبيعِ في السُّوقِ!
۳. لِكُلِّ فصلٍ ثلاثةُ أشهرٍ!
۴. إجتنب الشَّرَّ فهو خيرٌ لك!

۱۵۵. عَيْنِ الخَطَأِ في الأفعالِ المضارعة:

۱. عليكم أن تُساعدُوني في جَمعِ المَحاصيلِ الرُّباعيةِ!
۲. حاولتُ كثيراً لتهذيبِ نفسي لأكونَ أسوةً للآخرينَ!
۳. ما تَجَمعِ النَّملةُ في الصَّيفِ تَجِدُ ثمرتهُ في الشِّتاءِ!
۴. « لَنْ تَنالوا البرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمّا تُحِبُّونَ »

۱۵۶. عَيْنِ العبارةِ التي يَتَغَيَّرُ فيها زمانِ المضارع:

۱. حاولوا أن تَتَقَدَّموا في دروسكم!
  ۲. اصبرِ حَتَّى آكُلَ الفطورَ مَعَ أُسرتي!
  ۳. جَاسوا على المائدةِ لِيَتَنَاوَلُوا الطَّعام!
  ۴. المسلمون لن يَسْتَسَلِمُوا أَمّا ظَلَمَ الظَّالِمينَ!
۱۵۷. عَيْنِ الصَّحيحِ عن نوعِ الأفعالِ على التَّرتيبِ: « أَرادَتِ المَجمعاتُ البشريَّةُ أَنْ تَصَلَ إلى الكمالِ فَشَجَّعُوا شَبابها حَتَّى يُحاوِلُوا في جميعِ المَجالِاتِ! »:

۱. فعل مضارع مرفوع - فعل مضارع منصوب - فعل ماضٍ - فعل مضارع مرفوع
۲. فعل ماضٍ - فعل مضارع منصوب - فعل أمر - فعل مضارع منصوب
۳. فعل أمر - فعل مضارع مرفوع - فعل مضارع مرفوع - فعل مضارع منصوب
۴. فعل ماضٍ - فعل مضارع مرفوع - فعل أمر - فعل مضارع مرفوع

۱۵۸. عَيْنِ الحروفِ التي تُستخدمُ قبلَ الفعلِ المضارع:

۱. أن - حَتَّى - لَ - عَن - لَنْ ۲. حَتَّى - كَى - لَمْ - في - لَ ۳. إِنْ - أَنْ - حَتَّى - لَنْ - لِكَى ۴. لَ - لِكَى - مِنْ - حَتَّى - أَنْ
۱۵۹. عَيْنِ العبارةِ التي لا يُوجَدُ فيها الفعلِ المُستقبَلِ في المعنى:

۱. نَحْنُ سَوَفَ نَتَلُو آياتِ القرآنِ لِيَهْدِينا اللهُ!
۲. التُّجَّارُ سافَرُوا إلى بلادٍ مُختلفةٍ لِلتَّجَارَةِ!
۳. الكُفَّارُ لَنْ يَفْهَمُوا كِلامَ الحَقِّ في حياتهم!
۴. سَتَرَضَى أُمِّي أَنْ أَذْهَبَ إلى السَّفَرِ!

۱۶۰. عَيْنِ فعلاً مضارعاً لا تُغَيَّرُ علامَةُ آخره إذا جاءَتِ الحروفِ الناصبةُ أو الجازمة:

۱. هلْ يُمكنُ أَنْ تفتحَ النَّافذةَ لِيَتَغَيَّرَ هواءُ الغرفةِ؟
۲. عَزَمَتِ الكاتباتُ أَنْ يُعَلِّمَنَ الآخرينَ أسلوبَ كتابتهنَّ!
۳. إِنْ تَصَبَّرُوا يَنْصُرْكُمْ اللهُ في جميعِ الامور!
۴. ساعَدَنِي مُعَلِّمِي لِأَكْتَبَ المَقالةَ المُفيدةَ!

١٦١. عَيْنِ الْخَطَا عَنْ الْفَعْلِ الْمُضَارِعِ:

١. أَدْرُسَنَ جَيِّدًا حَتَّى لَا تَفْشَلَنَ فِي الْامْتِحَانَاتِ!
 ٢. لَنْ تَنَالَنِي الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقَا مِمَّا تُحِبَّانِ!
 ٣. فَكَّرِي قَبْلَ أَنْ تَبْدِئِي بِالْكَلَامِ لِكَيْلَا تَنْدَمِي بَعْدَهُ!
 ٤. ذَهَبَ الطَّالِبَانِ إِلَى الْمُدِيرِ لِيَتَكَلَّمَا مَعَهُ عَنِ الْمَشَاكِلِ الدَّرَاسِيَّةِ!

١٦٢. عَيْنَ مَا لَيْسَ فِيهِ مِنَ الْحُرُوفِ النَّاصِبَةِ:

١. الْأَعْدَاءُ يُحَاوِلُونَ كَثِيرًا لِيُفَرِّقُوا صُفُوفَ الْمُسْلِمِينَ!
 ٢. إِنَّهَا تُسَافِرُ بِالطَّائِرَةِ حَتَّى تَصِلَ إِلَى الْمَهْرَجَانِ سَرِيعًا!
 ٣. نَحْنُ نَتَعَلَّمُ الْعَرَبِيَّةَ لِكَيْ نَفْهَمَ الْفَارْسِيَّةَ أَفْضَلَ!
 ٤. إِنْ تَقْصُرَ آمَالُكَ فِي الدُّنْيَا تَحْصَلْ عَلَى مَا تُرِيدُهُ!

١٦٣. عَيْنَ حَرْفِ « اللَّامِ » تَخْتَلِفُ عَنِ الْبَقِيَّةِ:

١. سَوْفَ نُسَافِرُ إِلَى مِصْرَ لِنَتَعَرَّفَ عَلَى مَعَالِمِهَا الْأَثَرِيَّةِ!
 ٢. لِلْقِيَامِ بِالْأُمُورِ الْمُهَيِّمَةِ يَجِبُ أَنْ تَكُونَ عِنْدَنَا إِرَادَةً رَاسِخَةً!
 ٣. إِقْرَأْ هَذَا الْكِتَابَ لِنَتَفَهَمَ أَهَمِّيَّةَ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ فِي الْعَالَمِ!
 ٤. إِنَّ فِي هَذَا الْعَالَمِ آيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ!

١٦٤. عَيْنَ حَرْفِ « اللَّامِ » تَخْتَلِفُ عَنِ الْبَقِيَّةِ:

١. ذَهَبَ الْأَخُ الْأَصْغَرُ إِلَى الْأَخِ الْأَكْبَرِ لِيَتَعْتَذِرَ إِلَيْهِ بِسَبَبِ عَمَلِهِ الْقَبِيحِ!
 ٢. أَرْسَلَ اللَّهُ النَّبِيَّ (ص) بِالْبَيِّنَاتِ لِيَهْدِيَ النَّاسَ إِلَى الصِّرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ!
 ٣. لِبِنَاءِ الْمُسْتَقْبَلِ الْمُضَى عَلَيْكَ أَنْ تُحَاوِلَ أَكْثَرَ مِنْ قَبْلِ!
 ٤. « إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ »

١٦٥. عَيْنَ مَا لَيْسَ فِيهِ الْمُضَارِعِ الْمُنْصُوبِ:

١. الْإِيثَارُ صِفَةٌ إِنْسَانِيَّةٌ يَجِبُ أَنْ نَتَزَيَّنَ بِهَا!
 ٢. مِنْ أَخْلَاقِ الْجَاهِلِ الْحُكْمُ بِمَا لَا يَعْلَمُ!
 ٣. « وَ هَذَا كِتَابٌ مُصَدِّقٌ لِسَانًا عَرَبِيًّا لِيُنْذِرَ الَّذِينَ ظَلَمُوا »
 ٤. اقْتَعِ بِمَا عِنْدَكَ لِكَيْلَا تَمُدَّ يَدَيْكَ إِلَى النَّاسِ!

١٦٦. عَيْنَ « حَتَّى » مِنَ الْحُرُوفِ النَّاصِبَةِ:

١. « سَلَامٌ هِيَ حَتَّى مَطْلَعِ الْفَجْرِ »
 ٢. هَذَانِ الْفَلَّاحَانِ يَشْتَغِلَانِ فِي الْمَرْعَةِ مِنَ الصَّبَاحِ حَتَّى الْمَسَاءِ!
 ٣. انْتخَبَ صَدِيقًا وَفِيًّا لِنَفْسِكَ حَتَّى لَا تَبْقَى وَحِيدًا فِي الْمَشَاكِلِ!
 ٤. كَاتِمُ الْعِلْمِ يَلْعَنُهُ كُلُّ شَيْءٍ حَتَّى الْحَوْتَ فِي الْبَحْرِ!

نکات مهم درس پنجم :

احتیال : فریبکاری ، کلاهبرداری	أَخَذَ : گرفت ، (در اینجا یعنی : شروع کرد) أَخَذَ يُنَادِي : شروع کرد به صدا زدن	لَاتَشَبَعُ : سیر نمی شود
إِسْتَشَارَ : مشورت کرد (مضارع : يَسْتَشِيرُ) (لَاتَسْتَشِرُ : مشورت نکن)	إِعْتَرَى : فریب خورد (مضارع : يَعْتَرِي) (لَاتَعْتَرُوا : فریب نخورید)	أَصْلَحَ : اصلاح کرد ، درست گرداند (مضارع : يُصْلِحُ) ≠ أَفْسَدَ
أَسْرَعَ : شتافت (مضارع : يُسْرِعُ) = عَجَلَ	أَضْمَرَ : پنهان کرد (مضارع : يُضْمِرُ) = أَخْفَى ≠ أَظْهَرَ	إِسْتَطَاعَ : توانست (مضارع : يَسْتَطِيعُ)
حَكَى : حکایت کرد (مضارع : يَحْكِي) (يُحْكِي : حکایت می شود)	الْتَفَتَ : توجّه کرد (مضارع : يَلْتَفِتُ) (لَمْ يَلْتَفِتُوا : توجّه نکردند)	تَظَاهَرَ بِ : به ... وانمود کرد ، تظاهر کرد (مضارع : يَتَظَاهَرُ)
أَنْكَرَ : دروغ دانست ، انکار کرد (مضارع : يُنْكِرُ)	بَرَّنَامَج : برنامه	بَعَدَ : دور کرد (مضارع : يُبْعِدُ)
تَخَلَّصَ : رها شد (مضارع : يَتَخَلَّصُ)	جَرَ : کِشَانْد (مضارع : يَجْرِي)	أَنْتَ عَلَى الْحَقِّ : حق با شماست
الْتِزَام : پایبندی ، تعهد (الْتِزَمَ / يَلْتَزِمُ)	حَدَّثَ : سخن گفت (مضارع : يُحَدِّثُ) = كَلَّمَ ، يُكَلِّمُ	سَبَّاحَةٌ : شنا کردن
خَشَعَ : فروتنی کرد (مضارع : يَخْشَعُ)	رَصِيدَ : اعتبار مالی ، شارژ	سَبَّحَ : شنا کرد (مضارع : يَسْبَحُ)
سامِجِنِي : من را ببخش (سَامِحٌ / يُسَامِحُ)	رَفَعَ : بالا بُرد (مضارع : يَرْفَعُ) (لَاتَرْفَعُ : بالا برده نمی شود)	فَلْتَهُ اللُّسَانِ : لغزش زبان از نیندیشیدن (جمع : فَلْتَاتُ)
شَبِعَ : سیر شد (يَشْبَعُ)	شَخَنَ : شارژ کردن	شَرِيحَةٌ : سیم کارت
صَاحِبَ : دوست (جمع : أَصْحَابُ) = صَدِيقٌ ≠ عَدُوٌّ	كَرَّرَ : تکرار کرد (مضارع : يُكْرِرُ)	طَنْطَنَةٌ : بانگ (بانگ آرام نیایش)
عَادَ : بازگشت (مضارع : يَعُودُ) = رَجَعَ	سَبَّحَ : شنا کرد (مضارع : يَسْبَحُ)	قَرَّبَ : نزدیک ساخت (مضارع : يُقَرِّبُ)
كَبَّرَ : بزرگ شد (مضارع : يَكْبُرُ) ≠ صَغُرَ (كَبَّرْتُ خِيَانَةً : خیانت بزرگی است)	كَادَ يَعْزُقُ : نزدیک بود غرق شود (مضارع : يَكَادُ)	صَفْحَةٌ : یک روی چیزی (صَفْحَاتُ الْوَجْهِ : همه جای چهره)
لَاتَرْفَعُ : بالا برده نمی شود (بالا نمی رود)	كَلَّمَا : هرگاه ، هر بار	نَجْدَةٌ : کمک = مُسَاعَدَةٌ ، نَصْرٌ

۱۶۷. عَيْنُ الْخَطَا لِتَكْمِيلِ الْفَرَاقَاتِ فِي أَجْوَبِهِ التَّالِيَةِ:

- (۱) الْقِصَّةُ الَّتِي ..... هِيَ لِي أَبِي ..... جِدًّا وَ أَطْلُبُ مِنْهُ أَنْ ..... هِيَ مَرَّشَةُ أُخْرَى! (حَكَى - أَعْجَبْتَنِي - يُكْرِرُ)
- (۲) إِذَا تَرِيدُ أَنْ « تَجِدَ ..... الصَّحِيحَ عَلَيْكَ أَنْ ..... الْعُلَمَاءَ الْفَاضِلِينَ وَ ..... هُمْ! (الطَّرِيقَ - تُشَاوِرَ - تَسْتَشِيرَ)
- (۳) مَا كُنْتُ أَسْتَطِيعُ أَنْ ..... غَضَبِي، لِأَنَّ التَّصَادُمَ ..... أَمَامِي وَ مَا كُنْتُ أُرِيدُ أَنْ ..... عَنْهُ مَعَ أَحَدٍ! (أَظْهَرَ - تَحَدَّثَ - أُفْتَتَشَ)
- (۴) ..... الصَّدْقُ مَعَ اللَّهِ إِلَّا بِالْإِخْلَاصِ فِي ..... وَأَنْتَ لَسْتَ ..... إِلَّا تَكْذِبَ عَلَى الْآخِرِينَ! (يَتَجَلَّى - الْأَعْمَالِ - صَادِقًا)

۱۶۸. عَيْنُ الْخَطَا فِي تَرْجُمِهِ الْمَفْرَدَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطَا:

- (۱) يَبْلُغُ الصَّادِقُ بِصَدْقِهِ مَا لَا يَبْلُغُهُ الْكَاذِبُ بِاِحْتِيَالِهِ! (راستگویی-فريبکاری)
 (۲) كَلِمًا قَصَدَ العاصي أَن يَقْتَرِبَ مِنْ مَعْصِيَةِ إِمْتِنَعَ عَنْهُ لَوْفَائِهِ بِالْعَهْدِ! (هرگاه-خودداری کرد)
 (۳) مَا أَضْمَرَ أَحَدٌ شَيْئاً إِلَّا ظَهَرَ فِي قَلَاتِ لِسَانِهِ وَ صَفَحَاتِ وَجْهِهِ! (پنهان کرد-لغزش ها)
 (۴) كَبُرَتْ خِيَانَتُهُ أَنْ تُحَدِّثَ أَحَاك حَدِيثاً، هُوَ لَكَ مُصَدِّقٌ وَأَنْتَ لَهُ كَاذِبٌ! (غرور داشت-بسیار راستگو)
- ۱۶۹. عَيْنُ الْخَطَا فِي تَرْجَمِهِ الْمَفْرَدَاتِ الْمَعْيَنَةِ:**

- (۱) كَانَ طِفْلاً يَعْرِفُ السَّبَاحَةَ وَلَكِنْ تَظَاهَرَ بِالْعَرَقِ وَنَادَى أَصْحَابَهُ: النَّجْدَةَ، النَّجْدَةَ! (شنا کردن-وا نمود کرد-کمک)
 (۲) فَأَسْرَعَ صَاحِبُهُ إِلَيْهِ لِيُنْقِذَهُ، وَ عِنْدَمَا وَصَلَ إِلَيْهِ صَحِكَ عَلَيْهِ بِصَوْتٍ مُرْتَفِعٍ! (شتافت-تا نجات دهد-بلند)
 (۳) كَرَّرَ الطِّفْلُ هَذَا الْعَمَلَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ حَتَّى إِرْتَفَعَ الْمَوْجُ وَكَادَ الطِّفْلُ يَغْرُقُ! (تکرار کرد-بالا رفت-نزدیک بود)
 (۴) فَأَخَذَ يُنَادِي صَاحِبَهُ وَلَكِنَّهُ حَسِبَ أَنَّهُ يَكْذِبُ، فَلَمْ يَلْتَفِتْ إِلَيْهِ وَ بَعْدَ عَنِ هُنَاكَ! (گرفت-محاسبه کرد-برنگشت)
- ۱۷۰. عَيْنُ الْخَطَا فِي مُرَادِفِ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌ:**

- (۱) لَا تَعْتَرُوا بِصَلَاتِهِمْ وَ لَا بِصِيَامِهِمْ وَلَكِنْ إِيْتَبِرُوهُمْ عِنْدَ صِدْقِ الْحَدِيثِ وَ إِدَاءِ الْأَمَانَةِ! (امتحنوا-إيفاء)
 (۲) وَعَظَّ الرَّجُلُ الصَّالِحُ الرَّجُلَ الْعَاصِيَ بِأَنْ يَلْتَزِمَ الصَّدْقَ، وَ عَاهَدَهُ الرَّجُلُ عَلَى ذَلِكَ! (نصح-المذنب)
 (۳) قَامَ الْكَاذِبُ بِالصُّرَاخِ وَ نَادَى أَصْحَابَهُ لَكُنْهُمْ إِعْتَقِدُوا أَنَّهُ كَذَبَهُ أُخْرَى! (أصدقاء-آمنوا)
 (۴) حَاوَلَ الرَّجُلُ الْمَذْنُبُ أَنْ يُصَلِّحَ أَعْمَالَهُ السَّيِّئَةَ فَطَلَّبَ مِنَ الْعَابِدِ الْمُسَاعِدَةَ! (عَجَزَ-الموعظه)
- ۱۷۱. «طَلَبَ الْمَذْنُبُ مِنْ زَاهِدٍ.....مَنْعَهُ عَنِ ارْتِكَابِ..... فَقَالَ لَهُ التَّزِمَ بِالصَّدْقِ وَ أَخَذَ مِنْهُ.....ذَلِكَ!» عَيْنُ الْخَطَا لِلْفَرَاعَاتِ:**

- (۱) نَصِيحَةَ-الدُّنُوبِ-عَهْدًا عَلَى (۲) مَوْعِظَةً-المعاصي-ميثاقاً عَلَى
 (۳) طَرِيقَةً-السَّيِّئَاتِ-تَعَهُّدًا بِ (۴) مَشَاكَةً-الْفَلَوَاتِ-وَدَيْعَةً لـ
- ۱۷۲. عَيْنُ مَا لِإِنْسَابِ الْفَرَاعِينَ فِي الْأَجُوبَةِ التَّالِيَةِ:**

- (۱) م.....الرَّجُلُ الْمَذْنُبُ عَلَى.....أَعْمَالِهِ السَّيِّئَةِ، فَذَهَبَ إِلَى حَكِيمٍ! (يَقْدِرُ-إِصْلَاحِ)
 (۲).....الرَّجُلُ مِنْ شَرِّ دُنُوبِهِ بِسَبَبِ.....عَلَى الصَّدْقِ شَيْئاً فَشَيْئاً! (يُخْلِصُ-بِقَائِهِ)
 (۳) شَاهِدَ الشَّابُّ.....عَمَلِهِ وَ مَا.....إِلَى الْكِذْبِ مَرَّةً أُخْرَى! (نَتِيجَةَ-عَادَ)
 (۴) لَاتَنْظُرُوا إِلَى.....هَم بِاللَّيْلِ وَلَكِنْ انظُرُوا إِلَى.....الْحَدِيثِ! (طَنَطَنَهُ-صِدْقِ)
- ۱۷۳. عَيْنُ الْخَطَا فِي تَرْجَمِهِ الْمَفْرَدَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌ:**

- (۱) إِنْ الْعَرَبَ يَرْتَكِبُ أخطاءَ كَثِيرَةً عِنْدَمَا يَتَظَاهَرُ بِالتَّزَامِهِ بِحُقُوقِ الْإِنْسَانِ! (فَرِيبَ مِي دَهْد-پایبند کردن)
 (۲) لَاتَسْتَشِيرِ الْكَذَّابَ فَإِنَّهُ يَجْعَلُكَ تَظُنُّ الْقَرِيبَ بَعِيداً وَ الْبَعِيدَ قَرِيباً! (مَشُورَتِ نَكَن-وَادار مِي كَنَد تُو رَا بِنَداری)
 (۳) كَلِّمًا كَانَ الرَّجُلُ يَقْصِدُ أَنْ يَرْتَكِبَ مَعْصِيَةً يَمْتَنِعُ عَنْهُ لَوْفَائِهِ بِعَهْدِهِ! (مَرْتَكَبِ شُود-خودداری مِي كَرْد)
 (۴) فَهَمَّتْ أَنْ بِطَاقِهِ الشَّحْنِ لَاتَعْمَلَ فَأَعَدَّتْهَا إِلَى الْمُؤَطَّفِ، فَبَدَّلَهَا! (أَنْ رَا پَس دَادَم-آن رَا عَوْضِ كَرْد)

جمله بعدِ نکره (صفت به صورت جمله وصفیه) :

هرگاه پس از اسم نکره ای « چه با فاصله و چه بدون فاصله » ، فعل و یا جمله اسمیه ای قرار بگیرد که آن اسم نکره را توضیح دهد آن فعل و یا جمله اسمیه دارای نقش صفت بصورت جمله اسمیه برای آن اسم نکره محسوب می گردد.

بنابراین در بحث جمله وصفیه ابتدا به دنبال اسم نکره باشید .

در ترجمه جمله وصفی، حرف (که) را بر آن می افزاییم (اسم نکره ..... (که) + جمله وصفیه) و خود فعل مطابق نیاز جمله معمولاً به صورت زیر ترجمه می شود.

ماضی + ماضی ⇐ ماضی بعید (یا ماضی ساده)

ماضی + مضارع ⇐ ماضی استمراری

مضارع + مضارع ⇐ مضارع التزامی (یا مضارع اخباری)

إِنَّ الْجَهَادَ بَابٌ مِنْ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ فَتَحَهُ لِخَاصَّةِ أَوْلِيَائِهِ : (بابِ نکره و موصوف - فَتَحَ جمله وصفیه به صورت جمله فعلیه)
همانا جهاد دری از درهای بهشت است که خداوند آن را برای دوستان خاصش باز کرده است .

إِشْتَرَيْتُ كِتَابًا صَفْحَاتُهُ كَثِيرَةٌ : (کتاباً نکره و موصوف - « صفحاته کثیره » جمله وصفیه به صورت جمله اسمیه)
کتابی را که صفحاتش زیاد بود، خریدم.

لَا خَيْرَ فِي دِينٍ لَا تَفَقَّهُ فِيهِ : (دینِ نکره و موصوف - « لاتفقه فيه » جمله وصفیه به صورت جمله اسمیه)
در دینی که هیچ تفکری در آن نباشد هیچ خیری نیست.

قَرَأْتُ آيَةَ أَنْزَلَتْ فِي قَلْبِي : (آیه نکره و موصوف - أَنْزَلَتْ جمله وصفیه از نوع جمله فعلیه)
آیه ای را که در قلبم اثر گذاشت (گذاشته بود) ، خواندم .

نکته : گاهی یک اسم نکره دو صفت دارد که دومی به شکل فعل (جمله وصفیه) است .

مثال : شَجَرَةُ الْخُبْزِ شَجَرَةٌ اسْتَوَائِيَّةٌ تَنْمُو فِي جُرُزٍ : (استوائیه صفت مفرد - تنمو جمله وصفیه برای شجرة)

⇐ درخت نان درختی است که در جزیره هایی رشد می کند .

هشدار : ممکن است در تست ، تنوین اسم نکره را نگذارند و داوطلب باید تشخیص بدهد که اسم تنوین دارد . بنابراین اگر اسمی ال نداشته باشد و مضاف هم نباشد حتماً باید تنوین بگیرد ؛ یعنی نکره است .

نکته : جمله ای که با یکی از حروف ربط مانند « **فَ ، وَ ، ثُمَّ ، بَلْ ، لَكِنْ ، حِينَما ، حَيْثُ ، حَتَّى ، أَنْ ، إِنَّ ، أَنْ و ...** » شروع شده باشد **نی تواند جمله وصفیه** باشد . مثال : **إِذَا عَلِمْتَ فَاعْمَلْ** : (فَ + اَعْمَلْ ، بنابراین جمله وصفیه نیست) (زمانی که یاد گرفتی پس عمل کن)

نکته : دقت کنید هر جمله ای که بعد از یک اسم نکره بیاید ، **لزوماً جمله وصفیه نیست** ، بلکه باید حتماً ببینید که با آن اسم نکره ارتباط معنایی دارد یا خیر :

مثال ۱ : **رَأَيْتُ الطَّائِرَ عَلَى شَجَرَةٍ يَحْمَلُ حَبَّةً** : پرنده ای را بر روی درختی دیدم در حالیکه دانه ای حمل می کرد .
يَحْمَلُ جمله وصفیه نیست زیرا به شجرة ربطی ندارد بلکه با اسم معرفه « الطائر » ارتباط دارد و آنرا توضیح می دهد بنابراین (جمله حالیه) می باشد .

مثال ۲ : **مَنْ يَرْحَمُ مَظْلُوماً يَرْحَمُهُ اللهُ** : هرکس به مظلومی رحم کند ، خداوند به او رحم می کند .
يَرْحَمُهُ جمله وصفیه نیست بلکه جواب شرط برای « مَنْ » می باشد .

نتیجه : اگر قبل از جواب شرط ، اسم نکره ای بیاید ، مراقب باشید تا در تله طراهان سوال نیفتید .

۱۷۴. « عَوَّدَت لِسَانِي كَلَامًا يُغَيِّرُ سَلُوكَ النَّاسِ وَ هُمْ لَا يَخَافُونَ مِنْهُ! »:

۱. زبانم را به سخنی عادت دادم که رفتار مردم را تغییر می داد و آن ها از آن نمی ترسیدند!
۲. زبان من به سخنی عادت کرده است که رفتار مردم را تغییر می دهد و آن ها از آن نمی ترسند!
۳. زبانم را به سخنی عادت دادم که با آن رفتار مردم تغییر داده می شود و آن ها از آن نمی ترسند!
۴. زبان خود را به سخنی عادت داده ام که رفتار مردم را تغییر می دهد و آن ها از آن نمی ترسند!

۱۷۵. عَيْنُ الْخَطَا:

۱. سَافَرْتُ إِلَى قَرْيَةٍ وُلِدْتُ فِيهَا: به روستایی سفر کردم که در آن متولد شده بودم!
۲. أَقْتَشُ عَنْ مَقَالَةٍ تُبَيِّنُ آدَابَ الْكَلَامِ: دنبال مقاله ای می گردم که آداب سخن گفتن را آشکار کند!
۳. جَلَسْتُ تَحْتَ شَجَرَةٍ تُغَرِّدُ طَيْرُهَا: در زیر درختی نشستم که پرندگانش آواز می خوانند!
۴. الْقِنَاعَةُ كَنْزٌ لَا يَنْفَدُ: قناعت گنجی است که تمام نمی شود!

۱۷۶. عَيْنُ الْخَطَا:

۱. شَاهَدْتُ فِي الشَّارِعِ سَيَّارَةً تَتَحَرَّكُ بِسُرْعَةٍ: در خیابان ماشینی را دیدم که با سرعت حرکت می کرد!
  ۲. يَجِيءُ يَوْمٌ لِلْعَالَمِينَ تَمْتَلِي الْأَرْضُ فِيهِ بِالْعَدْلِ: روزی برای جهانیان می آید که زمین در آن از عدالت پر شود!
  ۳. عَلَّمْنَا الْمَعْلَمُ دَرَسًا مَا سَمِعَهُ زُمَلَائِي حَتَّى الْآنَ: معلم به ما درسی را یاد داد که هم کلاسی هایم تاکنون آن را نشنیده بودند!
  ۴. هُنَاكَ فِي مَدْرَسَتِنَا أَشْجَارٌ عُرْسَتْ فِي السَّنَوَاتِ الْمَاضِيَةِ: درختانی در مدرسه ما وجود دارند که در سال های گذشته کاشته اند!
۱۷۷. « عَلَى الْمُتَكَلِّمِ أَنْ يَكُونَ كَلَامُهُ لَيْثًا عَلَى قَدْرِ عَقْلِ الْمُخَاطَبِ لِكَيْ يُقْنِعَهُ وَ يَكْسِبَ مَوَدَّتَهُ! »:

۱. بر گوینده است که سخنش به اندازه عقل مخاطب خود نرم باشد تا او را قانع نماید و دوستی اش کسب شود!
۲. گوینده باید که سخنش به اندازه عقل مخاطب باشد، تا او را قانع کند و دوستی او را به دست آورد!
۳. گوینده باید سخن خود را به اندازه عقل مخاطب با نرمی قرار دهد تا او قانع شود و دوستی او را به دست بیاورد!
۴. باید گوینده سخنش براساس عقل مخاطب نرم باشد تا او قانع شود و دوستی اش حاصل شود!

۱۷۸. عَيْنُ الصَّحِيحِ:

۱. مَنْ خَافَ النَّاسَ مِنْ لِسَانِهِ فَهُوَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ: هرکه مردم از زبانش ترسیده باشند، او از اهل آتش است!
۲. أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ نَفْسٍ لَا تَشْبَعُ: پناه می برم به خداوند از نفسی که سیر نشود!
۳. أَعُوذُ بِرَبِّي مِنْ دَعَاءٍ لَا يُسْمَعُ: به پروردگار خود پناه می برم از دعایی که نمی شنود!
۴. اتَّقَى النَّاسَ مَنْ قَالَ الْحَقَّ فِي مَا لَهُ وَ عَلَيْهِ: پرهیزکارترین مردم کسی است که حق بگوید در آن چه که به سود یا زیان او است!

۱۷۹. « كَلِمَةٌ خَيْرٌ تَفِيدُ، أَفْضَلُ مِنْ كِتَابٍ لَا فَائِدَةَ لَهُ! »:

۱. کلمه خوب پرفایده، بهتر از آن کتابی است که فایده ای به کسی نرساند!
  ۲. سخن نیکی که تو از آن بهره ببری، برتر است از کتابی که هیچ فایده ای نرساند!
  ۳. یک کلمه خوب که مفید باشد، بهتر از کتابی است که هیچ فایده ای نداشته باشد!
  ۴. یک سخن نیک که فایده ای برساند، بهتر از آن کتابی است که فایده ای در آن نباشد!
- ۱۸۰.** « وجدت طریق علاجی فی مقالات المجلات الطبیة التي قد کُتبت عن عوامل تُسکن آلام المفاصل!»: راه درمانم را در..

۱. مقاله های پزشکی پیدا کردم که در مجله ها نوشته شده است راجع به عواملی که دردهای مفاصل را کم می کند!
  ۲. مقالات مجلات پزشکی پیدا کردم که درباره عواملی که دردهای مفاصل را آرام می کند، نوشته شده است!
  ۳. مقاله هایی که درباره عوامل کاهش دهنده دردهای مفاصل، در مجلات پزشکی نوشته می شود، پیدا کردم!
  ۴. مقالات پزشکی مجله ها پیدا کردم آن جا که درباره عوامل آرام کننده دردهای مفاصل نوشته شده بود!
- ۱۸۱.** « کنت أعرف کتاباً قد کتب أكثر مقالاته فی صحف مدينتنا!»:

۱. من نویسنده ای را شناختم که اکثر مقاله های او در روزنامه شهر ما به چاپ رسیده بود!
  ۲. نویسنده ای را می شناختم که بیشتر مقالات خود را در روزنامه های شهرمان نوشته بود!
  ۳. به نویسنده ای معرفی شدم که اکثر مقاله هایش در روزنامه شهرمان به چاپ رسیده است!
  ۴. با نویسنده ای آشنا شدم که بیشتر مقالات خویش را در روزنامه های شهرمان نوشت!
- ۱۸۲.** « دیروز فیلمی را می دیدم که دو سال پیش جایزه اسکار را به دست آورده بود!»:

۱. أُمِسِ شَاهِدْتُ ذَلِكَ الْفِیْلِمَ الَّذِي حَصَلَ عَلَي جَائِزَةِ أَوْسْكَارَ قَبْلَ سَنَتَيْنِ!
۲. كُنْتُ قَدْ شَاهَدْتُ أُمِسِ الْفِیْلِمَ حَصَلَ عَلَي جَائِزَةِ أَوْسْكَارَ قَبْلَ سَنَةٍ!
۳. أُمِسِ كُنْتُ أَشَاهِدُ الْفِیْلِمَ يَحْضُلُ عَلَي جَائِزَةِ أَوْسْكَارَ قَبْلَ سَنَتَيْنِ!
۴. كُنْتُ أَشَاهِدُ أُمِسِ فِیْلِمًا حَصَلَ عَلَي جَائِزَةِ أَوْسْكَارَ قَبْلَ سَنَتَيْنِ!

۱۸۳. عَيْنُ الْخَطَا:

۱. انسان با شیوه سخن گفتنش شناخته می شود: يُعْرِفُ الْإِنْسَانَ نَفْسَهُ بِأَسْلُوبِ كَلَامِهِ!
۲. سخن درست و استوار در دل های مردم اثر می گذارد: يُؤَثِّرُ الْقَوْلُ السَّيِّدُ فِي قُلُوبِ النَّاسِ!
۳. عاقل کسی است که از جایگاه های تهمت ها دوری می کند: الْعَاقِلُ مَنْ يَجْتَنِبُ مَوَاضِعَ التُّهْمِ!
۴. باید حق را بگویی هرچند به ضررت باشد: يَجِبُ أَنْ تَقُولَ الْحَقَّ وَإِنْ كَانَ عَلَيكَ!

۱۸۴. عَيْنُ الْجَمَلَةِ الْوَصْفِيَّة:

۱. من أهماً موصفات هذه الشجرة أنها تُعطي أثماراً طول السنته!
۲. ظواهر الطبيعة تُثبت حقيقة واحدة و هي قدرة الله!

٣. تُوجَدُ غَابَاتٌ جَمِيلَةٌ مِنْ أَشْجَارِ الْبَلُوطِ فِي مَحَافِظَةِ إِيلَامِ وَ لِرِسْتَانِ! ٤. رَأَيْتُ أَفْرَاسًا فِي الصَّحْرَاءِ تَجُولُ فِي فَصْلِ الرَّبِيعِ!
١٨٥. عَيْنٌ مَا جَاءَتْ فِيهِ جَمَلَةٌ وَصَفِيَّةٌ:

١. اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ نَفْسٍ لَا تَشْبَعُ!
٢. الَّذِي يَتَكَلَّمُ فِي مَا لَا يَعْلَمُ بَقَعُ فِي خَطَا!

٣. أَبَحْتُ عَنْ نَصِّ حَوْلَ أَهْمِيَّةِ زِرَاعَةِ الْأَشْجَارِ!
٤. قَبْرُ كُورِشٍ يَجْذِبُ سِيَّاحًا مِنْ دَوْلِ الْعَالَمِ!

١٨٦. عَيْنُ الْجَمَلَةِ الْوَصْفِيَّةِ:

١. إِنْ تَعْرِسَ غَرَسًا يَأْكُلُ مِنْهُ طَيْرٌ أَوْ إِنْسَانٌ أَوْ بَهِيمَةٌ!
٢. يُعْجِبُنِي جَدًّا حَارِسُ مَرْمَى فَرِيْقِ السَّعَادَةِ!
٣. « اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ مَثَلُ نُورِهِ كَمَشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ »
٤. « أَرْسَلْنَا إِلَى فِرْعَوْنَ رَسُولًا فَعَصَى فِرْعَوْنَ الرَّسُولَ »

١٨٧. عَيْنُ الْعِبَارَةِ الَّتِي لَيْسَتْ فِيهَا جَمَلَةٌ وَصَفِيَّةٌ:

١. الشَّجَرَةُ الْخَانِقَةُ شَجَرَةٌ تَنْمُو فِي بَعْضِ الْغَابَاتِ الْاِسْتَوَائِيَّةِ!
٢. إِنْ تَطَالَعَ كِتَابًا مَفِيدًا يُسَاعِدُكَ عَلَى كِتَابَةِ إِنْشَائِكَ!

٣. فِي الْحِصَّةِ الثَّلَاثَةِ تَكَلَّمَ مَعَ زَمِيلٍ يَجْلِسُ جَنْبَهُ!
٤. تَلَوْتُ آيَاتٍ مِنَ الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ أَثَّرَتْ فِي قَلْبِي!

١٨٨. عَيْنُ نَكْرَةٍ وَصِفَتْ:

١. مَنْ يُحَاوِلُ كَثِيرًا يَصِلُ إِلَى أَهْدَافِهِ!
٢. « مَا تَقَدَّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ »

٣. الْعَالَمُ حَيٌّ وَ إِنْ كَانَ مَيِّتًا!
٤. شَاهَدْتُ بَرْنَامَجًا يُسَاعِدُنِي فِي الدَّرُوسِ الصَّعْبَةِ!

١٨٩. أَكْمِلِ الْفَرَاغَ بِالْكَلِمَةِ الْمُنَاسِبَةِ لِإِجَادِ الْجَمَلَةِ الْوَصْفِيَّةِ: « هَؤُلَاءِ..... يَدْرُسُونَ فِي جَامِعَةِ طَهْرَانَ فِي فَرْعِ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ! »

١. الطُّلَّابُ ٢. طُلَّابٌ ٣. الطَّالِبَاتُ ٤. طَالِبَاتٌ

١٩٠. عَيْنٌ « جَلَسَ » وَصَفَ نَكْرَةً:

١. وَصَلَ إِلَى الْمَدْرَسَةِ وَ جَلَسَ عَلَى الْكُرْسِيِّ!
٢. عِنْدَمَا سَمِعَ هَذَا الْخَبَرَ حَزَنَ حَزْنًا شَدِيدًا فَجَلَسَ لِحِظَةً!
٣. مَنْ يَطُوبُ أَنْ يَتَّعَدَ عَنْ كُلِّ خَطَا جَلَسَ لِلتَّفَكُّرِ فِي أَعْمَالِهِ!
٤. رَأَيْتُ فِي هَذِهِ الْمَدْرَسَةِ طَالِبًا جَلَسَ ذَلِكَ الْيَوْمَ فِي مَكْتَبَةِ الْمَسْجِدِ!

١٩١. عَيْنُ الْوَصْفِ جَمَلَةٌ:

١. عُلمَاءُنَا الْمُجْتَهِدُونَ قَد تَقَدَّمُوا فِي الْمَجَالَاتِ الْمُخْتَلِفَةِ!
٢. فِي هَذِهِ الْمَدِينَةِ شَيْخٌ حَكِيمٌ يُشَاوِرُهُ النَّاسُ فِي أُمُورِهِمْ!

٣. قَد طُبِعَتْ فِي هَذِهِ الْمَجَلَّةِ مَقَالَاتٌ قِيَمَةٌ عَنِ الْاِقْتِصَادِ!
٤. إِنَّ الصُّورَ الْمُتَحَرِّكَةَ وَاحِدَةٌ مِنْ اِخْتِرَاعَاتِ إِدِيسُونِ!

١٩٢. عَيْنُ الْوَصْفِ لَيْسَ جَمَلَةٌ:

١. الْاِكْتِشَافَاتُ الْحَدِيثَةُ أَثْبَتَتْ أَنَّ لِلْأَلْوَانِ الْمُخْتَلِفَةِ تَأْثِيرَاتٍ عَلَيْنَا!
٢. إِحْتِرَامُ الصَّغَارِ مِنْ أُمُورٍ كَانَ يَهْتَمُّ النَّبِيُّ (ص) بِهَا دَائِمًا!

٣. فِي هَذِهِ الْأَيَّامِ أَنَا بِحَاجَةٍ إِلَى صَدِيقٍ يُسَاعِدُنِي فِي الْمَشَاكِلِ!
٤. أُرِيدُ أَنْ أَشَاهِدَ فَلَمَّا إِفْتَرَحَهُ أَحَدُ زُمَلَائِي!

١٩٣. عَيْنُ الْوَصْفِ جَمَلَةٌ:

١. مِنْ آمِنٍ وَ أَنْفَقَ مِنْ أَمْوَالِهِ الطَّيِّبَةِ فِي سَبِيلِ الْحَقِّ نَجَا!
٢. إِنَّ اللَّحْمَ غِذَاءَ مَفِيدٍ تُكَنِّزُ فِيهِ مَقَادِيرَ كَثِيرَةٍ مِنَ الْبُرُوتَيْنِ!

٣. لا تُشغَلْ نفسك بأُمور غير مهمّة فتغفل عمّا ينفَعُكَ و يُهَمِّمُكَ! ٤. على المرء أن يتواضع لمن علّمه و يحاول أن يصبح أفضل منه!

١٩٤. عَيْنُ الْجَمَلَةِ الوصفية:

١. كنت أبحث عن كتاب يناسب ثمنه لى ؛ ٢. فتّشت عنه فى مكتبات عديدة لكن ما حصلت عليه،

٣. فراجعت الكتب الّتى كانت بين يديّ فى البيت، ٤. و رأيت أنّ أئمن الكتب هو الّذى يُقرأ و يُعمل به!

١٩٥. عين ما ليست فيه صفة:

١. حكّت لنا جدّتى حكاية ما سمعناها، عن كيفة دراسة النساء فى الماضى!

٢. وفرت الأسرة لأولادها الصغار ما يحتاجون إليه حتّى يدرسوا!

٣. أصبحت المصافحة بالأيدى عملاً شائعاً بين الأصدقاء!

٤. التلاميذ يصلون إلى مدارسهم مبكرين كلّ يوم!

نکات مهم درس ششم:

اَحْتَقِرَ : خوار شد (يَحْتَقِرُ)	اَجْوَدُ : بخشنده تر ، بخشنده ترین	اَجْرٌ : مزد
اَسْرَى : اسیران	اَسْلَمَ : مسلمان شد (يُسْلِمُ)	اَسْرٌ : اسیر کرد (يَأْسِرُ)
اِفْتَقَرَ : فقیر شد (يَفْتَقِرُ)	اَطْلَقَ : رها کرد (يُطْلِقُ)	اَطْعَمَ : طعام داد (يُطْعِمُ)
بَتَيْنَا : بنا کردیم (بَتَى / بَيْتَى)	اَهْلٌ : خانواده	اَمَنْ : ایمان آورد (يُؤْمِنُ)
خَصَلَةٌ : ویژگی	خَائِبٌ : نا امید	جوع : گرسنگی
سابقٌ : پیشتر	رَدٌّ : برگرداند (يَرُدُّ)	دَلٌّ : خوار شد (يَذُلُّ)
شَدَائِدٌ : سختی ها ، گرفتاری ها	سَعَةٌ : توانمندی (ذَوْسَعَةٌ : توانمند)	سَلَامٌ : آشتی
صَاعٌ : تباہ شد ، گم شد (يَضِيعُ)	صَمَدٌ : بی نیاز	صَفَى : برگزیده
لَاتَرَأَلُ : پیوسته	فَكَ : باز کرد (يَفْكُ)	عَرَضٌ : ناموس ، آبرو
مَكْرُوبٌ : اندوهگین	مَكْرَمَةٌ : بزرگواری	مُضَرٌ : نام قبیله
آتَى : داد (يُؤْتِي)	يُعِينُ : یاری می کند (ماضی : اَعَانَ)	مُلْكٌ : پادشاهی
يَفْرَجُ عَنِ الْمَكْرُوبِ : اندوه غمگین را می زداید (ماضی : فَرَجَ)	وَلَدٌ : زایید (يَلِدُ) (لَمْتَلِدُ : نزاییده است)	يَحْمِي : پشتیبانی می کند (ماضی : حَمَى)

۱۹۶. «كَانَ هَذَا الرَّجُلُ الصَّالِحُ يَفْكُ الْأَسِيرَ وَ يَحْفَظُ الْجَارَ وَ يَحْمِي الْأَهْلَ وَالْعِرْضَ وَ يَفْرَجُ عَنِ الْمَكْرُوبِ!» عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي جَمْعِ التَّكْسِيرِ لِلْكَلِمَاتِ الْمُعَيَّنَةِ:

- (۱) الْأَسْرَى-الْجِيرَانِ-الْأَهَالِي-الْأَعْرَاضُ
(۲) الْأَسْرَى-الْجِيَارِي-الْجِيَارِي-الْأَهْلِيْنَ-الْأَعْرَاضُ
(۳) الْأَسْرَى-الْجِيرَانِ-أَهَالٍ-الْمَعَارِضُ
(۴) الْأَسْرَاءُ-الْجَارِيْنَ-الْأَهَالِي-الْأَعْرَاضُ

۱۹۷. عَيْنِ الْخَطَأِ فِي مُضَادِّ الْمَفْرَدَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطُ:

- (۱) فَلَمَّا أَطْلَقَهَا النَّبِيُّ (ص) رَجَعَتْ إِلَى أَخِيهَا «عَدِيٌّ» وَ هُوَ رَيْسُ قَوْمِهِ! (أَسْرَ)
(۲) هَذَا الرَّجُلُ يَحْفَظُ الْجَارَ وَ يَحْمِي الْأَهْلَ وَشِ الْعِرْضَ وَ يَفْرَجُ عَنِ الْمَكْرُوبِ! (الْمَسْرُور)
(۳) إِنَّ أَبِي كَانَ سَيِّدَ قَوْمِهِ، يَنْشُرُ السَّلَامَ، وَ يُعِينُ الضَّعِيفَ عَلَى شَدَائِدِ الدَّهْرِ! (الْأَمَان)
(۴) رَأَيْتُ أَحَاهُ يُحِبُّ الْفَقِيرَ، وَ يَفْكُ الْأَسِيرَ، وَ يَرْحَمُ الصَّغِيرَ! (يَكْرَهُ)

۱۹۸. عَيْنِ الْخَطَأِ فِي مَفْرَدِ الْكَلِمَاتِ الَّتِي أُشِيرَ إِلَيْهَا بِخَطُ:

- (۱) وَ لَمَّا ذَهَبَتِ الْبِنْتُ مَعَ الْأَسْرَى إِلَى رَسُولِ اللَّهِ (ص) سَلَمَتْ عَلَيْهِ وَ جَلَسَتْ! (الْأَسِير)
(۲) إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ (ص) يُطْعِمُ الْمُسِينِ، وَ يَنْشُرُ السَّلَامَ وَ يُعِينُ الضَّعِيفَ عَلَى شَدَائِدِ الدَّهْرِ! (شَدَّة)
(۳) هَذِهِ صِفَاتُ الْمُؤْمِنِينَ حَقًّا؛ اَتْرَكُوها فَإِنَّ أَشْبَاهَا كَانَ يُحِبُّ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ! (مَكْرَمَةٌ)
(۴) فَقَالَتْ الْآبَاءُ حَاتِمِ الطَّائِي لِأَخِيهَا: يَا أَحِي، إِنِّي رَأَيْتُ خِصَالًا مِنْ هَذَا الرَّجُلِ تُعْجِبُنِي! (خَصَلَةٌ)

۱۹۹. عَيْنِ الْخَطَأِ فِي تَرْجَمَةِ الْمَفْرَدَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطُ:

١) فَإِذَا يَكُونُ نَبِيًّا فَلِلسَّابِقِ فَضْلُهُ، وَ إِذَا يَكُونُ مَلِكًا فَلِلتَّرَالِ فِي عِزِّ مُلْكِهِ! (بيشرو-بيوسته)
 ٢) يُعَلِّمُ الآبَاءَ أَبْنَاءَهُمْ أَشْيَاءَ كَثِيرَةً لِيُسَاعِدُوهُمْ عَلَى اكْتِسَابِ الْأَخْلَاقِ الْحَسَنَةِ (آموزش ميدهند-تا يارى كنند)
 ٣) رَأَيْتَ ذَلِكَ الْعَابِدِ يَحْمِي الْأُسْرَةَ وَ الْعِرْضَ وَ يُفْرِجُ عَنِ الْمَكْرُوبِ! (حمایت ميشود-باز ميشود)
 ٤) لَا تَحْقِرُوا إِخْوَانَكُمْ لِأَنَّ مَنْ حَقَرَ مُؤْمِنًا فَإِنَّ اللَّهَ يُدْلِلُهُ فَلْيَتْرِكْ عَمَلَهُ السَّيِّئَ! (تحقيرنكند-خوار ميكند)
٢٠٠. «هُؤَلَاءِ إِشْخَاصٌ لَمْ..... يَدَّ الْآخَرِينَ فِي.... الدَّهْرِ، إِذْنٌ..... أَنْ يُسَاعِدَهُمُ الْآخَرُونَ!» عَيْنِ الصَّحِيحِ لِتَكْمِيلِ الْفَرَاقَاتِ:

١) يَقْبَلُوا-شَدَائِدَ-لِيَنْتَظِرُوا
 ٢) يَطْلُبُوا-مَصَاعِبَ-لَا يَنَاسُوا

٣) يَأْخُذُوا-مَصَاعِبَ-لَا يَتَوَقَّعُوا
 ٤) يَرُدُّوا-صُعُوبَاتٍ-لِيَدْعَمُوا

٢٠١. «قَالَتِ الْبِنْتُ لِلرَّسُولِ (ص): إِنَّ أَبِي كَانَ سَيِّدَ قَوْمِهِ، يَفْكُ الْأَسِيرَ وَ يَحْفَظُ الْجَارَ وَ يَحْمِي الْأَهْلَ وَ الْعِرْضَ!» عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي مَرَادِفِ الْكَلِمَاتِ الَّتِي أَشِيرَ إِلَيْهَا بِخَطِّ:

١) يُحَرِّزُ-يَصُونُ-يُدَافِعُ-الْأُسْرَةَ
 ٢) يَرُدُّ-يُحَافِظُ-يُحَامِي-الْأُسْرَةَ

٣) يُطْلِقُ-يَضْمَنُ-يَشْمُلُ-الْأَقْرَبَاءَ
 ٤) يَطْلُقُ-يُلْجِي-يُعِينُ-الْأَقْرَبَاءَ

٢٠٢. «لِ..... الْإِنْسَانِ الَّذِي..... نَفْسُهُ لِ..... اللَّهِ أَوْضَاعُهُ!» عَيْنِ الصَّحِيحِ لِتَكْمِيلِ الْفَرَاقَاتِ:

١) يَنْتَظِرُ-يُعَيِّرُ-يُعَيِّرُ
 ٢) يَتَوَقَّعُ-يَتَغَيَّرُ-يُسَاعِدُ

٣) يُعَيِّرُ-يَتَغَيَّرُ-يَبْسُطُ
 ٤) يَتَغَيَّرُ-يُعَيِّرُ-يَنْشُرُ

٢٠٣. الْمُؤْمِنُونَ لِ..... عَلَى اللَّهِ الَّذِي لَا..... خَائِبِينَ وَلَا..... مِنْ رَحْمَتِهِ أَبَدًا!

١) يَعْتَمِدُوا-يُضَيِّعُ-يَطْرُدُوا
 ٢) يَتَوَكَّلُوا-يَرُدُّ-يَنَاسُوا

٣) يَتَوَقَّعُوا-يَجْعَلُ-يَفِرُّوا
 ٤) يَسْتَلِمُوا-يَصْعُ-يَتْرَكُوا

٢٠٤. عَيْنِ الْخَطِّ لِتَكْمِيلِ الْفَرَاقَاتِ فِي الْأَجُوبَةِ التَّالِيَةِ:

١)..... غَلِيظَ الْقَلْبِ عِنْدَمَا نَعْلَمُ الدُّطْفَالَ، لِأَنَّ هَذِهِ الْخُصْلَةَ..... هُمْ عَنكَ! (لَا تَكُنْ-تُبْعِدُ)

٢) اِغْلَمُوا أَنَّهُ لَيْسَ لِلْكَفَّارِ دِينٌ وَ كَذَلِكَ لِلَّذِينَ..... هُمْ وَ يَنْصُرُونَهُمْ فِي..... ضِدِّ الْمُسْلِمِينَ! (يَبْسُطُونَ-النَّشْرُ)

٣)..... الْأَعْدَاءُ فِي الْحَرْبِ حِينَمَا مَا اسْتَطَاعُوا أَنْ..... إِلَى أَهْدَافِهِمْ! (هَرَبَ-يَصِلُوا)

٤)..... الْمَظْلُومُونَ أَمَامَ الظَّالِمِينَ وَ لِ..... هُمْ الْمُؤْمِنُونَ لِيَتَغَلَّبُوا عَلَيْهِمْ! (لَا يَسْتَسْلِمُ-يُسَاعِدُ)

٢٠٥. عَيْنِ الْخَطِّ فِي تَرْجُمَةِ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ:

١) اَلْعَرَاضُنَا خَطٌّ أَحْمَرٌ وَ يَرُدُّ بِشِدَّةٍ عَلَى الْأَعْدَاءِ الَّذِينَ يُهَدِّدُونَنَا فِي أَقْصَى النَّقَاطِ! (ناموس ها-پاسخ ميدهيم)

٢) وَ الَّذِي كَانَ عَزِيزًا فَاحْتَقِرُوا أَوْ صَفِيًّا عَالِمًا بَيْنَ الْمُضَرِّ! (خوار شد-برگزيده)

٣) أَوْلَئِكَ الْأَصْدِقَاءُ الْأَوْفِيَاءُ لَمْ يُضَلُّوا أَصْدِقَاءَهُمْ وَ هَاتَرَكُوهُمْ فِي الشَّدَائِدِ! (گمراه نشدند-ترك نکردند)

٤) فِي إِخْدَى الْعَرَاوَاتِ أَسْرَ الْمُسْلِمُونَ ابْنَةُ حَاتِمِ الطَّائِي الَّذِي يُضْرِبُ بِهِ الْمَثَلَ فِي الْكِرَامِ! (جنگ ها-به او مثال زده ميشود)

ادوات جزم فعل مضارع دو دسته اند:

- الف) ادوات جزم یک فعل مضارع:**
- لَمْ : لَمْ يَنْصُرْ
  - لَمَّا : لَمَّا يَذْهَبُوا
  - لای نهی (در مقدمه بحث شد) : لَا تَذْهَبُوا
  - لام امر غایب (در مقدمه بحث شد) : لِيَذْهَبْ

ب) ادوات جزم دو فعل مضارع: ادوات شرط (اِنْ ، مَنْ ، مَا)

مضارع مجزوم به لَمْ (و لَمَّا) : (فعل جَد)

هرگاه فعل مضارع بعد از حرف لَمْ و یا لَمَّا واقع شود مجزوم می شود یعنی :

لَمْ یا لَمَّا + فعل مضارع : - لَمْ يَذْهَبْ (۱ ، ۴ ، ۷ ، ۱۳ ، ۱۴)
 - نونها از آخر حذف
 - صیغه ۶ و ۱۲ بدون تغییر

مثال: يَذْهَبُ ← لَمْ يَذْهَبْ / يَجْلِسَانِ ← لَمَّا يَجْلِسَا

• نکات :

۱) فعل مضارع با (لَمْ) گاهی به ماضی ساده منفی و گاهی به ماضی نقلی منفی ترجمه می شود ولی فعل مضارع با (لَمَّا) فقط به ماضی نقلی منفی ترجمه می شود . (همراه با هنوز)

مثال : لَمْ يَذْهَبْ (نرفت) یا (نرفته است) - لَمَّا يَذْهَبْ (هنوز نرفته است)

۲) حرف (لَمْ) بر سر فعل ماضی نمی آید ولی (لَمَّا) بر سر فعل ماضی می آید و در آن صورت اسم

است و معنی (زمانیکه - هنگامیکه) می دهد . البته دقت کنید که اگر بعد از (لَمَّا) فعل مضارع مجزوم نشود ، لَمَّا بازم میتواند معنی زمانیکه بدهد .

لَمَّا جَاءَ دَهَبْتُ : زمانیکه او آمد من رفتم .

لَمَّا يَدْخُلُ أَبِي الْبَيْتَ أَقَوْمٌ مِنْ مَجْلِسِ إِحْتِرَاماً لِشَأْنِهِ وَ مَقَامِهِ : زمانیکه پدرم وارد خانه میشود برای احترام به شأن و مقام او ، از جایم برمیخیزم .

(۳) لِمَ به معنی (چرا) می باشد و نباید آنرا با (لِمَ) اشتباه گرفت .

مثال: لِمَ دَهَبْتَ إِلَى السُّوقِ : چرا به بازار رفتی؟

(۴) هرگاه هنگام مجزوم کردن، برای ساکن کردن حرف آخر به یکی از حروف (و - ی) رسیدیم خود آن

حروف حذف می شوند : مثال : لَمَ + يَدْعُوْا ⇨ لَمْ يَدْعُ لَمَ + يَهْدِيْ ⇨ لَمْ يَهْدِ

یادآوری :

● امر غایب و متکلم : (امر بلام یا مضارع مجزوم) :

از شش صیغه مضارع غایب و دو صیغه مضارع متکلم به طریق زیر درست می شود :

(۱) امر لام مکسوری (لِ) که به آن لام امر می گویند به اول صیغه های مضارع می آوریم

✓ لُ ⇨ لُ (صیغه ۱، ۴، ۱۳ و ۱۴)

✓ ن ⇨ حذف (صیغه ۲، ۳، ۵)

✓ صیغه ۶ (جمع مونث) ⇨ بدون تغییر

(۲) آخرش را مجزوم می کنیم :

(۳) دقت کنید که صیغه ۶ بدون تغییر باقی می ماند.

مثال: لِيَذْهَبُ - لِيَذْهَبَا ... لِيَذْهَبْنَ... لِأَذْهَبُ - لِنَذْهَبُ

● دقت:

(۱) لام امر فقط بر سر صیغه های متکلم و غایب می آید ، در سوالات اگر آن را با صیغه های مخاطب بیاورند اشتباه است .

۲) لام امر بعد از (وَ - فَ - ثُمَّ) قرار بگیرد می‌توانیم آن را ساکن کنیم .

مثال: فَلْيَنْظُرْ (باید بنگرد) - وَلْيَقُولُوا (باید بگویند) - ثُمَّ لِيَذْهَبَنَّ (پس باید بروند)

۳) در ترجمه امر غایب از کلمه (باید) استفاده می‌کنیم : مثال: لِيَذْهَبْ ⇐ باید برویم

۴) برای منفی کردن فعل امر غایب از **فعل نهی** استفاده خواهیم کرد :

لِيَذْهَبْ (باید برود) ⇐ لَا يَذْهَبْ (نباید برود)

● **فعل نهی (امر منفی) :**

هرگاه بخواهیم انجام دادن کاری را از کسی بازداریم ، حرف (لای نهی) را بر سر فعل مضارع آورده و آخر آن را مجزوم می‌نماییم :

✓ ُ ⇐ ُ (صیغه های ۱، ۴، ۷، ۱۳ و ۱۴)

✓ ن ⇐ حذف (صیغه های ۲، ۳، ۵، ۸، ۹، ۱۰ و ۱۱)

✓ صیغه ۶ و ۱۲ (جمع مونث) ⇐ بدون تغییر

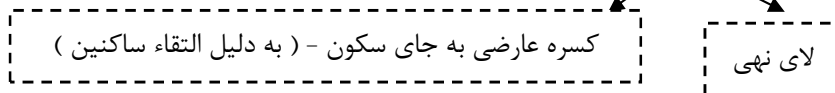
لا + تَذْهَبُونَ ⇐ لَا تَذْهَبُوا / لا + تَكْتُبِينَ ⇐ لَا تَكْتُبِي / لا + يَجْلِسْنَ ⇐ لَا يَجْلِسْنَ

● **نکته :**

۱) این فعل بیشتر در افعال صیغه مخاطب کاربرد دارد .

۲) کسره در آخر مضارع ، حکم سکون را دارد . (چون کسره از ویژگی های اسم است)

مثال: لَا تَنْصُرِ الْبَاطِلَ

۳) در ترجمه ی فعل نهی در صیغه های غایب و متکلم از کلمه (نباید) استفاده می‌کنیم ولی در صیغه های مخاطب نیازی به استفاده از آن نیست همان امر منفی فارسی است.

لَا يَذْهَبُوا : نباید بروند (غایب) / لَا يَذْهَبْ : نباید برویم (متکلم) / لَا تَذْهَبُوا : نروید (مخاطب)

انواع لا:

- (لا) نفی : بر سر فعل مضارع قرار می گیرد و تغییری در آن ایجاد نمی کند. (لا + فعل مضارع مرفوع)
مثال : و اللّٰهُ یَعْلَمُ و انْتُمْ لاتَعْلَمُونَ : و خدا می داند ولی شما نمی دانید .

- (لا) نهی : بر سر فعل مضارع قرار می گیرد و آن را مجزوم می کند. (لا + فعل مضارع مجزوم)
مثال : لاتَدْخُلُوا مِنْ بَابٍ وَاحِدٍ و ادْخُلُوا مِنْ ابوابٍ متفرقةٍ : از یک در وارد نشوید و از درهای مختلف وارد شوید .

- (لا) نفی جنس : بر سر اسم در اول جمله اسمیه قرار می گیرد. (لا + اسم نکره) (درس اول دوازدهم)
مثال : لاتَلْمِیْذٌ فِی الصِّفِّ : هیچ دانش آموزی در کلاس نیست .

- (لا) حرف عطف : بین دو اسم تنوین دار و یا دو اسم ال دار قرار می گیرد. (اسم + لا + اسم)
مثال : قرأتُ المجلَّة لا الصحیفَةَ : مجله را خواندم نه روزنامه را

- لا جواب به معنی (نه) : در پاسخ به سوال (هَل) و (أ) :
مثال : اَآنتَ مِنْ تَبْرِیزِ : لا ، اَنَا مِنْ تَهْرانِ

 هشدار :

مواظب کلمه (آلا : آگاه باش) باشید که جزو هیچکدام از انواع لای ذکر شده نیست .

مثال : اَلَا بِذِکْرِ اللّٰهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ

۲۰۶. « لا یحزنک قولُ الذین کفروا بالله و الیوم الآخر فلا تقنط من رحمة الله! »:

۱. سخنان آنانی که به خداوند و روز واپسین کافر شده اند، تو را اندوهگین نکند و از رحمت خدا ناامید نشو!
۲. نباید کلام کسی که به الله و روز قیامت کافر شده، تو را ناراحت کند و از رحمت خدا ناامید شوی!
۳. گفتار کسانی که به خدا و روز قیامت کافر می شوند، تو را ناراحت ننماید و نباید از رحمت خدا ناامید شوی!
۴. سخن کسانی که به خداوند و روز واپسین کافر شده اند، نباید تو را اندوهگین کند و از رحمت خداوند ناامید نشو!

۲۰۷. عین الصّحیح:

۱. لیتَهَضَّ المسلمون من نوم الغفلة: مسلمانان از خواب غفلت بیدار می شوند،
۲. لکی یتقدّموا فی المجالات المختلفة: که در زمینه های مختلفی پیشرفت کنند،
۳. و یرفعوا علم الإسلام بأیدیهم: و پرچم اسلام را با دستانشان بالا ببرند،
۴. و لا یکنوا من الخاسرین فی الدنیا!: و تا از زیان دیدگان در دنیا نشدند!

۲۰۸. عین الصّحیح:

۱. « لا تقرّبوا الصلّاة و أنتم سُکّاری »: نباید در حالی که مست هستید، نماز بخوانند!
۲. لم یمنّ الله علی عباده أبداً: خداوند هرگز بر بندگانش منت نمی گذارد!
۳. لم تنتخبون طریقا ً یجرکم إلى الضلالة: چرا راهی را انتخاب می کنید که شما را به گمراهی بکشاند؟
۴. تعلّم القرآن لتفهم القرآن تماماً: برای فهمیدن کامل قرآن، عربی یاد بگیر!

۲۰۹. عین الصّحیح:

۱. لا تخرجین من البیت قبل أن تلبسی ملابس مناسبة: قبل از این که لباس های مناسبی بپوشی از خانه خارج نشو!
۲. لیسافر الإنسان و یحصل علی تجارب کثیرة: انسان باید مسافرت کند تا به تجربه های فراوانی دست یابد!
۳. لم یقدر أحد أن یأتی بمثل القرآن: کسی نتوانسته است که مانند قرآن را بیاورد!
۴. لا یعقب العاقل هدفاً یقتل وقتّه: عاقل نباید هدفی را دنبال کند که وقتش را بکشد!

۲۱۰. عین الخطأ:

۱. « ألم یعلم بأنّ الله یزی »: آیا می داند که خداوند می بیند؟
۲. لا تظلم کما لا تحب أن تُظلم: ستم نکن همان طور که دوست نداری به تو ستم شود!
۳. فلیعتمد الإنسان علی قدراته فقط: انسان فقط باید بر توانایی هایش تکیه کند!
۴. من عدب لسانه کثر إخوانه: هرکس زبانش شیرین شود، دوستانش زیاد می شوند!

۲۱۱. عین الخطأ:

۱. هُوَلاءِ نِسَاءً لَا يَفْعَلْنَ مَا يَصْرُهُنَّ: این زنان نباید کاری را انجام دهند که به آن ها ضرر می رسانند.

۲. يُعْطَى هَذَا الْأُسْتَاذُ الدُّكْتُورَاهُ الْفَخْرِيَّةَ تَقْدِيرًا لِجُهِودِهِ: به این استاد به پاس تلاش هایش دکترای افتخاری داده می شود.

۳. لَنْ أَسْتَشِيرَ مَنْ يَحْسَبُ نَفْسَهُ عَاقِلًا: با کسی که خودش را عاقل می پندارد، هرگز مشورت نخواهم کرد!

۴. لِنُشَارِكُ فِي حَفْلَةِ تَكْرِيمِ الْمُعْلَمِينَ: باید در جشن بزرگداشت معلمان شرکت کنیم!

۲۱۲. «لَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يَذْكُرْ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ»:

۱. از آن چه نام خداوند بر آن ذکر نشده است، نخورید! ۲. نمی خورید از آن چیزی که اسم خدا بر آن آورده نمی شود!

۳. نباید از چیزی بخورید که اسم خداوند بر آن آورده نشود! ۴. از آن چه نام الله را بر آن ذکر نکرده اند، نخورید!

۲۱۳. «لِأَنَّكُمْ مَعَ أَصْدِقَائِي يُسَاعِدُونِي فِي تَعَلُّمِ دَرُوسِي حَتَّى أَنْجَحَ فِي امْتِحَانَاتِ آخِرِ السَّنَةِ!»:

۱. باید دوستانم در یادگیری درس ها به من کمک کنند تا در امتحانات پایان سال قبول شوم!

۲. باید با دوستان خود صحبت کنم تا به من در یادگیری درس هایم کمک کنند تا در امتحانات پایان سال موفق شوم!

۳. با دوستانم صحبت می کنم تا به من در یادگرفتن درس هایم کمک کنند تا در امتحانات پایان سال موفق شوم!

۴. برای این که با دوستانم صحبت کنم باید به آن ها در یادگیری درس ها کمک کنم تا در آزمون های انتهای سال موفق شوند!

۲۱۴. «أَوْ لَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ»:

۱. آیا نمی دانند که خداوند روزی را برای کسی که می خواهد، فراوان می کند؟

۲. آیا ندانسته اند که خدا روزی را برای هرکس که بخواهد، می گستراند؟

۳. آیا ندانستند که خداوند روزی را به هرکسی که خواست، گسترانیده است؟

۴. آیا ندانسته اید که خداوند روزی را می گستراند برای کسی که بخواهد؟

۲۱۵. «قَالَتِ الْأَعْرَابُ آمَنَّا قُلْ لَمْ تُؤْمِنُوا وَلَكِنْ قُولُوا أَسْلَمْنَا»: «بادیه نشینان گفتند:.....»

۱. ایمان آوردیم بگو ایمان نیاورده اید، بلکه بگویید: اسلام آورده ایم!

۲. ایمان آوردیم بگو: ایمان نیاورید، بلکه بگویید: اسلام بیاورید!

۳. ایمان می آوریم بگو ایمان نمی آورید، بلکه بگویید: اسلام می آوریم!

۴. ایمان می آوریم بگو: شما ایمان نیاورده اید، ولی الان می گوئید: اسلام آورده ایم!

۲۱۶. عَيْنُ الْخَطَا:

۱. أَنَا لَمْ أُسَافِرْ فِي السَّنَتَيْنِ الْمَاضِيَتَيْنِ: من در دو سال گذشته مسافرت نکرده ام!

۲. هُوَ لَنْ يَرْجِعَ إِلَى الْمَلْعَبِ عَدَاً: او فردا به ورزشگاه برخواهد گشت!

۳. مَنْ يَجْتَهِدُ يَنْجَحْ فِي أَعْمَالِهِ: هرکس تلاش کند باید در زندگی اش موفق شود!

۴. حاول لکی لا تیأس فی حیاتک: تلاش کن تا در زندگی ات مایوس نشوی!

۲۱۷. عین الخطأ:

۱. « لم یلد و لم یولد * و لم یکن له کفواً أحدٌ »: زاده و زاده نشده است و کسی برای او هم‌تا نبوده است!
۲. « علی الله فلیتوکل المؤمنون »: پس مؤمنان فقط باید بر خدا توکل کنند!
۳. « فلیعبدوا ربَّ هَذَا البیت »: پس پروردگار این خانه را باید عبادت کنید!
۴. « الذی أطمعهم من جوعٍ و آمنهم من خوفٍ »: کسی که در گرسنگی به آنها خوراک داد و آن‌ها را از ترس ایمنی بخشید!

۲۱۸. عین الخطأ فی التعریب:

۱. هرگز به خوبی دست نخواهیم یافت: لَنْ نَنَالَ الرِّبَّ أَبَداً،
  ۲. تا از آن چه دوست داریم، انفاق کنیم: حَتَّى نُنْفِقَ مِمَّا نُحِبُّ،
  ۳. و از بازدارندگان از بدی باشیم: وَ نَكُونَ مِنَ النَّاهِیْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ،
  ۴. و از دوستی با دلسوز نادان دوری نماییم!: وَ لَنَجْتَنِبَ مُصَادَقَةَ مُشْفِقٍ جَاهِلٍ!
۲۱۹. «در کارها باید به خداوند توکل کنیم تا به بهترین شکل به پایان برسد»:

۱. لِنَتَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ فِي أَعْمَالِنَا حَتَّى تَصِلَ إِلَى غَايَتِهَا بِشَكْلِ أَحْسَنِ!
  ۲. لِنَتَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ فِي الْأَعْمَالِ حَتَّى تَصِلَ إِلَى نَهَائِثِهَا بِأَحْسَنِ شَكْلِ!
  ۳. عَلَيْنَا أَنْ نَتَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ فِي الْأَعْمَالِ حَتَّى وَصَلَ إِلَى آخِرِهِ بِأَحْسَنِ شَكْلِ!
  ۴. یجب علينا أَنْ نَتَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ فِي الْأَعْمَالِ لِكِي یَصَلَ إِلَى نَهَائِثِهِ بِأَفْضَلِ الْأَشْكَالِ!
۲۲۰. « ما برای رسیدن به اهداف خود باید تلاش دانشمندان بزرگ را مورد توجه قرار دهیم! » عین الخطأ:

۱. للحصول على أهدافنا علينا أن نهتمَّ بجهد العلماء الكبار!
  ۲. لنجعل جهد العلماء الكبار نصب أعیننا للوصول إلى أهدافنا!
  ۳. یلزم علينا بالاهتمام بأهدافنا للوصول إلى اجتهاد العلماء العظام!
  ۴. للتوصل إلى أهدافنا یجب علينا أن نجعل اجتهاد العلماء العظام نصب أعیننا!
۲۲۱. « این دختران اگر تلاش نکنند، در انجام وظایف خود به موفقیت دست نخواهند یافت! »

۱. إن لم تجتهد هؤلاء البنات، لن ینجن فی أداء واجباتهنَّ!
۲. إن لم یجتهدون هؤلاء البنات، لم یُقْزَرنَ فی القيام بالواجبات!
۳. إذا لا تجتهد تلك البنت لم تحصل على النَّجَاح فی الأداء بالواجبات!
۴. إذا لم تجتهدی هذه البنات، لم تصلن إلى التوفیق فی القيام بالواجباتهنَّ!

٢٢٢. عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي الْأَمْرِ عَنِ الْأَفْعَالِ التَّالِيَةِ: « تَرْجِعَنَّ - يَرْجِعَنَّ - تَرْجِعِينَ »:

١. لِتَرْجِعَنَّ - إِرْجِعَنَّ - إِرْجِعِي ٢. إِرْجِعْ - لِيَرْجِعْ - إِرْجِعِي ٣. إِرْجِعَنَّ - إِرْجِعَنَّ - لِتَرْجِعِي ٤. إِرْجِعَنَّ - لِيَرْجِعَنَّ - إِرْجِعِي

٢٢٣. عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي النِّهْيِ عَنِ الْأَفْعَالِ التَّالِيَةِ: « غَسَلْتُ - غَضِبْتُ - حَدَّثْنَا »:

١. لَا أَعْسِلْ - لَا تَعْصِبِي - لَا يُحَدِّثُنَا ٢. مَا غَسَلْتُ - مَا غَضِبْتُ - مَا حَدَّثْنَا

٣. لَا أَعْسِلْ - لَا تَعْصِبِينَ - لَا تُحَدِّثُنَا ٤. لَا أَعْسِلُ - لَا تَعْصَبْ - لَا نُحَدِّثُ

٢٢٤. عَيْنُ الصَّحِيحِ عَنِ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ: « لِيَعْبُدَ الْإِنْسَانُ خَالِقًا لَا كُفُوَ لَهُ وَ لَا يُشْرِكْ بِعِبَادَتِهِ حَتَّى يَفُوزَ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ! »:

١. لِيَعْبُدُ - لَا يُشْرِكُ - حَتَّى يَفُوزَ ٢. لِيَعْبُدَ - لَا يُشْرِكْ - حَتَّى يَفُوزَ

٣. لِيَعْبُدَ - لَا يُشْرِكُ - حَتَّى يَفُوزَ ٤. لِيَعْبُدَ - لَا يُشْرِكْ - حَتَّى يَفُوزَ

٢٢٥. عَيْنُ مَا لَيْسَ فِيهِ الْمُضَارِعُ الْمُجْزُومُ:

١. لِيَفْهَمَ الطُّلَّابُ هَذَا الدَّرْسَ يَحْتَاجُونَ إِلَى زَمَنِ أَكْثَرَ! ٢. لِيَنْظُرَ الْمُؤْمِنُونَ إِلَى الْعَالَمِ كُلِّهِ بِنَظَرٍ الْإِعْتِبَارِ!

٣. لَمْ يَسْتَخْرِجِ الْغَوَّاصُونَ مِنَ الْبَحْرِ دُرًّا أَمْسًا! ٤. لَا تُحَدِّثِ النَّاسَ بِكُلِّ مَا سَمِعْتَ بِهِ!

٢٢٦. عَيْنُ « لَ » لَا يُمْكِنُ أَنْ تَكُونَ جَازِمَةً:

١. لِيُتَوَاجَهَ النِّسَاءُ صُعُوبَاتِ الدَّهْرِ صَابِرَاتٍ! ٢. إِنَّ الْفُرْصَةَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ فَلَنْغْتَنِمَهَا!

٣. لِيَحْفَظَ التَّلَامِيذُ ثَلَاثَةَ أَشْعَارٍ لِلجَلِيسَةِ الْقَادِمَةِ! ٤. لِيَتَجَدَّ صَدِيقًا مُخْلِصًا عَلَيْكَ أَنْ تَقْبَلَ عَلَى الْكِتَابِ!

٢٢٧. عَيْنُ الْخِطَاءِ عَنِ نَوْعِ « اللَّامِ »:

١. السَّنَجَابُ الطَّائِرُ لَهُ غِشَاءٌ خَاصٌّ كَالْمِظَلَّةِ: الْجَارَّةُ ٢. لِنَتَالُوا الْبِرَّ عَلَيْكُمْ أَنْ تَنْفَقُوا مِمَّا تَحَبُّونَ: الْجَازِمَةُ

٣. إِهْمَا بُعِثَتْ لِأَهْمِّ مَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ: النَّاصِبَةُ ٤. لِنَجْعَلَ جِهْدَ النَّمْلَةِ نَصَبَ أَعْيُنِنَا جَمِيعًا: الْجَازِمَةُ

٢٢٨. « قُلْتُ لَهَا بِصَوْتِ عَالٍ: لِيَتَصَدَّقْ فِي حَيَاتِكَ دَائِمًا لِتَبْتَعِدَ عَنِ الرِّذَالِ! ». عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي نَوْعِ الْكَلِمَاتِ الثَّلَاثِ:

١. نَاصِبَةٌ - نَاصِبَةٌ - جَازِمَةٌ ٢. حَرْفُ جَرَ - جَازِمَةٌ - نَاصِبَةٌ ٣. جَازِمَةٌ - جَازِمَةٌ - لَامُ أَمْرٍ ٤. جَارَةٌ - جَارَةٌ - نَاصِبَةٌ

٢٢٩. عَيْنُ « لَا » النَّاهِيَةِ:

١. الَّذِي لَا يَرْحَمُ النَّاسَ لَا يَرْحَمُهُ اللَّهُ فَارْحَمُوا حَتَّى تُرْحَمُوا! ٢. الْقَوَائِنُ الْإِسْلَامِيَّةُ لَا تَمْنَعُنَا عَنِ التَّقَدُّمِ فِي الْمَجَالَاتِ الْاجْتِمَاعِيَّةِ!

٣. لَا يَتَكَلَّمُ الْإِنْسَانُ قَبْلَ أَنْ يَتَأَمَّلَ فِيمَا يُرِيدُ أَنْ يَقُولَهُ! ٤. لَا أَنْسَى ذِكْرِيَّاتِ حَفْلَةِ زَوْاجِ صَدِيقِي الَّتِي انْعَقَدَتْ قَبْلَ شَهْرٍ!

٢٣٠. « لَا يَطْلُبُ الْوَالِدَانُ لِأَوْلَادِهِمَا إِلَّا الْخَيْرَ فَلَا يَسْمَحَانِ أَنْ يُصَادِقُوا أَيَّ شَخْصٍ! ». عَيْنُ نَوْعِ « لَا » فِي الْفَعْلَيْنِ:

١. النَّافِيَةُ - الْجَازِمَةُ ٢. النَّاهِيَةُ - النَّاهِيَةُ ٣. النَّافِيَةُ - النَّافِيَةُ ٤. الْجَازِمَةُ - النَّافِيَةُ

٢٣١. « وَ لَا تَيَاسُوا مِنْ رُوحِ اللَّهِ إِنَّهُ لَا يَبْأَسُ مِنْ رُوحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ » عَيْنُ الصَّحِيحِ:

١. لَا تَيَاسُوا: فَعْلٌ نَهْيٌ، لِلْمُخَاطَبِينَ، لَازِمٌ، مُزِيدٌ ثَلَاثِي / فَعْلٌ وَ فَاعِلُهُ ضَمِيرُ الْوَاوِ الْبَارِزِ

٢. لا يَبْأَسُ : مضارع مجزوم - للغائب - لازم / فعل و مع فاعله ، جملة فعلية

٣. الله (الثانى) : اسم الجلالة - مفرد - مذكر - نكرة / مضاف إليه

٤. الكافرونَ : جمع سالم للمذكر - اسم فاعل - معرفة / صفة

٢٣٢. عَيْنَ مضارعاً لا يُترجم مضارعاً:

١. لِيَعْلَمِ الْإِنْسَانُ أَنْ كُلَّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ!
٢. حاولت كثيراً لِأَسْتَطِيعَ أَنْ أُنْجَحَ فى الامتحان!

٣. « قُلْ لَمْ تُؤْمِنُوا وَلَكِنْ قُولُوا أَسْلَمْنَا »
٤. المسلمون لِيَسْتَطِيعُوا أَنْ يواجهوا المشاكل!

٢٣٣. عين الفعل ماضياً فى المعنى:

١. مَنْ حَفَرَ بئراً لِأَخِيهِ وَقَعَ فِيهَا!
٢. الطُّلابُ لَمْ يَحْضُرُوا فى الصُّفوفِ بسبب برودة الجوِّ!

٣. الْمُؤْمِنُونَ لا يُشْرِكُوا أحداً بعبادة رَبِّهِمْ!
٤. إِعْتَمَدُوا على الله فى جميع أحوالِكُمْ!

٢٣٤. عَيْنَ العبارة الَّتى يمكن أن تكون مضارعاً مرفوعاً أو مجزوماً:

١. ما تَخْرُجُ التَّمَلُّةُ إلى سطح الأرض تَنْشُرُها تَحْتَ ضَوْءِ الشَّمْسِ!
٢. المَمْرُضَاتُ لا يُهْمِلْنَ فى أداء وظائفهنَّ!
٣. لِأَسَاعِدَ المحرومينَ فى بلادى، سافرتُ إلى هذه المناطق!
٤. طَلَبْتُ هذه الأُمَّ من ولديها أَنْ يُسَاعِدَها فى أعمال البيت!

٢٣٥. عَيْنَ حروفاً كُلِّها تقدر على حذف التَّوْنِ:

١. لا - إن - مِنْ   ٢. حتَّى - ما - لَمْ - لَ   ٣. عَن - لَمْ - أَنْ - لا   ٤. لَ - مَن - كى - إذا

٢٣٦. « مَا دخلنا الصفَّ قلت لصديقتى لنجلس فى الأمام لنسمع كلام الأستاذة جيِّداً! ». عَيْنَ الصَّحِيحِ فى نوع الأَلامات الثلاث:

١. جازة / جازمة / ناصبة   ٢. ناصبة / جازمة / حرف الجرِّ   ٣. جازة / ناصبة / لام الأمر   ٤. حرف الجرِّ / لام الأمر / جازمة

٢٣٧. عَيْنَ الأفعال مجزومة كُلِّها:

١. عندما أنزل القرآن لم يقدر أحد على أن يأتى بمثله حتَّى الآن!

٢. من لم يَقْصُرْ فى أداء واجباته اليوم يصل إلى أهدافه غداً!

٣. ليستيقظ كلُّ المسلمين من نوم الغفلة حتَّى يأخذوا حقَّهم من الظالمين!

٤. ينادينى صديقى أن أشاهده ولكننى لم أفهم ماكان قصده من هذا النداء!

٢٣٨. عَيْنَ المضارع المنصوب:

١. هذا الدرس صعب، لِيَسَاعِدَكَ أخوك!
٢. أمرت الأُمَّ بناتها أَنْ لا يكسلن فى أعمالهنَّ!

٣. فى السَّمَاوَاتِ و الأرض عجائب كثيرة لِتَتَنَبَّهَ الإنسان!
٤. إن تعرَّفوا حلاوة عاقبة الحَقِّ تصبروا على مرارتها!

درس هفتم : لغات مهم درس هفتم

أطراف : دست و پا و سر	أصيّب : دچار شد (أصاب / يُصيبُ)	أخيراً : سرانجام
آيات : نشانه ها (مفرد : آية)	ألف : همدل کرد ، نوشت (مضارع : يُؤلّف)	أعجوبة : شگفت انگیز (جمع : أعاجيب)
بكماء : لال ← مؤنث (أبكم : لال ← مذکر) (جمع : بكم)	ألقي : انداخت (مضارع : يُلقى) (ألقى مُحاضرة : سخنرانی کرد)	أوفى : وفا کرد (مضارع : يُوفى) (أوفوا : وفا کنید)
حُمى : تب	حزام : کمربند (جمع : أحزمة)	حروف الهجاء : حروف الفبا
الرّوح : رحمت	رغم : با وجود	رسام : نقاش
عمياء : کور ، نابینا ← مؤنث (أعمى : کور ، نابینا ← مذکر) (جمع : عمى)	صماء : کر ، ناشنوا ← مؤنث (أصم : کر ، ناشنوا ← مذکر) (جمع : صم)	سعى : تلاش کرد (مضارع : يسعى) = جدّ ، اجتهد ، حاول
طباشير : گچ نوشتار	شهادة : مدرک	شلل دماغى : فلج مغزى
مع أن : با این که	مصاب بـ : دچار	مُخضرة : سرسبز
واجهه : روبرو شد (مضارع : يواجهه)	نظف : تمیز کرد ، پاکیزه کرد (مضارع : ينظف)	مُعوق : معلول ، جانباز
هزيمة : شکست دادن ، شکست	يسرى : چپ	أطراف الأربعة : دست ها و پاهایش

۲۳۹. عَيْنُ الْخَطَا فِي تَرْجَمِهِ الْمَفْرَدَاتِ الَّتِي أُشِيرَ إِلَيْهَا بِخَطِّ:

(۱) إِنَّ هَوْلَةَ الرِّجَالِ كَانُوا مُعَوِّقِينَ أَوْ فُقَرَاءَ فِي حَيَاتِهِمْ! (جانبازان)

(۲) أَخَذَ كَرِيْسْتَى قِطْعَةَ طَبَاشِيرٍ بِقَدَمِهِ الْيُسْرَى! (گچ نوشتار)

(۳) حَصَلَتْ «مَهْتَابِ نَبَوَى» عَلَى الْحِزَامِ الْأَسْوَدِ فِي التَّكْوَانِدِ! (کمربند)

(۴) وُلِدَ كَرِيْسْتَى فِي أُسْرِهِ فَقِيْرَةٍ وَكَانَ مُصَابِئًا بِالشَّلْلِ الدِّمَاغِيِّ! (صواب)

۲۴۰. عَيْنُ الْخَطَا فِي تَرْجَمِهِ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ:

(۱) أَصْبَحَ الشَّائِمُ نَادِمًا عَلَى عَمَلِهِ الْقَبِيْحِ! (دشنام دهنده)

(۲) رُغِمَ هَذَا فَهِيَ تَكْتَبُ وَ تَرَسُمُ وَ تَسْبَحُ! (باوجود)

(۳) كَثِيرٌ مِنَ النَّجْحِيْنَ أَثَارُوا إِعْجَابَ الْآخِرِيْنَ! (تحت تاثیر قرار گرفتند)

(۴) «هَيْلِيْنَ» حَصَلَتْ عَلَى عَدَدٍ مِنَ الشَّهَادَاتِ الْجَامِعِيَّةِ! (مدارک)

۲۴۱. عَيْنُ الْخَطَا فِي مُضَادِّ الْمَفْرَدَاتِ الَّتِي أُشِيرَ إِلَيْهَا بِخَطِّ:

(۱) أَخَذَ الطَّالِبُ قِطْعَةَ طَبَاشِيرٍ بِيَدِهِ الْيُسْرَى! (أعطى-اليمنى)

(۲) أَنْتُمْ تُوَاجِهُونَ مَشَاكِلَ كَثِيرَةً فِي حَيَاتِكُمْ الْيَوْمِيَّةِ! (صعب-آخره)

(۳) إِجْتَهَدْتُ كَثِيرًا وَ أَصْبَحْتُ رَسَامًا مَعْرُوفًا فِي مَدِينَتِنَا! (تکاسلت-مجهولاً)

٤) «أَعْظَمُ الْبَلَاءِ انْقِطَاعُ الرُّجَاءِ!» (اقتران-اليأس)

٢٤٢. عَيْنُ الْخَطَا فِي مُرَادِفِ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌ:

١) «هيلين كيلر» عِنْدَمَا يَلْعَتُ مِنَ الْعُمْرِ نِسْعَةَ عَشْرٍ شَهْرًا أُصِيبَتْ بِحُمٍّ! (وَصَلَتْ)

٢) «...أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ مُخْضَرَّةً!» (تَصِيرُ)

٣) وَ آخِرِيًّا اسْتَطَعْتُ أَنْ أَصْنَعَ لِعَبَّةٍ جَمِيلَةً مِنَ الْخَشَبِ! (فِي النَّهَايَةِ)

٤) الْأُسْتَاذُ آذَرَ يَزْدَى فِي السَّنَةِ الْعِشْرِينَ مِنْ عُمُرِهِ كَانَ عَامِلًا بَسِيطًا! (فَقِيرًا)

٢٤٣. عَيْنٌ مَا لَيْسَ فِيهِ جَمْعُ التَّكْسِيرِ:

١) وَ آخِرِيًّا اسْتَطَاعْتُ «هيلين» أَنْ تُسَافِرَ إِلَى الْبُلْدَانِ الْمُخْتَلِفَةِ!

٢) الْأُسْتَاذُ مَهْدَى آذَرَ يَزْدَى أَشْهُرُ كَاتِبٍ لِقِصَصِ الْأَطْفَالِ!

٣) أَلْقَتْ «هيلين» عِدَّةَ مُحَاضِرَاتٍ وَ أَصَبَتْ أُعْجُوبَةً عَصْرَهَا!

٤) فَأَرْسَلَهَا وَالِدَاهَا إِلَى مُوسَسَةٍ تَهْتَمُّ بِأُمُورِ الْمُؤَقِّينَ!

٢٤٤. عَيْنٌ مَا فِيهِ جَمْعُ التَّكْسِيرِ أَكْثَرَ مِنَ الْبَقِيَّةِ:

١) «صُمُّ بَكْمٍ عَمَى فَهَمْ لَا يَرِجِعُونَ»

٢) هَوْلَاءُ فُقَرَاءٍ يُوَاغِهُونَ مَشَاكِلَ كَثِيرَةً فِي حَيَاتِهِمْ!

٣) «...يَقُولُونَ بِالْسِّنْتِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ»

٤) «لَقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ وَ إِخْوَتِهِ آيَاتٌ لِلْسَّائِلِينَ»

٢٤٥. «لَمَّا.....مُحَاضِرَاتِي فِي الْبُلْدَانِ الْمُخْتَلِفَةِ، أَصَبْتُ..... وَ حَصَلْتُ عَلَى عَدَدٍ مِنَ.....الجامعيَّة!»:

١) أَلْقَيْتُ -مَعْرُوفَةً - الشَّهَادَاتِ

٢) أَرْسَلْتُ - مَشْهُورَةً - الْمُؤَسَّسَاتِ

٣) التَّقِيْتُ - أُعْجُوبَةً - الْإِسْتِشْهَادَاتِ

٤) بَلَّغْتُ - مَحْبُوبَةً - الشَّهَادَةِ

٢٤٦. «.....وَالِدِي رَجُلًا فَرِحًا، وَلَكِنْ بَعْدَمَا تَصَادَمَ أَحَى.....مَحْزُونًا لِأَنَّهُ.....بِالْشَّلْلِ الدِّمَاغِيَّ!»، مَا هُوَ الصَّحِيحُ لِتَكْمِيلِ الْفَرَاقَاتِ؟:

١) لَيْسَ - كَانَ - أَصَابَ

٢) أَصَبَحَ - كَانَ - أَصِيبَ

٣) كَانَ - صَارَ - أَصِيبَ

٤) لَيْسَ - أَصَبَحَ - أَصَابَ

٢٤٧. «وَالِدَتِي.....السَّمْعِ فَلَا تَسْمَعُ الْأَصْوَاتَ.....وَلَكِنْ صَدِيقِي.....وَلَا يَسْمَعُ شَيْئًا!». انْتِخَبِ الْإِجَابَةَ الْمُنَاسِبَةَ لِتَكْمِيلِ الْفَرَاقِينَ:

١) كَثِيرَةٌ - دَائِمًا - أَصَمُّ

٢) قَلِيلَةٌ - كَثِيرًا - صَمَاءٌ

٣) ثَقِيلَةٌ - جَيِّدًا - أَصَمُّ

٤) مُصَابَةٌ - قَرِيبَةً - صَمَاءٌ

٢٤٨. «حَصَلَتْ «هيلين كيلر» عَلَى عَدَدٍ مِنَ الشَّهَادَاتِ الْجَامِعِيَّةِ!». عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي تَعْرِيفِ «الشَّهَادَةِ» حَسَبَ الْعِبَارَةِ: هِيَ.....

١) إِثْبَاتٌ وَقِيعَةٌ مُعَيَّنَةٌ مِنْ خِلَالِ مَا يَقُولُ أَحَدٌ عَمَّا شَاهَدَهُ أَوْ سَمِعَهُ!

٢) إِصْطِلَاحٌ إِسْلَامِيٌّ وَ يُرَادُ بِهِ أَنْ يُقْتَلَ الْإِنْسَانُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ تَعَالَى!

٣) إِخْبَارٌ صَادِقٌ فِي مَجْلِسِ الْقَضَاءِ بِلَفْظِ الشَّهَادَةِ لِإِثْبَاتِ حَقِّ عَلَى الْغَيْرِ!

٤) وَثِيقَةٌ تُؤَكِّدُ بِأَنَّ الدَّرْسَ قَدْ أَنْهَى بِنَجَاحٍ مَرَحَلَةً مُعَيَّنَةً فِي دِرَاسَتِهِ!

● نواسخ :

عبارت است از مجموعه کلماتی که بر سر جمله اسمیه می آیند و در اعراب مبتدا و خبر تغییراتی ایجاد می کنند .

(۱) افعال ناقصه (کان و اخواتها) (درس هفتم یازدهم)

نواسخ عبارتند از : (۲) حروف مشبّهة بالفعل (اِنَّ و اخواتها) (درس اول دوازدهم)

(۳) لا (ناسخه) (لای نفی جنس) (درس اول دوازدهم)

(۱) **افعال ناقصه** : این افعال بر سر جمله اسمیه می آیند و مبتدا را به صورت مرفوع نگه داشته و خبر را منصوب می کنند که در این صورت به مبتدا، اسم افعال ناقصه و به خبر، افعال ناقصه گفته می شود . در واقع این افعال همان افعال اسنادی زبان فارسی هستند .

افعال ناقصه عبارتند از : کان (بود) - صارَ (شد) - لیسَ (نیست) - اصْبَحَ (گردید ، شد)

اللَّهُ خَبِيرٌ (الله مبتدا و خبير خبر)	↔	كَانَ اللَّهُ خَبِيرًا (الله اسم کان - خبيراً خبر کان)
الْأَعْدَاءُ مُنْهَزِمُونَ فِي هَذِهِ الْحَرْبِ (الاعداء مبتدا - منهزمون خبر)	↔	أَصْبَحَ الْأَعْدَاءُ مُنْهَزِمِينَ فِي هَذِهِ الْحَرْبِ (الاعداء اسم اصبح - منهزمين خبر اصبح)

🔗 انواع اسم افعال ناقصه :

(۱) اسم ظاهر : مثال : كانَ اللهُ خَبِيرًا (الله اسم کان - خبيراً خبر کان)

(۲) ضمير بارز : مثال : كانوا قليلاً (ضمير « و » اسم کان - قليلاً خبر کان)

(۳) ضمير مستتر : مثال : كُنْ شجاعاً (ضمير مستتر انت اسم کان - شجاعاً خير کان)

🔗 انواع خبر افعال ناقصه :

(۱) مفرد : مثال : كانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا (وعد اسم کان - حقاً خبر کان)

(۲) جمله :

﴿ فعلیّه : مثال : كَانَ التَّلْمِیْذُ یَجْتَهِدُ فِی دَرُوسِهِ (التَّلْمِیْذُ اسْمُ كَانَ - یَجْتَهِدُ خَبْرُ كَانَ)

﴿ اسمیّه : مثال : كَانَ مِیْثَمٌ جِهَادُهُ عَظِیْمٌ (مِیْثَمٌ اسْمُ كَانَ - جِهَادُهُ عَظِیْمٌ خَبْرُ كَانَ)

﴿ ۳) شبه جمله : مثال : كَانَ الْمُعَلِّمُ فِی الصَّفِّ (الْمُعَلِّمُ اسْمُ كَانَ - فِی الصَّفِّ خَبْرُ كَانَ)

دقت : صرف افعال ناقصه

در بین افعال ناقصه فعل « أَصْبَحَ » مانند افعال عادی صرف می شود ولی بقیه افعال ناقصه صرفشان با فعل های معمولی فرق دارد ؛ به صرف این فعل ها که در جدول زیر آمده دقت کنید :

الف) صرف ماضی :

هُوَ	هُمَا	هُمْ	هِيَ	هُمَا	هُنَّ	أَنْتَ	أَنْتُمَا	أَنْتُمْ	أَنْتِ	أَنْتُمَا	أَنْتُنَّ	أَنَا	نَحْنُ
كَانَ	كَانَا	كَانُوا	كَانَتْ	كَانَتَا	كَانْنَ	كَانْتَ	كَانْتُمَا	كَانْتُمْ	كَانْتِ	كَانْتُمَا	كَانْتُنَّ	كُنْتُ	كُنَّا
صَارَ	صَارَا	صَارُوا	صَارَتْ	صَارَتَا	صَارْنَ	صَارْتَ	صَارْتُمَا	صَارْتُمْ	صَارْتِ	صَارْتُمَا	صَارْتُنَّ	صِرْتُ	صِرْنَا
لَیْسَ	لَیْسَا	لَیْسُوا	لَیْسَتْ	لَیْسَتَا	لَیْسْنَ	لَیْسْتَ	لَیْسْتُمَا	لَیْسْتُمْ	لَیْسْتِ	لَیْسْتُمَا	لَیْسْتُنَّ	لَیْسْتُ	لَیْسْنَا

ب) صرف مضارع :

هُوَ	هُمَا	هُمْ	هِيَ	هُمَا	هُنَّ	أَنْتَ	أَنْتُمَا	أَنْتُمْ	أَنْتِ	أَنْتُمَا	أَنْتُنَّ	أَنَا	نَحْنُ
یَكُونُ	یَكُونَانِ	یَكُونُونَ	تَكُونُ	تَكُونَانِ	یَكُنَّ	تَكُونُ	تَكُونَانِ	تَكُونُونَ	تَكُونِ	تَكُونَانِ	تَكُنَّ	أَكُونُ	نَكُونُ
یَصِیرُ	یَصِیرَانِ	یَصِیرُونَ	تَصِیرُ	تَصِیرَانِ	یَصِیرْنَ	تَصِیرُ	تَصِیرَانِ	تَصِیرُونَ	تَصِیرِ	تَصِیرَانِ	تَصِیرْنَ	أَصِیرُ	نَصِیرُ

ج) صرف امر :

هُوَ	هُمَا	هُمْ	هِيَ	هُمَا	هُنَّ	أَنْتَ	أَنْتُمَا	أَنْتُمْ	أَنْتِ	أَنْتُمَا	أَنْتُنَّ	أَنَا	نَحْنُ
لِیَكُنْ	لِیَكُونَا	لِیَكُونُوا	لِتَكُنْ	لِتَكُونَا	لِیَكُنَّ	لِتَكُنْ	لِتَكُونَا	لِتَكُونُوا	لِتَكُنِ	لِتَكُونَا	لِتَكُنَّ	لِأَكُنْ	لِنَكُنْ
لِیَصِیرْ	لِیَصِیرَا	لِیَصِیرُوا	لِتَصِیرْ	لِتَصِیرَا	لِیَصِیرْنَ	لِتَصِیرْ	لِتَصِیرَا	لِتَصِیرُوا	لِتَصِیرِ	لِتَصِیرَا	لِتَصِیرْنَ	لِأَصِیرْ	لِنَصِیرْ

تذکره:

- (۱) افعال ناقصه که دارای مضارع و یا امر باشند مانند ماضی آن عمل می کنند .
  - (۲) کانَ ، صارَ و اَصْبَحَ به صورت ماضی، مضارع و امر بکار می روند .
  - (۳) لیسَ فقط به صورت ماضی به کار می رود . البته دقت کنید که لیسَ اگرچه ماضی است ولی معنی مضارع می دهد .
  - (۴) چنانچه یکی از افعال ناقصه بر سر ضمیر منفصل مرفوعی وارد شود این ضمیر را حذف می کنیم و فعل ناقصه را صیغه همان ضمیر منفصل مرفوعی حذف شده می بریم. یعنی به ضمیر متصل مرفوعی معادل خود تبدیل می کنیم .
  - (۵) چنانچه اسم افعال ناقصه ، اسم ظاهر (غیر ضمیر) ، باشد فعل ناقصه همواره به صورت مفرد می آید و تنها از نظر جنسیت با آن مطابقت می کند.
- کانَ + انت تلمیذٌ   ←   کُنْتَ تلمیذاً   ←   کانَ + نحنُ مُسافرین   ←   کُنَّا مسافرین
- (۶) اما اگر فعل ناقصه بعد از اسم بیاید، با آن از نظر تعداد و جنس مطابقت می کند
- الضَّیْفُ کانَ حاضِراً (الضیف مبتدا - « کانَ حاضِراً » خبر - « ضمیر مستتر هُوَ » اسم کانَ - حاضِراً خبر کانَ)
 الضَّیْفانِ کانا حاضِرینِ (الضیفان مبتدا - « کانا حاضِرینِ » خبر - ضمیر « ا » اسم کانَ - حاضِرینِ خبر کانَ)
 الضُّیُوفُ کانوا حاضِرینَ (الضیوف مبتدا - « کانوا حاضِرینَ » خبر - ضمیر « و » اسم کانَ - حاضِرینَ خبر کانَ)
- (۷) « اَصْبَحَ و صارَ » از نظر معنی تقریباً اثر یکسانی دارند :

أَصَحَّ - صَارَ ﴿ شد - گردید يُصِحُّ - يَصِيرُ ﴿ می شود - می گردد أَصِيح - أَصِرَ ﴿ شو
 (۸) « كان » از مهم ترین افعال ناقصه است . کاربرد آن را از نظر ترجمه در شرایط زیر ببینید :

الف (به تنهایی در جمله بیاید :

۱. به معنای « بود » : كَانِ التَّلْمِيذُ فِي الصَّفِّ : دانش آموز در کلاس بود .
۲. به معنای « است » (این معنی بیشتر در مورد صفات خداوند و پدیده های ثابت طبیعی کاربرد دارد)
 مثال : إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا : بی گمان خداوند آمرزنده و مهربان است .

ب (به عنوان فعل کمکی :

۱. به معنی فعل ماضی استمراری می باشد . مثال : كَانِ يَذْهَبُ : می رفت / كانوا يَسْمَعُونَ : می شنیدند
  ۲. با فعل ماضی یا با « قد + ماضی » به معنی ماضی بعید می باشد . مثال : كَانِ قَدْ ذَهَبَ = كَانِ قَدْ ذَهَبَ = رفته بود
- ج (بر سر « لـ » یا « عِنْدَ » + اسم یا ضمیر بیاید , معادل فعلِ « داشتم ، داشتی ، داشت .... »**
- كَانَتْ لِلطَّالِبِ ذَاكِرَةٌ قَوِيَّةٌ : دانش آموز حافظه ای قوی داشت   كَانِ عِنْدِي سَرِيرٌ خَشَبِيٌّ : تختی چوبی داشتم .
- (۹) اگر فعل ناقصه « كان » در جمله خود ، اسم فاعل با حرکت تنوین فتحه « — » داشته باشد ، می تواند به عنوان فعل کمکی سازنده معادل ماضی بعید عمل کند .

مثال ﴿ كَانِ الطَّالِبُ جَالِسًا عَلَى الْكُرْسِيِّ : دانش آموز روی صندلی نشسته بود .

(۱۰) دقت کنید وقتی فعل **كان** به باب های دیگر رفته و معنایش تغییر می کند دیگر **فعل ناقصه نیست** :

باب تفعیل ﴿ كَوَّنَ - يُكْوِنُ - تَكْوِين   ﴿ خلق کرد - تشکیل داد

باب تفعّل ﴿ تَكَوَّنَ - يَتَكَوَّنُ - تَكْوُن   ﴿ به وجود آمد ، تشکیل شد

(۱۱) فعل **صار** اگر به باب تفعیل برود هم معنایش تغییر می کند و هم اینکه دیگر **فعل ناقصه نمی باشد** :

باب تفعیل ﴿ صَيَّرَ - يُصَيِّرُ   ﴿ دگرگون کرد

۲۴۹. « كان كبارنا يُصرون على أن لا يُترک احترام الصغار و نهتمّ بتربيتهم بشكل أحسن! »:

۱. بزرگان ما اصرار می ورزیدند که احترام به کوچکترها ترک نشود و به تربیت آن ها به شکل نیکوتری توجه کنیم!
۲. بزرگان همیشه به ما اصرار می کردند که احترام کودکان رها نگردد و به تربیتشان به شکل نیکو اهتمام ورزیم!
۳. بزرگانمان پافشاری می کنند که احترام گذاشتن به کودکان رها نشود و آن ها را به شکل نیکو تربیت کنیم!
۴. اصرار بزرگان ما بر این بود که احترام کوچک تر ها حفظ شود و به تربیتشان به شکل نیکوتری توجه کنیم!

۲۵۰. عین الصّحیح :

۱. « لَقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ وَإِخْوَتِهِ آيَاتٌ لِلْمُتَلَدِّينَ »: بی شک در (داستان) یوسف و برادرانش نشانه هایی برای پرسش کنندگان است!
  ۲. « و أفوا بالعهد إنَّ العهدَ كانَ مَسْؤُولاً »: به پیمان وفا کردند، زیرا پیمان مورد سؤال خواهد بود!
  ۳. « و كانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَ الزَّكَاةِ »: خانواده اش را به نماز و زکات دستور می دهد!
  ۴. « أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ مُخْضَرَّةً »: از آسمان آبی را فرو فرستاد و زمین سرسبز شد!
۲۵۱. « كان لجدی خاتماً قیماً یحبّه كثيراً لأنَّ والدّه كان ورثه له بعد موته! »:

۱. پدربزرگم انگشتی ارزشمند دارد که آن را بسیار دوست دارد؛ زیرا پدرش بعد از مرگش آن را برایش به ارث گذاشته است!
  ۲. برای پدربزرگ من ، انگشت ارزشمندی هست و آن را بسیار دوست دارد؛ چون آن را بعد از مرگ پدرش، به ارث برده است!
  ۳. پدربزرگم انگشت ارزشمندی داشت که آن را بسیار دوست داشت؛ زیرا پدرش آن را برایش بعد از مرگ خود به ارث گذاشته بود!
  ۴. پدربزرگ من انگشت ارزشمندی داشت و آن را بسیار دوست داشت؛ زیرا آن را از پدرش بعد از مرگ به ارث برده بود!
۲۵۲. « اسْتَمِعُوا إِلَى الْقُرْآنِ بِخُشُوعٍ عِنْدَ تِلَاوَتِهِ فَعَسَى أَنْ يَرْحَمَكُمُ اللَّهُ وَ تُصْبِحُوا مِنَ الْفَائِزِينَ! »:

۱. وقتی که قرآن را با فروتنی می خوانند، به آن گوش فرادهید، پس شاید که خدایتان شما را مورد رحمت قرار دهد و از رستگاران شوید!
  ۲. به قرآن هنگام خوانده شدنش با فروتنی گوش فرادهید، پس امید است که خداوند شما را ببخشد و از رستگاران گردید!
  ۳. هنگام تلاوت قرآن با تواضع به آن گوش فرادهید تا پروردگارتان شما را ببخشاید و از رستگاران باشید!
  ۴. به قرآن زمانی که آن را تلاوت می کنند، با تواضع گوش دهید؛ زیرا امید است که خدا به شما رحم کند و رستگار گردید!
۲۵۳. « كُنَّا تَعَوَّدُنَا أَنْ نَقْرَأَ عَشْرَ آيَاتٍ مِنَ الْقُرْآنِ ثُمَّ نَنَامُ! »:

۱. عادت کرده ایم که ده آیه از آیات قرآن را قبل از خواب، بخوانیم! ۲. ده آیه از قرآن را طبق عادتمان می خوانیم، سپس می خوابیم!
  ۳. عادت کرده بودیم که ده آیه از قرآن را بخوانیم، سپس بخوابیم! ۴. عادت ما بر این بود که بعد از خواندن ده آیه از قرآن بخوابیم!
۲۵۴. « كُنْتُ أَشْعُرُ بِأَنْ سَكِينَةً مِنَ اللَّهِ أَنْزَلَتْ عَلَيَّ قَلْبِي فِي تِلْكَ اللَّحْظَاتِ الصَّعْبَةِ! »:

۱. در آن لحظات سخت، احساس می کردم که آرامشی از سوی خدا بر دم نازل شده است!
۲. احساس می کنم در این لحظات دشوار، آرامشی از خداوند بر دل من نازل می شود!

۳. در آن لحظات دشوار، احساس من این بود که خداوند آرامشش را بر دل من نازل کرده است!

۴. آرامشی را که در آن لحظات سخت بر دل من نازل شد، احساس می‌کنم که از سوی خدا بوده است!

۲۵۵. « كُنَّا نَظُنُّ إِذَا اشْتَهَدَ شَخْصٌ فِي سَبِيلِ الْحَقِّ لَنْ يَبْقَى لَهُ ذِكْرٌ فَيُنْسَى مَهَاماً ! »:

۱. گمان می‌کنیم آن گاه که کسی در راه حق شهید شود، از او یادی باقی نخواهد ماند و کاملاً فراموش می‌شود!

۲. فکر می‌کردیم که اگر شخصی در راه حق به شهادت برسد، یاد او باقی می‌ماند و فراموش نخواهد شد!

۳. گمان ما بر این بود که هرگاه شخصی در راه حق شهید شود، از او یادی نخواهد شد و به طور کامل فراموش می‌شود!

۴. گمان می‌کردیم اگر کسی در راه حق شهید شود، برای او یادی نخواهد ماند و کاملاً فراموش می‌گردد!

۲۵۶. عین الخطأ:

۱. « كَانِ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ : خانواده خود را به نماز و زکات امر می‌کرد!

۲. « و اوفوا بالعهد إنَّ العهدَ كانَ مَسْئِلاً » :. به پیمان وفا کنید زیرا پیمان مورد سؤال است!

۳. « يَقُولُونَ بِأَلْسِنَتِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ » : چیزی که در قلب هایشان نیست با زبان های خود می‌گویند!

۴. « اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّاراً » : از پروردگارتان آمرزش خواستند قطعاً او بسیار آمرزنده بود!

۲۵۷. عَيْنَ الصَّحِيح :

۱. كُنْ صَابِرًا عِنْدَ مَصَائِبِ الدُّنْيَا : هنگام سختی های دنیا صبر کن!

۲. فِي فَصْلِ الرِّبْعِ صَارَتْ الْأَرْضُ مُخْضَرَّةً : در فصل بهار، زمین سرسبز شد!

۳. كَانِ الطَّالِبُ قَدْ كَتَبَ هَذِهِ الْآيَةَ عَلَى اللَّوْحِ : دانش آموز این آیه را بر تخته می‌نوشت!

۴. كَانِ تَكْتَبُ وَاجِبَاتٌ كَثِيرَةٌ فِي الْبَيْتِ بَعْدَ الْمَدْرَسَةِ : بعد از مدرسه، تکالیف بسیاری در خانه می‌نوشت!

۲۵۸. « الَّذِينَ يَكْفُرُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَ لَا يُنْفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ »:

۱. کسانی را که طلا و نقره می‌اندوزند و در راه خدا آن را انفاق نمی‌کنند به آن‌ها عذابی دردناک بشارت بده!

۲. کسانی که طلا و نقره می‌اندوختند و در راه خدا انفاق نمی‌کردند، به آن‌ها عذابی دردناک بشارت داده شد!

۳. کسانی که طلا و نقره اندوختند و در راه خدا انفاق نکرده‌اند در عذاب دردناک گرفتارند!

۴. ای کسانی که طلا و نقره جمع می‌کنید و در راه خدا انفاق نمی‌کنید، عذاب دردناکی به شما بشارت داده شده است!

۲۵۹. « بَعْضُ الْكَلِمَاتِ الْفَارْسِيَّةِ قَدْ تَغَيَّرَتْ فِي لِسَانِنَا بِسَبَبِ كَثْرَةِ اسْتِعْمَالِهَا فِي مُدُنِ إِيرَانَ الْمُخْتَلِفَةِ! »:

۱. گاهی در زبان ما بعضی از کلمات فارسی به دلیل کثرت استفاده از آن در شهرهای ایران به صورت مختلف تغییر کرده است!

۲. بعضی از کلمات فارسی در زبان ما به خاطر زیادی کاربرد آن در شهرهای مختلف ایران تغییر کرده است!

۳. بعضی از کلمات فارسی در زبان ، به خاطر بسیار کاربرد آن در شهرهای ایرانی گوناگون تغییر کرده است!

۴. در زبان ما، بعضی از کلمات فارسی به علت زیادی استفاده در شهرهای مختلف ایران گاهی تغییر می کند!

۲۶۰. « أَلْفَتْ فِي السَّنَةِ الْمَاضِيَةِ كِتَابًا يُسَاعِدُ الطَّلَابَ فِي دَرَسَاتِهِمْ وَ سَمَّيْتُهُ كَنْزَ الْعِلْمِ! »:

۱. کتابی را در سال گذشته تألیف کردم که به دانشجویان در تحقیقاتشان کمک می کند و آن را گنج علم نامیده ام!

۲. در سال گذشته کتابی تألیف کردم که به دانشجویان در پژوهش هایشان کمک می کرد و آن را گنج علم نامیدم!

۳. در سال گذشته کتابی را نگاشتم که به دانشجویان در درس هایشان کمک کرده بود و آن را گنج علم ها نامیدم!

۴. کتابی در سال قبل نوشتم که به دانشجویان در درس خواندن کمک می کرد و آن گنجینه علوم نامگذاری شد!

۲۶۱. « آیا قبل از این که به این منطقه بروی به تو درباره خطراتش هشدار نداده بودم؟ »:

۱. أَلَا أُحَذِّرُكَ عَنْ أخطار تلك المنطقة قبل أن تذهب إليها؟ ۲. أ كنت لا أحوذرك قبل أن تذهبي إلى تلك المنطقة عن خطرها؟

۳. أما كنت حذرتك قبل أن تذهب إلى هذه المنطقة من أخطارها؟ ۴. أما حذرتك عن أخطار هذه المنطقة قبل أن تذهبي إليها؟

۲۶۲. « آن شاعران ایرانی در سروده هایشان از واژگان عربی بهره می بردند! »:

۱. أولئك شعراء إيرانيون و يستفيدون من المفردات العربية في أشعارهم!

۲. كان هؤلاء الشعراء الإيرانيون استفادوا من المفردات العربية في إنشاداتهم!

۳. هؤلاء الشعراء الإيرانيون كانوا قد استفادوا من المفردات العربية في أشعارهم!

۴. أولئك الشعراء الإيرانيون كانوا يستفيدون من المفردات العربية في إنشاداتهم!

۲۶۳. « کتابی را از کتابخانه مدرسه گرفتم که آن را در دست دوستم دیده بودم! »:

۱. كُنْتُ قَدْ رَأَيْتُ كِتَابًا فِي يَدِ صَدِيقِي الَّذِي أَخَذْتَهُ مِنْ مَكْتَبَةِ الْمَدْرَسَةِ! ۲. أَخَذْتُ مِنْ مَكْتَبَةِ الْمَدْرَسَةِ كِتَابًا رَأَيْتُهُ فِي يَدِ صَدِيقِي!

۳. أَخَذْتُ الْكِتَابَ مِنْ مَكْتَبَةِ الْمَدْرَسَةِ كُنْتُ قَدْ رَأَيْتُهُ فِي يَدِ صَدِيقِي! ۴. أَنَا أَخَذْتُ كِتَابًا فِي مَكْتَبَةِ الْمَدْرَسَةِ كُنْتُ أَشَاهِدُهُ فِي يَدِ صَدِيقِي!

۲۶۴. « معلمان ما همیشه تأکید می کردند که راه رسیدن به موفقیت، تلاش است! »:

۱. كان مُعَلِّمُونَا يُؤَكِّدُونَ دَائِمًا أَنَّ طَرِيقَ الْحَصُولِ عَلَى النَّجَاحِ هُوَ السَّعْيُ!

۲. كانت مُعَلِّمَاتُنَا يُؤَكِّدْنَ دَائِمًا أَنَّ طَرِيقَ الْوَصُولِ إِلَى النَّجَاحِ هُوَ الْاجْتِهَادُ!

۳. مُعَلِّمُونَا كَانُوا يُؤَكِّدُونَ دَائِمًا أَنَّ طَرِيقَ الْوَصُولِ إِلَى النَّجَاحِ هُوَ الْمُحَاوَلَةُ!

۴. كَانُوا مُعَلِّمُونَا يُؤَكِّدُونَ دَائِمًا أَنَّ سَبِيلَ الْوَصُولِ إِلَى النَّجَاحِ هُوَ السَّعْيُ!

۲۶۵. « إن نؤمن بأن الباطل سيكون زهوفاً فلن نياس من سيطرة الظالمين! »:

۱. اگر ایمان بیاوریم که باطل از بین رفتنی خواهد بود، از مسلط شدن ظالمان ناامید نخواهیم شد!

۲. چنان چه ایمان بیاوریم که باطل نابودشدنی است، از این که ظالمان مسلط شوند ناامید نمی شویم!

۳. چنان چه ایمان داشته باشیم که باطل از بین خواهد رفت، از مسلط شدن ظالمان نومید نخواهیم شد!

۴. اگر به این که باطل از بین رفتنی است، ایمان داشته باشیم، از این که ظالمان مسلط شوند نومید نمی شویم!

۲۶۶. « كانت أشعة القمر الفضية المتكوّنة من سبعة ألوان تخبّ قلوبنا، عندما كنّا نمشي بهدوء على تلال الرّمْل! » :

۱. اشعه ماه نقره ای رنگ تشکیل شده از هفت رنگ، دل های ما را آن زمان که آرام بر تپه هایی از شن راه می رفتیم!
۲. اشعه نقره ای رنگ ماه با رنگ های هفتگانه اش، دل ها را شیفته می کرد، آن گاه که ما به آرامی بر تپه هایی شنی راه می رفتیم!
۳. وقتی با آرامش بر تپه های شن راه می رفتیم، نور نقره‌های فام ماه که از هفت رنگ تشکیل شده بود، دل های ما را می ربود!
۴. هنگامی که آرام بر تپه های شنی قدم میزدیم، نور ماه نقره ای رنگ که هفت رنگ داشت، دل ها را می ربود!

۲۶۷. « كان يزداد قلقي كلّ يوم عندما تمضي الأيام و أنا ما كنت أعمل عملاً مفيداً! » :

۱. هر روز که می گذشت اضطراب من بیشتر می شد، چون من کار مفیدی انجام نداده بودم!
۲. وقتی روزها می گذشت در حالی که هیچ کار مفیدی انجام نمی دادم، اضطرابم هر روز بیشتر می شد!
۳. هر روز نگرانیم افزایش می یافت، در حالی که هیچ کاری مفید انجام نداده بودم و روزها گذشته بود!
۴. هنگامی که روزها می گذشت، هر روز به نگرانی هایم افزوده می شد در حالی که کاری مفید انجام نمی دادم!

۲۶۸. عَيْنُ الْخَطَا:

۱. كُنْتُ قَدْ ذَهَبْتُ عِنْدَ الطَّيِّبِ أُمِّسِ فَلَمَّا فَحَصَنِي قَالَ لِي: : دیروز نزد پزشک رفته بودم پس وقتی من را معاینه می کرد، به من گفت ،
۲. أَنْتَ مَصَابٌ بَرْكَامٍ وَ عِنْدَكَ حَمَى شَدِيدَةٌ، أَكْتُبُ لَكَ وَصْفَةً: : تو دچار به سرماخوردگی هستی و تب شدیدی داری، برایت نسخه ای می نویسم،
۳. حَتَّى يَتَحَسَّنَ حَالُكَ فَخُذْ فِي الْبَدَايَةِ الْأَدْوِيَةَ مِنَ الصِّدْلِيَّةِ الَّتِي وَقَعْتَ، : تا حالت خوب شود، پس در ابتدا داروها را بگیر از داروخانه هایی که واقع شده است،
۴. فِي نَهَايَةِ مَمَرِ الْمُسْتَوْصِفِ وَ اجْلِهَا حَتَّى أَشْرَحَ لَكَ طَرِيقَ اسْتِفَادَتِهَا! : در انتهای راهروی درمانگاه، و آن ها را نزدمن بیاور تا شیوه استفاده از آن ها را برایت شرح دهم!

۲۶۹. عَيْنُ الصَّحِيحِ:

۱. مَا كُنْتُ قَدْ عَرَفْتُ أَنَّ زَمِيلِي يَعْمَلُ فِي مَطْعَمِ الْمَدْرَسَةِ: ندانسته بودم که همکلاسی ام در غذاخوری مدرسه کار می کند!
۲. لَمْ يَكُنِ السَّائِقُ إِسْتَطَاعَ أَنْ يَتَخَلَّصَ مِنَ الْخَطَرِ فَتَصَادَمَ: راننده نمی توانست خود را از خطر نجات دهد، پس تصادف کرد!
۳. كَانَ صَدِيقِي قَدْ أَلَّفَ كِتَابًا وَ فِيهِ أَشَارَ إِلَى مَشَاكِلِ الْمُتَرْجِمِينَ: دوستم کتابی تألیف کرد که در آن به مشکلات مترجمان اشاره کرده بود!
۴. لَمْ يَكُنِ الطَّبَّاعُ تَذَوَّقَ الطَّعَامَ فَمَا أَكَلَ أَحَدٌ مِنْهُ شَيْئًا: آشپز غذا را نمی چشید، پس کسی از آن چیزی نخورد!

۲۷۰. عَيْنُ الْخَطَا:

۱. تَغَيَّرَ كَثِيرٌ مِنَ الْأَصْوَاتِ وَ الْأَوْزَانِ الْفَارْسِيَّةِ عِنْدَ دُخُولِهَا إِلَى الْعَرَبِيَّةِ: بسیاری از صداها و وزن های فارسی زمان وارد شدنش به عربی تغییر کردند!

۲. الأعراب كانوا قد نطقوا بعض الأوزان الفارسية وفقاً لألسنتهم : اعراب ، برخی از وزن های فارسی را بر اساس زبان های خویش بر زبان آورد بودند!
۳. كانت المفردات العربية تزداد في العصور الماضية في الفارسية بسبب العامل الديني: واؤگان عربی در زمان گذشته، به سبب علت (اهرم) دینی در فارسی زیاد می شد!
۴. قد كان تأثير اللغة الفارسية على العربية قبل الإسلام أكثر مما بعدها: تأثیر زبان فارسی بر عربی ، پیش از اسلام بیشتر از بعد از آن بوده است!

۲۷۱. عین الخطأ:

۱. نُقِلَتْ ألفاظٌ كثيرةٌ من الفارسية إلى العربية بسبب التجارة و دخول الإيرانيين: به سبب تجارت و ورود ایرانی ها واژگان زیادی از فارسی به عربی منتقل شد،
۲. في العراق و اليمن و كانت تلك المفردات ترتبط ببعض البضائع التي ما كانت عند العرب: در عراق و یمن ، و آن واژگان با برخی از کالاهایی مرتبط بود که عرب نداشت،
۳. كالمسك و الدباج و اشتد النقل من الفارسية إلى العربية بعدما ، : همچون مشک و ابریشم و انتقال از فارسی به عربی شدت گرفت پس از آن که،
۴. انضمت إيران إلى الدول الإسلامية و زادت نفوذ لغتها شيئاً فشيئاً فيها! : ایران به کشورهای اسلامی پیوست و نفوذ زبانش کم کم در آن ها زیاد شد!

۲۷۲. « في العصر العباسي ازداد نفوذ اللغة الفارسية في العربية لأنّ الفرس شاركوا في قيام الدولة العباسية»: در عصر عباسی ....

۱. نفوذ زبان فارسی در عربی فزونی یافت، چون که فارس ها در برپایی حکومت عباسی شرکت کردند!
۲. زبان فارسی در عربی رخنه کرد، زیرا فارس ها در قیام دولت عباسی شرکت داشتند!
۳. زبان فارسی نفوذش را در عربی زیاد کرد ، زیرا که فارس زبان ها ، شریک قیام دولت عباسی بودند!
۴. نفوذ زبان فارسی در عربی زیاد شد، زیرا ایرانیان در ایجاد دولت عباسی ، شرکت کرده بودند!

۲۷۳. « كان لابن المقفع دورٌ عظيمٌ في تأثر اللغة العربية من الفارسية فهو نقلَ عدداً من الكتب الفارسية إلى العربية»: «

۱. برای ابن مقفع سهمی عظیم در تأثیر زبان عربی بر فارسی بود، زیرا که او تعدادی از کتاب های فارسی را به زبان عربی منتقل کرد!
۲. ابن مقفع، نقشی بزرگ در اثرپذیری زبان عربی از فارسی داشت، پس او تعدادی از کتاب های فارسی را به عربی برگرداند!
۳. ابن مقفع سهمی عظیم در تأثیر زبان عربی بر فارسی دارد، زیرا که او چندین عدد از کتاب های فارسی را به زبان عربی ترجمه کرده است!
۴. وظیفه ابن مقفع، در اثرپذیری زبان عربی از فارسی بزرگ بود، پس که او تعدادی از کتاب ها را از فارسی به عربی انتقال داد!

۲۷۴. « للفيروز آبادي مشهورٌ باسم القاموس يضم مفردات كثيرةً باللغة و يُستفادُ بها كثيراً»: «

۱. واژه نامه فیروز آبادی مشهور به اسم « قاموس » است و واژگان بسیاری را به زبان عربی شامل می شود و از آن بسیار استفاده می شود!

۲. فیروزآبادی فرهنگ لغتی معروف دارد به نام « قاموس » که واژگان بسیاری را به زبان عربی در برمی گیرد و از آن زیاد استفاده می گردد!

۳. برای فیروزآبادی دایرة المعارف معروفی به اسم « قاموس » است که به زبان عربی بسیاری از کلمه ها را در خود گنجانده است و از آن خیلی استفاده می کنند!

۴. فرهنگ لغت معروف فیروزآبادی به نام « قاموس » کلمه های بسیاری را دربردارد و استفاده زیادی از آن می شود!

۲۷۵. عَيْن الصَّحِيحِ لِلْفَرَاعِينِ: « ..... الأَرْضُ مَخْضَرَةٌ بَعْدَ أَنْ ..... مِنْ السَّمَاءِ أَمْطَارٌ شَدِيدَةٌ! »

۱. أَصْبَحَ - أُنْزِلَ ۲. أَصْبَحَتْ - أَنْزَلَتْ ۳. أَصْبَحَتْ - أُنْزِلَتْ ۴. أَصْبَحَ - أَنْزَلَ

۲۷۶. عَيْن الصَّحِيحِ حَسَبِ الْقَوَاعِدِ:

۱. كَانَتْ قَدْ فَرِحَتْ! ۲. كُنَّا أَذْهَبًا! ۳. كُنْتُمْ تَعْتَقِدُونَ! ۴. كَانَتْ قَدْ بَيَّنَّا!

۲۷۷. عَيْن ما لَيْسَ فِيهِ مِنَ الْأَفْعَالِ الناقِصَةِ:

۱. « استغفروا ربكم إنه كان غفاراً! » ۲. لم يكن عند الفارابي في بيته مصباح للمطالعة!
۳. إنكم مسؤولون حتى عن البقاع و البهائم! ۴. لن تكون ناجحاً في حياتك إلا بالمحاولة المتواصلة!

۲۷۸. عَيْن ما لَيْسَ فِيهِ مِنَ الْأَفْعَالِ الناقِصَةِ:

۱. إن ذا القرنين سار مع جيوشه إلى الغرب لإقامة العدل! ۲. إنه قد صار أسوة لزملاء في الأخلاق و الدراسة!
۳. ليست لدى فكرة الآن لحل هذه القضية! ۴. هُنَّ سَيَّرْنَ مِنَ الْفَائِزَاتِ إِنْ واصلت دراستهن!

۲۷۹. عَيْن الصَّحِيحِ لِلْفَرَاعِينِ لِإِجَادِ الْمَاضِي الْاسْتِمْرَارِي: «..... النَّاسُ فِي الْقَدِيمِ..... أَنْ الشَّمْسُ تَدُورُ حَوْلَ الْأَرْضِ!»

۱. كَانْ - يَعْتَقِدُ ۲. كَانُوا - يَعْتَقِدُونَ ۳. كَانُوا - يَعْتَقِدُ ۴. كَانْ - يَعْتَقِدُونَ

۲۸۰. عَيْن عبارة فِيهَا فاعِل:

۱. يُعرف المجرمون بسيماهم في يوم الحساب! ۲. أصبح المسلمون متحدين أمام أعداءهم المشتركة!
۳. في العصر العباسي ازداد نفوذ اللغة الفارسية في اللغة العربية! ۴. أنتم مسؤولون حتى عن البقاع و البهائم!

۲۸۱. عَيْن ما فِيهِ مِنَ الْأَفْعَالِ الناقِصَةِ:

۱. إنكُنَّ دُؤُوبَاتٍ فِي الْقِيَامِ بِالْأُمُورِ! ۲. عليكن القناعة في الحياة لأنها كنز لا يُنفد!
۳. الصابرات كن مسيطرات على أنفسهن عند الغضب! ۴. أكبر العيب أن تعبن ما فيكن مثله!

۲۸۲. « هُنَّ نِسَاءٌ مَجْدَاتٌ فِي الْعَمَلِ! » عَيْن الصَّحِيحِ مَعَ « أَصْبَحَ »:

۱. أَصْبَحَ هُنَّ نِسَاءً مَجْدَاتٌ فِي الْعَمَلِ! ۲. أصبحت نساءً مجدات في العمل!

۳. هُنَّ أَصْبَحَتْ نِسَاءً مَجْدَاتٌ فِي الْعَمَلِ! ۴. أصبحت نساءً في العمل!

۲۸۳. عَيْن الخِطَأِ فِي الْمَحَلِّ الْاِعْرَابِي:

١. اسْتَلِمَ الْأَدْوِيَةَ مِنَ الصَّيْدِيَّةِ الَّتِي فِي مَمَرٍ الْمُسْتَوِصِفِ. (مفعول - مضاف اليه)

٢. أَنْتَ مُصَابٌ بِالزُّكَامِ وَ عِنْدَكَ حُمَى شَدِيدَةٌ. (خبر - خبر)

٣. تَبَادُلُ الْمَفْرَدَاتِ بَيْنَ اللُّغَاتِ فِي الْعَالَمِ أَمْرٌ طَبِيعِيٌّ. (خبر - صفة)

٤. إِزْدَادَاتِ الْمَفْرَدَاتِ الْعَرَبِيَّةِ فِي اللُّغَةِ الْفَارْسِيَّةِ. (فاعل - صفة)

٢٨٤. عَيْنٌ عِبَارَةٌ يَوْجَدُ فِيهَا فِعْلٌ مُضَارِعٌ لَيْسَ فِي مَعْنَى الْمَاضِي.

١. الطُّلَّابُ الَّذِينَ لَمْ يُشَارِكُوا فِي امْتِحَانَاتِ الْجَامِعَةِ مَا اكْتَسَبُوا دَرَجَةً عَالِيَةً! ٢. كُنَّا نَطَالُعُ دَرُوسَنَا فِي الْبَيْتِ دَائِمًا وَ نَنْجَحُ!

٣. لِي صَدِيقٌ يُسَاعِدُنِي فِي الشَّدَائِدِ دَائِمًا! ٤. وَجَدْتُ صَدِيقًا يُشَجِّعُنِي عَلَى احْتِرَامِ الصُّغَارِ!

٢٨٥. عَيْنٌ فِعْلًا فِي مَعْنَى الْمَاضِي الْاسْتِمْرَارِي.

١. « لَقَدْ كَانَ فِي يَوْسُفَ وَ إِخْوَتِهِ آيَاتٌ لِّلسَّائِلِينَ »

٣. كُنْتُ أَكْتَسِبُ مَكَانَةً رَفِيعَةً فِي الْمَسَابِقَاتِ!

٢. كَانَتِ الْأُمُّ قَدْ أَحْضَرَتِ الطَّعَامَ لِي!

٤. عَلَيَّ أَنْ أُحَاوَلَ لِأَكُونَ أَصْلَبَ مِنَ الْجِبَلِ!

٢٨٦. عَيْنٌ الْعِبَارَةُ الَّتِي جَاءَ الْأَفْعَالُ النَّاخِصَةُ فِيهَا أَكْثَرُ.

١. « أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ مُخْضَرَّةً »

٣. مِنْ كَانَ مُتَوَكِّلًا عَلَى رَبِّهِ فَيُصْبِحُ سَعِيدًا فِي حَيَاتِهِ!

٢. « يَقُولُونَ بِأَفْوَاهِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ وَ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ »

٤. كَانَتْ تَجَارِبُ هَذَا الشَّبَابِ قَلِيلَةً وَ لَكِنَّهُ يَحْمِلُ شَهَادَةً عَالِيَةً!

٢٨٧. عَيْنٌ الْعِبَارَةُ الَّتِي جَاءَ فِيهَا مِنَ الْأَفْعَالِ النَّاخِصَةِ

١. الْعَرَبُ لَا يَنْطِقُونَ الْكَلِمَاتِ الذَّخِيلَةَ طَبَقَ أَصْلُهَا!

٣. أَكَلْتُمْ مَمْرِي وَ عَصَيْتُمْ أَمْرِي!

٢. « لَمْ يَلِدْ وَ لَمْ يُؤَلَدْ * وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ »

٤. عَلَيْنَا أَنْ نَعْلَمَ أَنَّ تَبَادُلَ الْمَفْرَدَاتِ بَيْنَ اللُّغَاتِ أَمْرٌ طَبِيعِيٌّ!

٢٨٨. عَيْنٌ الصَّحِيحُ فِي اسْتِخْدَامِ الْأَفْعَالِ النَّاخِصَةِ:

١. يَدَاكَ مَا كَانَتْ نَظِيفَتَيْنِ فَعَلَيْكَ، أَنْ تَغْسِلَهُمَا !

٣. عَلَى الْمُسْلِمَةِ أَنْ تَكُونَ عَامِلَةً بِمَا أَمَرَهَا اللَّهُ!

٢. تَبَادُلُ الْمَفْرَدَاتِ بَيْنَ اللُّغَاتِ فِي الْعَالَمِ كَانَ أَمْرًا طَبِيعِيًّا!

٤. يَتَمَنَّى الْكُفَّارُ فِي الْقِيَامَةِ أَنْ يَكُونَ تُرَابًا !

٢٨٩. عَيْنٌ الْخَطَأُ لِتَكْمِيلِ عِبَارَةٍ « إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ...! ».

١. كَانَتْ كَاذِبَةً فِي كَلَامِهَا!

٣. كَانُوا يَدْعُونَ إِلَى غَيْرِ طَرِيقِ الْحَقِّ!

٢. يُصْبِحُونَ ظَالِمِينَ فَيَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَى!

٤. كُنْتُمْ تَتَنَابَزُونَ النَّاسَ بِأَلْقَابِ سَيِّئَةٍ!

٢٩٠. كَمْ فِعْلًا مِنَ الْأَفْعَالِ النَّاخِصَةِ جَاءَ فِي الْعِبَارَاتِ التَّالِيَةِ: « فَأَخَذْتَهُمُ الرِّجْفَةَ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جَاثِمِينَ », « وَيُرْسِلُ عَلَيْهَا حُسْبَانًا

مِنَ السَّمَاءِ فَتُصْبِحُ صَعِيدًا زَلَقًا », « لَا تَكُنْ مِهْذَارًا فَتَكُونَ عَاقِبَتَكَ النَّدَامَةَ »

١. إثنان ٢. ثلاثة ٣. أربعة ٤. خمسة

پاسخنامه تست های جزوه

۱	۲	۴۰	۴	۷۹	۲	۱۱۸	۲	۱۵۷	۲	۱۹۶	۱	۲۳۵	۲	۲۷۴	۲				
۲	۴	۴۱	۳	۸۰	۴	۱۱۹	۱	۱۵۸	۳	۱۹۷	۳	۲۳۶	۱	۲۷۵	۳				
۳	۲	۴۲	۱	۸۱	۱	۱۲۰	۳	۱۵۹	۲	۱۹۸	۲	۲۳۷	۲	۲۷۶	۳				
۴	۲	۴۳	۲	۸۲	۴	۱۲۱	۳	۱۶۰	۲	۱۹۹	۳	۲۳۸	۲	۲۷۷	۳				
۵	۲	۴۴	۳	۸۳	۲	۱۲۲	۴	۱۶۱	۲	۲۰۰	۳	۲۳۹	۴	۲۷۸	۱				
۶	۴	۴۵	۴	۸۴	۱	۱۲۳	۲	۱۶۲	۴	۲۰۱	۱	۲۴۰	۳	۲۷۹	۴				
۷	۲	۴۶	۴	۸۵	۳	۱۲۴	۳	۱۶۳	۳	۲۰۲	۱	۲۴۱	۲	۲۸۰	۳				
۸	۳	۴۷	۳	۸۶	۱	۱۲۵	۱	۱۶۴	۳	۲۰۳	۲	۲۴۲	۴	۲۸۱	۳				
۹	۲	۴۸	۳	۸۷	۴	۱۲۶	۲	۱۶۵	۲	۲۰۴	۲	۲۴۳	۳	۲۸۲	۴				
۱۰	۳	۴۹	۲	۸۸	۱	۱۲۷	۴	۱۶۶	۳	۲۰۵	۳	۲۴۴	۱	۲۸۳	۲				
۱۱	۲	۵۰	۲	۸۹	۲	۱۲۸	۱	۱۶۷	۳	۲۰۶	۴	۲۴۵	۱	۲۸۴	۳				
۱۲	۲	۵۱	۲	۹۰	۱	۱۲۹	۳	۱۶۸	۴	۲۰۷	۳	۲۴۶	۳	۲۸۵	۳				
۱۳	۱	۵۲	۳	۹۱	۲	۱۳۰	۳	۱۶۹	۴	۲۰۸	۳	۲۴۷	۳	۲۸۶	۳				
۱۴	۲	۵۳	۱	۹۲	۳	۱۳۱	۴	۱۷۰	۴	۲۰۹	۳	۲۴۸	۴	۲۸۷	۲				
۱۵	۱	۵۴	۱	۹۳	۴	۱۳۲	۱	۱۷۱	۴	۲۱۰	۱	۲۴۹	۱	۲۸۸	۲				
۱۶	۲	۵۵	۲	۹۴	۴	۱۳۳	۲	۱۷۲	۲	۲۱۱	۱	۲۵۰	۱	۲۸۹	۴				
۱۷	۴	۵۶	۳	۹۵	۳	۱۳۴	۴	۱۷۳	۱	۲۱۲	۱	۲۵۱	۳	۲۹۰	۳				
۱۸	۳	۵۷	۱	۹۶	۲	۱۳۵	۲	۱۷۴	۱	۲۱۳	۲	۲۵۲	۲						
۱۹	۴	۵۸	۴	۹۷	۲	۱۳۶	۳	۱۷۵	۳	۲۱۴	۲	۲۵۳	۳						
۲۰	۲	۵۹	۳	۹۸	۲	۱۳۷	۲	۱۷۶	۴	۲۱۵	۱	۲۵۴	۱						
۲۱	۳	۶۰	۱	۹۹	۲	۱۳۸	۱	۱۷۷	۲	۲۱۶	۳	۲۵۵	۴						
۲۲	۴	۶۱	۱	۱۰۰	۳	۱۳۹	۲	۱۷۸	۴	۲۱۷	۳	۲۵۶	۴						
۲۳	۱	۶۲	۱	۱۰۱	۱	۱۴۰	۳	۱۷۹	۳	۲۱۸	۴	۲۵۷	۲						
۲۴	۴	۶۳	۳	۱۰۲	۳	۱۴۱	۳	۱۸۰	۲	۲۱۹	۲	۲۵۸	۱						
۲۵	۲	۶۴	۱	۱۰۳	۳	۱۴۲	۱	۱۸۱	۲	۲۲۰	۳	۲۵۹	۲						
۲۶	۳	۶۵	۴	۱۰۴	۲	۱۴۳	۱	۱۸۲	۴	۲۲۱	۱	۲۶۰	۲						
۲۷	۲	۶۶	۲	۱۰۵	۳	۱۴۴	۴	۱۸۳	۱	۲۲۲	۴	۲۶۱	۳						
۲۸	۱	۶۷	۲	۱۰۶	۲	۱۴۵	۳	۱۸۴	۴	۲۲۳	۲	۲۶۲	۴						
۲۹	۴	۶۸	۲	۱۰۷	۳	۱۴۶	۳	۱۸۵	۱	۲۲۴	۲	۲۶۳	۲						
۳۰	۱	۶۹	۴	۱۰۸	۲	۱۴۷	۱	۱۸۶	۳	۲۲۵	۱	۲۶۴	۲						
۳۱	۳	۷۰	۱	۱۰۹	۲	۱۴۸	۳	۱۸۷	۲	۲۲۶	۴	۲۶۵	۱						
۳۲	۳	۷۱	۴	۱۱۰	۲	۱۴۹	۳	۱۸۸	۴	۲۲۷	۲	۲۶۶	۳						
۳۳	۴	۷۲	۱	۱۱۱	۱	۱۵۰	۱	۱۸۹	۲	۲۲۸	۲	۲۶۷	۲						
۳۴	۳	۷۳	۴	۱۱۲	۱	۱۵۱	۴	۱۹۰	۴	۲۲۹	۳	۲۶۸	۱						
۳۵	۴	۷۴	۱	۱۱۳	۲	۱۵۲	۲	۱۹۱	۲	۲۳۰	۱	۲۶۹	۱						
۳۶	۴	۷۵	۴	۱۱۴	۱	۱۵۳	۲	۱۹۲	۱	۲۳۱	۴	۲۷۰	۳						
۳۷	۴	۷۶	۳	۱۱۵	۳	۱۵۴	۱	۱۹۳	۲	۲۳۲	۳	۲۷۱	۲						
۳۸	۳	۷۷	۴	۱۱۶	۳	۱۵۵	۱	۱۹۴	۱	۲۳۳	۲	۲۷۲	۱						
۳۹	۲	۷۸	۲	۱۱۷	۲	۱۵۶	۴	۱۹۵	۴	۲۳۴	۲	۲۷۳	۲						

